الحمد للہ والمنۃ کہ درین آوان میمنت اقتران رسالۂ نافعہ مبتدیان
و متہیان طالبان علم صحیح المسمّٰی بہ

بحسن اہتمام و انتظام جناب مولانا محمد مراد علی خان
صاحب مصدار

قابل صاحب دکن واقع حیدرآباد

قیمت

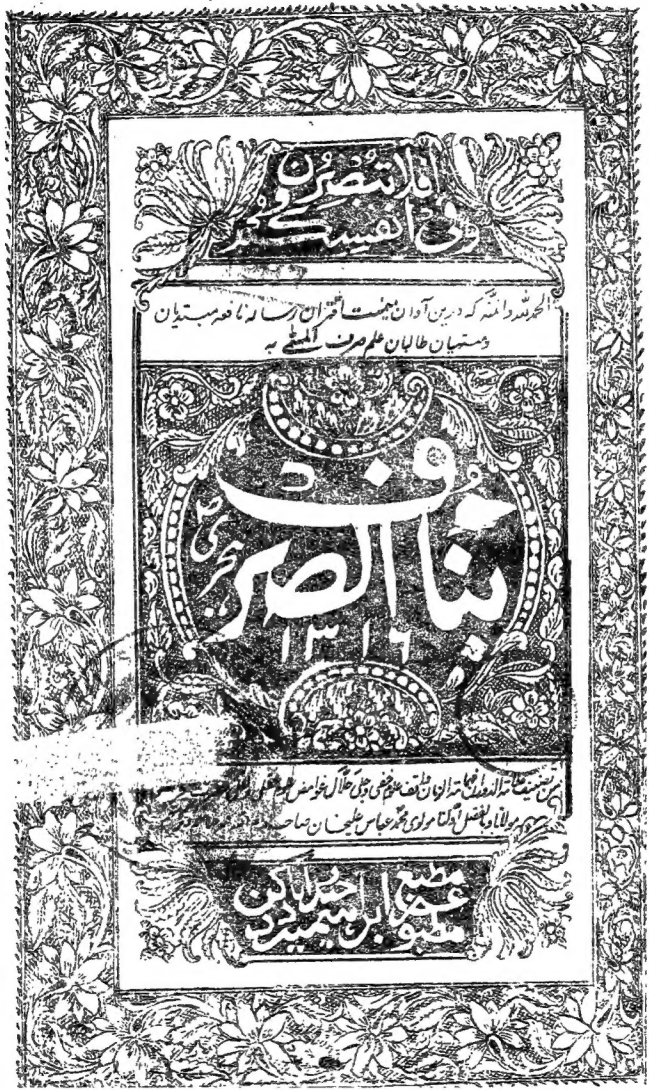
انا انتصرن
وفی انفسکم تبصرون
الحمد للہ والمنہ کہ درین آوان میمنت اقتران رسالہ نافعہ مستطاب
دستیاب طالبان علم صرف المسمّٰے بہ
منار النصر
۱۳۱۶
مرتبہ
مولانا و المفضل ملجانا مولوی محمد عباس علیخان صاحب
مطبع عمدہ
سنہ
ابن سمیر دین

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ

اَلْبَدْءُ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَبِہٖ نَسْتَعِیْنُ

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ وَالصَّلٰوۃُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰہِ وَالسَّلَامُ عَلَیْنَا وَعَلٰی حِزْبِ اللّٰہِ

سہ اقسام

بدانکہ کلمات لغت عرب بر سہ قسم ست اسم ست و فعل ست و حرف ست

اسم لفظیست کہ دلالت کند بر معنی کہ خالی باشد از زمانہ چون رَجُلٌ و سَفَرْجَلٌ

فعل لفظیست کہ دلالت کند بر معنی کہ مشتمل باشد بر زمانہ چون ضَرَبَ و دَحْرَجَ

حرف لفظیست کہ دلالت کند بر معنی ربطی چون مِنْ و اِلٰی

اسم بر سہ قسم ست ظاہری و ربانی و خاصی ظاہری سہ حرفی را گویند

چون زَیْدٌ ربانی چہار حرفی را گویند چون جَعْفَرٌ

خماسی پنج حرفی را گویند چون سَفَرْجَلٌ
فعل بر دو قسم ست۔ ثلاثی چون ضَرَبَ و رباعی چون دَحْرَجَ
میزان در شناختن حروف اصلی از زائدہ فا و عین و لام ست
و حرف نیز بر دو قسم ست۔ حرف اصلی و حرف زائدہ۔ پس ہر حرفیکہ
در مقابلۂ فا و عین و لام باشد اصلی بود چون ضَرَبَ کہ بروزن فَعَلَ ست
و ہر حرفیکہ در مقابلہ فا و عین و لام نبود زائدہ است چون اَکْرَمَ بروزن اَفْعَلَ
و حرف اصلی در ثلاثی سہ است فا و عین و یک لام چون ضَرَبَ بروزن فَعَلَ
و حرف اصلی در رباعی چہار ست فا و عین و دو لام چون دَحْرَجَ بروزن فَعْلَلَ
و حرف اصلی در خماسی پنجست فا و عین و سہ لام چون جَحْمَرِشٌ بروزن فَعْلَلِلٌ

شش اقسام

ثلاثی بر دو قسم ست ثلاثی مجرد۔ و ثلاثی مزید فیہ
ثلاثی مجرد آن ست کہ بر سہ حرف اصلی او حرفی زیادہ نبود چون ضَرَبَ بروزن فَعَلَ
و ثلاثی مزید فیہ آنست کہ بر سہ حرف اصلی او چیزی زیادہ بود چون اَکْرَمَ بروزن اَفْعَلَ
و رباعی مجرد آنست کہ بر چہار حرف اصلی او حرفی زیادہ نبود چون دَحْرَجَ
و رباعی مزید فیہ آنست کہ بر چہار حرف اصلی او چیزی زیادہ بود چون تَدَحْرَجَ

وخماسی مجرد آنست کہ پنج حرف اصلی او حرفی زیادہ نبود چون جحمرش بروزن فعللل
وخماسی مزید فیہ آن ست کہ پنج حرف اصلی او چیزے زیادہ
بود چون خندریس بروزن فعللیل۔
اسم ثلاثی مجرد را دہ وزن ست فلس۔ حبر۔ فعل۔ فرس۔ کتف
عضد۔ عنب۔ ابل۔ صرد۔ عنق۔ ومزید فیہ وی بسیار ست
واسم رباعی مجرد پنج وزنست جعفر۔ درہم۔ زبرج۔ قمطر۔ بزتن۔
واسم رباعی مزید فیہ راشش وزن ست قنفخر۔ قرنفل۔ زرد و
منجنوق۔ عبوثران۔ عنکبوت۔
واسم خماسی مجرد را چہار وزن ست سفرجل۔ قذاعمل۔ جحمرش۔ طیطبل۔
ووزن مزید فیہ پنجست عضرفوط۔ قبعثری۔ قرطبوس۔ خزعبیل خندریس۔

ہفت اقسام

بیت صحیح ست ومثال ست ومضاعف لفیف وناقص ومہموز واجوف
صحیح آن ست کہ در مقابلہ فا وعین ولام او ہمزہ وحرف علت و حرف
تضعیف نبود چون ضرب وضارب بروزن فعل وفعل۔
وحروف علت سہ اند۔ واو۔ الف۔ یا۔ چون جمع کنی واے شود۔

ومهموز آن است که در مقابلهٔ حرف اصلی او همزه بود - پس اگر همزه بمقابلهٔ
فا بود مهموز الفا گویند چون اَمْرٌ وَاَمَرَ بروزن فَعْلٌ و فَعَلَ -
واگر همزه بمقابلهٔ عین بود آن را مهموز العین گویند چون رَأْسٌ وَسَأَلَ
بروزن فَعْلٌ و فَعَلَ - واگر همزه بمقابلهٔ لام بود آن را مهموز اللام گویند
چون قَرْءٌ وقَرَءَ بروزن فَعْلٌ و فَعَلَ - ومضاعف بردو قسم
مضاعف ثلاثی و مضاعف رباعی - مضاعف ثلاثی آن است
که در مقابلهٔ عین و لام هر دو حرف از یک جنس بود چون بَرٌّ و بَرَّ
که در اصل بَرْرٌ و بَرَرَ بوده است بروزن فَعْلٌ و فَعَلَ
ومضاعف رباعی آنست که در مقابلهٔ فا و نام اول او دو حرف از
یک جنس بود و همین هر دو حرف [illegible] چون مضمض
ومضمضا بروزن [illegible] و مجوف آن است که در مقابلهٔ
فا و حرف علت بود چون قَوْلٌ و قَالَ بروزن فَعْلٌ و فَعَلَ
واجوف آنست که در مقابلهٔ عین [illegible] بروزن
وقال بروزن فَعَلَ - و ناقص [illegible] در مقابلهٔ لام
حرف علت بود چون رَضِيَ بروزن فَعِلَ -

ولفیف بر دو قسم ست۔ لفیف مقرون ولفیف مفروق۔
لفیف مقرون آنست کہ در مقابلۂ فا و عین او یا عین ولام او یا در
مقابلہ ہر سہ حرف علت بود چون یَوْمٌ و طَیٌّ و وَاوٌ بروزن فَعْلٌ
ولفیف مفروق آنست کہ در مقابلۂ فا ولام او حرف علت بود
چون وَلْیٌ و وَلِیَ بروزن فَعْلٌ و فَعَلَ۔

اسم بر دو قسم ست۔ اسم مصدر و اسم جامد۔
اسم جامد آنست کہ از وی چیزے اشتقاق کردہ نشود و در آخر
معنے فارسی او دن یا تن نباشد چون رَجُلٌ و فَرَسٌ۔
و اسم مصدر آنست کہ از وی چیزے اشتقاق کردہ شود و در آخر
معنے فارسی او دن یا تن باشد چون اَلضَّرْبُ بزدن و اَلْقَتْلُ
کشتن و از ہر مصدر سیزدہ چیز اشتقاق کردہ میشود۔ ماضی
و مضارع و اسم فاعل و اسم مفعول و جحد و نفی و امر و نہی
و اسم زمان و اسم مکان و اسم آلہ و اسم تفضیل و فعل التعجب
ماضی زمانہ گزشتہ را گویند۔ و مضارع زمانہ آیندہ را و اسم فاعل
زننده را گویند و اسم مفعول نام کردہ شدہ را و جحد انکار ماضی را

گویند و نفی انکار فعل مستقبل را گویند و امر فرمودن کارے۔
و نہی باز داشتن از کارے اسم زمان نام وقت کردن کارے
و اسم مکان نام جاے کردن کارے۔ اسم آلہ نام آنچہ کار بوی کنند
اسم تفضیل بہتر را گویند و فعل التعجب آن کہ در آن تعجب باشد۔

اوزان مصدر ثلاثی مجرد

فَعْلٌ فِعْلٌ فُعْلٌ فَعَلَةٌ فِعْلَةٌ فُعْلَةٌ فَعْلَةٌ فَعِلَةٌ فُعْلَةٌ
فَعَلٌ فَعِلٌ فُعَلٌ فَعَالٌ فِعَالٌ فُعَالٌ فَعَالَةٌ فِعَالَةٌ فُعَالَةٌ
فَعِيلَةٌ فَعِيلٌ فُعُولٌ فُعُولَةٌ مَفْعَلٌ مَفْعِلٌ مَفْعَلَةٌ
مَفْعِلَةٌ فَعْلَى فِعْلَى فُعْلَى فَعْلَانٌ فِعْلَانٌ فُعْلَانٌ
فَعَلَانٌ فَعَالِيَةٌ فَعْلُولَةٌ مَفْعُولٌ مَفْعُولَةٌ فَاعِلَةٌ
فَعُولٌ مَفْعَلَةٌ تَفْعُولَةٌ فَعْلُولَةٌ فَعْلَاءُ فَيْعُولَةٌ
و جزان و ازان مبالغہ تَفْعَالٌ فَعِيلَى فَعْلُوتٌ فَعَلُوتَى
تِفْعَالٌ مَفْعَلٌ مَفْعِلٌ و وزن فَعْلَةٌ برائے یک مرتبہ
و فِعْلَةٌ برائے حالت۔

صرف صغیر ثلاثی مجرد صحیح از باب فعل یفعل چون نصر ینصر

ضَرَبَ يَضْرِبُ ضَرْبًا ضَرْبَةً ضِرْبَةً مَضْرَبًا
مَضْرِبًا فَهُوَ ضَارِبٌ وَضُرِبَ يُضْرَبُ ضَرْبًا
ضَرْبَةً ضِرْبَةً مَضْرَبًا مَضْرِبًا فَذَاكَ مَضْرُوبٌ
لَمْ يَضْرِبْ لَمْ يُضْرَبْ لَا يَضْرِبْ لَا يُضْرَبْ
لَنْ يَضْرِبَ لَنْ يُضْرَبَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ ضَارِبْ اِضْرِبْ لِيُضْرَبْ
لِيَضْرِبْ لِيُضْرَبْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَا تَضْرِبْ لَا تُضْرَبْ
لَا يَضْرِبْ لَا يُضْرَبْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَضْرَبٌ مَضْرِبَانِ
مَضَارِبُ وَمَضَارِبُ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِضْرَبٌ مِضْرَبَانِ مَضَارِبُ
وَمَضَارِبُ مِضْرَبَةٌ مِضْرَبَتَانِ مَضَارِبُ وَمَضَارِبُ
وَضَرَابٌ مِضْرَابَانِ مَضَارِيبُ وَمَضَارِيبُ اَفْعَلُ
اَلتَّفْضِيلِ مِنْهُ اَضْرَبُ اَضْرَبَانِ اَضْرَبُونَ اَضَارِبُ
اَضَارِيبُ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ ضُرْبَى ضُرْبَيَانِ ضُرْبَيَاتٌ
ضَرْبٌ ضَرْبَيَا وَالتَّعَجُّبُ مِنْهُ مَا اَضْرَبَهُ وَاَضْرِبْ بِهِ

صرف کبیر فعل ماضی معلوم

ضَرَبَ ضَرَبَا ضَرَبُوا ضَرَبَتْ ضَرَبَتَا ضَرَبْنَ ضَرَبْتَ

ضَرَبْنَا
ضَرَبْتُمَا ضَرَبْتُمْ ضَرَبْتِ ضَرَبْتُمَا ضَرَبْتُنَّ ضَرَبْتُ

صرف کبیر فعل ماضی مجہول

ضُرِبَ ضُرِبَا ضُرِبُوْا ضُرِبَتْ ضُرِبَتَا ضُرِبْنَ ضُرِبْتَ ضُرِبْتُمَا
ضُرِبْتُمْ ضُرِبْتِ ضُرِبْتُمَا ضُرِبْتُنَّ ضُرِبْتُ ضُرِبْنَا

صرف کبیر فعل ماضی منفی معلوم

مَاضَرَبَ مَاضَرَبَا مَاضَرَبُوْا مَاضَرَبَتْ مَاضَرَبَتَا مَاضَرَبْنَ
مَاضَرَبْتَ مَاضَرَبْتُمَا مَاضَرَبْتُمْ مَاضَرَبْتِ مَاضَرَبْتُمَا مَاضَرَبْتُنَّ
مَاضَرَبْتُ صرف کبیر فعل ماضی منفی مجہول مَاضَرَبْنَا
مَاضُرِبَ مَاضُرِبَا مَاضُرِبُوْا مَاضُرِبَتْ مَاضُرِبَتَا مَاضُرِبْنَ
مَاضُرِبْتَ مَاضُرِبْتُمَا مَاضُرِبْتُمْ مَاضُرِبْتِ مَاضُرِبْتُمَا مَاضُرِبْتُنَّ
مَاضُرِبْتُ صرف کبیر فعل مضارع معروف مَاضُرِبْنَا
يَضْرِبُ يَضْرِبَانِ يَضْرِبُوْنَ تَضْرِبُ تَضْرِبَانِ يَضْرِبْنَ
تَضْرِبُ تَضْرِبَانِ تَضْرِبُوْنَ تَضْرِبِيْنَ تَضْرِبَانِ تَضْرِبْنَ
أَضْرِبُ صرف کبیر فعل مضارع مجہول نَضْرِبُ
يُضْرَبُ يُضْرَبَانِ يُضْرَبُوْنَ تُضْرَبُ تُضْرَبَانِ يُضْرَبْنَ

تُضْرَبُ تُضْرَبَانِ تُضْرَبُوْنَ تُضْرَبِيْنَ تُضْرَبَانِ تُضْرَبْنَ
أُضْرَبُ صرفِ کبیر اسم فاعل نُضْرَبُ
ضَارِبٌ ضَارِبَانِ ضَارِبُوْنَ ضَارِبَةٌ ضَرَّابٌ ضُرَّبٌ
ضَرُوْبٌ ضُرُبٌ اَضْرَابٌ ضُرَبَاءُ ضُرْبَانٌ ضِرْبَانٌ
ضِرَابٌ ضُرُوْبٌ ضُوَيْرِبٌ ضَارِبَةٌ ضَارِبَتَانِ
ضَارِبَاتٌ ضَوَارِبُ ضُرَّبٌ ضُوَيْرِبَةٌ۔

اسم فاعل مبالغہ

ضَرُوْبٌ ضَرِيْبٌ ضَرُوْبٌ ضَرَّابٌ ضُرَّابٌ ضِرَابٌ
ضُرَابٌ ضَرُّوْبٌ ضُرُّوْبٌ ضِرِّيْبٌ ضُرَّبٌ ضَارُوْبٌ
ضَرْبَانٌ مِضْرَبٌ مِضْرَابٌ مِضْرِيْبٌ مِضْرَابَةٌ ضَارِبَةٌ
ضُرْبَةٌ ضَرَّابَةٌ ضَرُوْبَةٌ۔

صرف کبیر اسم مفعول

مَضْرُوْبٌ مَضْرُوْبَانِ مَضْرُوْبُوْنَ مَضَارِيْبُ وَمُضَيْرِبٌ
مَضْرُوْبَةٌ مَضْرُوْبَتَانِ مَضْرُوْبَاتٌ مَضَارِيْبُ وَمُضَيْرِبَةٌ

صرف کبیر فعل جحد معلوم

لَمْ يَضْرِبْ لَمْ يَضْرِبَا لَمْ يَضْرِبُوْا لَمْ تَضْرِبْ لَمْ تَضْرِبَا
لَمْ يَضْرِبْنَ لَمْ تَضْرِبْ لَمْ تَضْرِبَا لَمْ تَضْرِبُوْا لَمْ تَضْرِبِيْ
لَمْ تَضْرِبَا لَمْ تَضْرِبْنَ لَمْ اَضْرِبْ لَمْ نَضْرِبْ۔

صرف کبیر فعل مجہول

لَمْ يُضْرَبْ لَمْ يُضْرَبَا لَمْ يُضْرَبُوْا لَمْ تُضْرَبْ لَمْ تُضْرَبَا
لَمْ يُضْرَبْنَ لَمْ تُضْرَبْ لَمْ تُضْرَبَا لَمْ تُضْرَبُوْا لَمْ تُضْرَبِيْ
لَمْ تُضْرَبَا لَمْ تُضْرَبْنَ لَمْ اُضْرَبْ لَمْ نُضْرَبْ۔

صرف کبیر فعل نفی معلوم

لَا يَضْرِبُ لَا يَضْرِبَانِ لَا يَضْرِبُوْنَ لَا تَضْرِبُ لَا تَضْرِبَانِ
لَا يَضْرِبْنَ لَا تَضْرِبُ لَا تَضْرِبَانِ لَا تَضْرِبُوْنَ لَا تَضْرِبِيْنَ
لَا تَضْرِبَانِ لَا تَضْرِبْنَ لَا اَضْرِبُ لَا نَضْرِبُ۔

صرف کبیر فعل نفی مجہول

لَا يُضْرَبُ لَا يُضْرَبَانِ لَا يُضْرَبُوْنَ لَا تُضْرَبُ لَا تُضْرَبَانِ
لَا يُضْرَبْنَ لَا تُضْرَبُ لَا تُضْرَبَانِ لَا تُضْرَبُوْنَ لَا تُضْرَبِيْنَ
لَا تُضْرَبَانِ لَا تُضْرَبْنَ لَا اُضْرَبُ لَا نُضْرَبُ۔

صرف کبیر فعل نفی موکد معلوم

لَنْ یَّضْرِبَ لَنْ یَّضْرِبَا لَنْ یَّضْرِبُوْا لَنْ تَضْرِبَ لَنْ تَضْرِبَا
لَنْ یَّضْرِبْنَ لَنْ تَضْرِبَ لَنْ تَضْرِبَا لَنْ تَضْرِبُوْا لَنْ تَضْرِبِیْ
لَنْ تَضْرِبَا لَنْ تَضْرِبْنَ لَنْ اَضْرِبَ لَنْ نَّضْرِبَ۔

صرف کبیر فعل نفی موکد مجہول

لَنْ یُّضْرَبَ لَنْ یُّضْرَبَا لَنْ یُّضْرَبُوْا لَنْ تُضْرَبَ لَنْ تُضْرَبَا
لَنْ یُّضْرَبْنَ لَنْ تُضْرَبَ لَنْ تُضْرَبَا لَنْ تُضْرَبُوْا لَنْ تُضْرَبِیْ
لَنْ تُضْرَبَا لَنْ تُضْرَبْنَ لَنْ اُضْرَبَ لَنْ نُّضْرَبَ

صرف کبیر فعل مضارع معلوم با نون ثقیلہ

لَیُضْرِبَنَّ لَیُضْرِبَانِّ لَیَضْرِبُنَّ لَتَضْرِبَنَّ لَتَضْرِبَانِّ لَیَضْرِبْنَانِّ
لَتَضْرِبْنَّ لَتَضْرِبَانِّ لَتَضْرِبُنَّ لَتَضْرِبِنَّ لَتَضْرِبَانِّ
لَتَضْرِبْنَانِّ لَاَضْرِبَنَّ لَنَضْرِبَنَّ۔

صرف کبیر فعل مضارع معلوم با نون خفیفہ

لَیُضْرِبَنْ لَیُضْرِبَانْ لَیَضْرِبُنْ لَتَضْرِبَنْ لَتَضْرِبَانْ لَیَضْرِبْنَانْ
لَتَضْرِبْنَ لَتَضْرِبَانْ لَتَضْرِبُنْ لَتَضْرِبِنْ لَتَضْرِبَانْ
لَتَضْرِبْنَانْ لَاَضْرِبَنْ لَنَضْرِبَنْ۔

صرف کبیر فعل مضارع مجہول مابنون ثقیلہ

لَیُضْرَبَنَّ لَیُضْرَبَانِّ لَیُضْرَبُنَّ لَتُضْرَبَنَّ لَتُضْرَبَانِّ
لَیُضْرَبْنَانِّ لَتُضْرَبُنَّ لَتُضْرَبَانِّ لَتُضْرَبْنَّ لَتُضْرَبِنَّ
لَتُضْرَبَانِّ لَتُضْرَبْنَانِّ لَاُضْرَبَنَّ لَنُضْرَبَنَّ۔

صرف کبیر فعل مضارع مجہول مابنون خفیفہ

لَیُضْرَبَنْ لَیُضْرَبَانْ لَیُضْرَبُنْ لَتُضْرَبَنْ لَتُضْرَبَانْ لَتُضْرَبُنْ لَتُضْرَبِنْ
لَاُضْرَبَنْ

صرف کبیر امر حاضر معروف

اِضْرِبْ اِضْرِبَا اِضْرِبُوْا اِضْرِبِیْ اِضْرِبَا اِضْرِبْنَ۔

صرف کبیر امر حاضر معروف مابنون ثقیلہ

اِضْرِبَنَّ اِضْرِبَانِّ اِضْرِبُنَّ اِضْرِبِنَّ اِضْرِبَانِّ اِضْرِبْنَانِّ

صرف کبیر امر حاضر معروف مابنون خفیفہ

اِضْرِبَنْ اِضْرِبَانْ اِضْرِبُنْ اِضْرِبِنْ

صرف کبیر امر حاضر مجہول

لِتُضْرَبْ لِتُضْرَبَا لِتُضْرَبُوْا لِتُضْرَبِیْ لِتُضْرَبَا لِتُضْرَبْنَ

صرف کبیر حاضر مجہول مابنون ثقیلہ

لِتُضْرَبَنَّ لِتُضْرَبَانِّ لِتُضْرَبُنَّ لِتُضْرَبِنَّ لِتُضْرَبَانِّ لِتُضْرَبْنَانِّ

صرف کبیر امر حاضر مجہول بانون خفیفہ

لِتُضْرَبَنْ لِتُضْرَبُنْ لِتُضْرَبِنْ

امر غائب معلوم

لِيَضْرِبْ لِيَضْرِبَا لِيَضْرِبُوْا لِتَضْرِبْ لِتَضْرِبَا لِيَضْرِبْنَ
لِاَضْرِبْ امر غائب بانون ثقیلہ لِنَضْرِبْ
لِيَضْرِبَنَّ لِيَضْرِبَانِّ لِيَضْرِبُنَّ لِتَضْرِبَنَّ لِتَضْرِبَانِّ
لِيَضْرِبْنَانِّ لِاَضْرِبَنَّ لِنَضْرِبَنَّ۔

امر غائب بانون خفیفہ

لِيَضْرِبَنْ لِيَضْرِبُنْ لِتَضْرِبَنْ لِاَضْرِبَنْ لِنَضْرِبَنْ

امر غائب مجہول

لِيُضْرَبْ لِيُضْرَبَا لِيُضْرَبُوْا لِتُضْرَبْ لِتُضْرَبَا
لِيُضْرَبْنَ لِاُضْرَبْ لِنُضْرَبْ۔

امر غائب مجہول بانون ثقیلہ

لِيُضْرَبَنَّ لِيُضْرَبَانِّ لِيُضْرَبُنَّ لِتُضْرَبَنَّ لِتُضْرَبَانِّ

لِيُضْرَبَانِّ لِاُضْرَبَنَّ لِنُضْرَبَنَّ

امر غائب مجہول بانون خفیفہ

لِيُضْرَبَنْ لِيُضْرَبَانْ لِيُضْرَبُنْ لِاُضْرَبَنْ لِنُضْرَبَنْ

صرف کبیر نہی حاضر معلوم

لَاتَضْرِبْ لَاتَضْرِبَا لَاتَضْرِبُوْا لَاتَضْرِبِيْ لَاتَضْرِبْ لَاتَضْرِبْنَ

نہی حاضر معلوم بانون ثقیلہ

لَاتَضْرِبَنَّ لَاتَضْرِبَانِّ لَاتَضْرِبُنَّ لَاتَضْرِبِنَّ لَاتَضْرِبَانِّ لَاتَضْرِبْنَانِّ

نہی حاضر معلوم بانون خفیفہ

لَاتَضْرِبَنْ لَاتَضْرِبُنْ لَاتَضْرِبِنْ

نہی حاضر مجہول

لَاتُضْرَبْ لَاتُضْرَبَا لَاتُضْرَبُوْا لَاتُضْرَبِيْ لَاتُضْرَبَا لَاتُضْرَبْنَ

نہی حاضر مجہول بانون ثقیلہ

لَاتُضْرَبَنَّ لَاتُضْرَبَانِّ لَاتُضْرَبُنَّ لَاتُضْرَبِنَّ لَاتُضْرَبَانِّ لَاتُضْرَبْنَانِّ

نہی حاضر مجہول بانون خفیفہ

لَاتُضْرَبَنْ لَاتُضْرَبُنْ لَاتُضْرَبِنْ

نہی غائب معلوم

لَایَضْرِبْ لَایَضْرِبَا لَایَضْرِبُوْا لَاتَضْرِبْ لَاتَضْرِبَا
لَایَضْرِبْنَ لَاَاَضْرِبْ لَانَضْرِبْ۔

نہی غائب معلوم بانون ثقیلہ

لَایَضْرِبَنَّ لَایَضْرِبَانِّ لَایَضْرِبُنَّ لَاتَضْرِبَنَّ لَاتَضْرِبَانِّ
لَایَضْرِبْنَانِّ لَاَاَضْرِبَنَّ لَانَضْرِبَنَّ

نہی غائب معلوم بانون خفیفہ

لَایَضْرِبَنْ لَایَضْرِبَانْ لَایَضْرِبُنْ لَاتَضْرِبَنْ لَاَاَضْرِبَنْ لَانَضْرِبَنْ

نہی غائب مجہول

لَایُضْرَبْ لَایُضْرَبَا لَایُضْرَبُوْا لَاتُضْرَبْ
لَاتُضْرَبَا لَایُضْرَبْنَ لَاَاُضْرَبْ لَانُضْرَبْ

نہی غائب مجہول بانون ثقیلہ

لَایُضْرَبَنَّ لَایُضْرَبَانِّ لَایُضْرَبُنَّ لَاتُضْرَبَنَّ لَاتُضْرَبَانِّ
لَایُضْرَبْنَانِّ لَاَاُضْرَبَنَّ لَانُضْرَبَنَّ۔

نہی غائب مجہول بانون خفیفہ

لَا یُضْرَبْنَ لَا یُضْرَبْنَ لَا تُضْرَبْنَ لَا اُضْرَبْنَ لَا نُضْرَبْنَ۔

بنائے فعل ماضی معلوم۔ ضَرَبَ در اصل ضَرْبًا بود ضَرْبًا اسم مصدر بود چون خواہی کہ فعل ماضی معلوم بنا کنی حرف اول مفتوح بود ثانی و ثالث را فتح دہی و تنوین تمکن را حذف کنی برائے علامت فعلیت تا از ضَرْبًا ضَرَبَ شود وضَرْبًا در اصل ضَرَبَ بود الف علامت تثنیہ وضمیر فاعل در آخرش در آر تا ضَرَبَا شود ضربوا در اصل ضرب بود آخرش را ضمہ دادہ بعدہ واو علامت جمع مذکر وضمیر فاعل ساکن در آر تا ضربوا شود ضربت در اصل ضرب بود در آخرش تائے ساکن علامت تانیث در آر تا ضربت شود ضربتا در اصل ضربت بود در آخرش فتحہ دادہ الف علامت تانیث وضمیر فاعل در آر تا ضربتا شود ضربن در اصل ضربت بود تا را حذف کردہ نون مفتوحہ علامت جمع مؤنث وضمیر فاعل در آخرش در آر تا ضربن شود وضربت در اصل ضرب بود آخرش را ساکن کردہ تائے مفتوحہ ضمیر واحد مخاطب در آر تا ضربت شود ضربتما در اصل ضربت بود از آخرش تا حذف کردہ تما ضمیر تثنیہ مخاطب مذکر در آر تا ضربتما

شود ضربتم دراصل ضربت بود از آخرش تا حذف کرده تم ضمیر جمع مخاطب مذکر در آر تا ضربتم شود ضربت دراصل ضربت بود فتح تا را بکسره بدل کن تا ضربت شود ضربنا دراصل ضربت بود از آخرش تا حذف کرده تن ضمیر جمع مخاطبه مونثه در آر تا ضربتن شود ضربت دراصل ضرب بود آخرش را ساکن کرده تا ضمیر واحد متکلم در آر تا ضربت شود ضربنا دراصل ضربت بود تا را حذف کرده تا ضمیر متکلم مع الغیر در آخرش در آر تا ضربنا شود۔

این بحث فعل ماضی معروف بود چون خواهی که مجهول بنا کنی فا فعل را ضمه کن و عین فعل را کسره ده تا ماضی مجهول گردد۔

این بحث ماضی مثبت بود چون خواهی که ماضی منفی بنا کنی تا یا لا در اول او در آر تا ماضی منفی گردد۔

این بحث ماضی بود چون خواهی که مضارع بنا کنی یکے را از علامتهاے مضارع در اول او در آر و آخرش را ضمه کن و علامت مضارع چہار از الف تا و یا و نون که مجموع وی اتین باشد الف براے واحد متکلم و نون براے متکلم مع الغیر و تا براے ہشت کلمه است سه از آن براے

مذکر حاضر و سه از آن برائے مؤنث حاضر و دو از آن برائے واحد
و تثنیہ مؤنث غائب و یا برائے چہار کلمہ است سہ از آن برائے
مذکر غائب و یکے برائے جمع مؤنث غائب۔

این بحث مضارع معروف بود چون خواہی کہ مجہول بنا کنی علامت مضارع را
ضمہ دہ و عین کلمہ را فتحہ دہ دو دو حال تا مجہول گردد۔

این بحث مضارع بود چون خواہی کہ اسم فاعل بنا کنی ضَارِبٌ کہ
در اصل یضرب بود حرف مضارع را حذف کردہ فا کلمہ را رفع دادہ
بعد از آن الف علامت اسم فاعل در آوردہ در آخرش تنوین تمکن
در آوردند ضارب شد ضاربان در اصل ضارب بود آخرش
را فتحہ دادہ بعدہ الف علامت تثنیہ مذکر در آوردند ضاربان شد
ضاربون در اصل ضارب بود آخرش را ضمہ دادہ واو علامت
جمع مذکر در آوردند ضاربون شد ضربۃ جمع تکسیر در اصل ضارب بود
حرف اول مفتوح بود ثالث و رابع را نیز فتح دادہ الف وحدان را
حذف کردہ عوض او تاء تحرکہ در آخرش در آوردند ضربۃ شد۔
ضراب جمع تکسیر در اصل ضارب بود حرف اول را ضمہ دادہ الف

وحدان را حذف نموده عین کلمه را منقوح و مشدّد ساخته بعد ازان الف
جمع تکسیر در آوردند ضراب شد ضرب جمع تکسیر در اصل ضارب
بود حرف اول را ضمه داده عین کلمه را مشدد و مفتوح ساخته الف
وحدان را حذف کردند ضرب شد ضرب جمع تکسیر در اصل ضارب
بود الف وحدان را حذف کرده عین کلمه را ساکن ساختند ضرب
شد ضرب جمع تکسیر در اصل ضارب بود حرف اول را ضمه داده
الف وحدان را حذف کرده عین کلمه را ساکن ساختند ضرب شد
اضراب جمع تکسیر در اصل ضارب بود حرف اول را ساکن ساخته در
اولش همزهٔ مفتوحه در آورده الف وحدان را حذف کرده عین کلمه
را فتح داده الف جمع تکسیر در آوردند اضراب شد ضرّبا بُر در اصل
ضارب بود حرف اول را ضمه داده الف وحدان را حذف کرده
عین و لام کلمه را حرکت فتحه داده الف ممدوده جمع تکسیر در آوردند
ضرباء شد ضربان در اصل ضارب بود حرف اول را ضمه داده
الف وحدان را حذف کرده عین کلمه را ساکن ساختند و لام کلمه را
فتح داده الف و نون مزیدتان در آوردند ضربان شد. ضربان

در اصل ضارب بود حرف اول را کسره داده الف وحدان را حذف کرده عین
کلمه را ساکن ساختند ولام کلمه را فتح داده الف ونون مزیدتان درآورند
ضربان شد. ضراب در اصل ضارب بود حرف اول را کسره داده الف
وحدا را حذف کرده عین کلمه را فتح داده الف جمع تکسیر درآورند ضراب شد
ضروب در اصل ضارب بود حرف اول را ضمه داده الف وحدان را حذف
کرده عین کلمه را ضمه داده واو ساکنه درآورند ضروب شد. ضویرب
در اصل ضارب بود حرف اول را ضمه داده الف را به واو مفتوحه بدل
کردند بعد از آن یاے تصغیر درآوردند ضویرب شد. ضاربة در اصل
ضارب بود آخرش را فتح داده بعد از آن تا تانیث درآوردند ضاربة
شد. ضاربتان در اصل ضاربة بود در آخرش الف ونون بکسوره
علامت تثنیه درآوردند ضاربتان شد. ضاربات در اصل ضاربة
بود تا را حذف کرده الف وتا علامت جمع مؤنث سالم درآوردند ضاربات
شد. ضوارب در اصل ضاربة بود الف را بواو مفتوحه بدل کرده بعد
از آن الف جمع تکسیر درآورده تاو تنوین تمکن را حذف کردند ضوارب شد
مضروب در اصل ضاربة بود حرف اول را ضمه داده الف وحدان را حذف

کرده عین کلمه را فتح داده تا را حذف کردند ضُرِّب شد۔ ضویربته در
ضاربته بود حرف اول را ضمه داده الف را بواو مفتوحه بدل کرده یائے
تصغیر درآوردند ضویربته شد۔ مضروب در اصل یضرب بود حرف
مضارع را حذف کرده عوض او میم مفتوحه درآورده عین کلمه را ضمه
داده بعد از آن واو ساکن آورده در آخرش تنوین تمکن درآوردند
برائے علامت اسمیت مضروب شد۔ مضروبان در اصل مضروب
بود در آخرش فتح داده الف و نون مکسوره علامت تثنیه مذکر درآوردند
مضروبان شد۔ مضروبون در اصل مضروب بود آخرش ضمه داده
واو ساکن و نون مفتوحه علامت جمع مذکر سالم درآوردند مضروبون شد
مضاریب در اصل مضروب بود ضاد را فتح داده بعد از آن الف
جمع تکسیر درآورده عین کلمه را کسره داده واو را بیا بدل کرده تنوین
تمکن را حذف کردند برائے منع صرف مضاریب شد۔ مضیرب
در اصل مضروب بود حرف اول را ضمه و ثانی را فتحه سوم جا یائے تصغیر
درآورده حرف رابع را کسره داده واو را بیا بدل کردند مضیرب
شد۔ مضروبة در اصل مضروب بود در آخرش فتح داده تا علامة

تانیث درآوردند مضروبتہ شد۔ مضروبتان دراصل مضروبتہ بود آخرش
فتح دادہ الف ونون مکسورہ درآوردند مضروبتان شد۔ مضروبات
دراصل مضروبتہ بود درآخرش فتح دادہ الف وتاء علامت جمع مونث
سالم درآوردند مضروبات شد۔ مضاریب دراصل مضروبتہ بود
حرف ثانی را فتح دادہ بعدہ الف جمع تکسیر درآوردہ وحرف ثالث را
کسرہ دادہ واو را بیا بدل کردہ تنوین تمکن را حذف کردند برائے منع
صرف مضاریب شد۔ مضیربیتہ دراصل مضروبتہ بود حرف دوم را
فتح دادہ بعد ازآن یائے تصغیر آوردہ وحرف ثالث را کسرہ دادہ
واو را بیا بدل کردند مضیربیتہ شد۔

چون خواہی کہ نفی جحد بنا کنی لم در اول مضارع درآرلم و فعل مضارع در
پنج محل جزم کند اگر در آخر او حرف علت نبود اعنی واحد مذکر غائب و
واحد مونث غائب و واحد مذکر حاضر و واحد متکلم ومتکلم مع الغیر۔ و در
محل نون اعرابی را ساقط گرداند چہار تثنیہ و دو جمع مذکر غائب و حاضر
و یکے واحد مونث حاضر و در جمع مونث غائب و حاضر ہیچ عمل نہ کند
و مضارع را بمعنے ماضی منفی گرداند۔

چون خواهی که نفی بنا کنی لا نفی در اول مضارع درآر و لا نفی مثبت را بمعنی
منفی گرداند۔ چون خواهی که نفی مؤکد بنا کنی لن در اول مضارع درآر۔
پس لن در هیچ محل نصب کند واحد مذکر غائب و احد مؤنث غائب و احد مذکر حاضر
و واحد متکلم و متکلم مع الغیر و در هفت محل نون اعرابی را ساقط گرداند چهار تثنیه
و دو جمع مذکر غائب و حاضر و یکے واحد مؤنث حاضر و دو جمع مؤنث غائب
و حاضر هیچ عمل نکند۔ و لن مضارع را بمعنی مستقبل منفی گرداند۔
چون خواهی که مضارع با نون ثقیله بنا کنی لام تاکید مفتوحه در اول او درآر
و نون مشدده در آخر او و ما قبل نون ثقیله در واحد مذکر غائب و واحد مؤنث
غائب و واحد مذکر حاضر و دو صیغه متکلم مفتوح باشد و در چهار تثنیه و دو
جمع مؤنث غائب و حاضر و در شش محل ما قبل ثقیله الف باشد یعنی
چهار تثنیه و دو جمع مؤنث و از جمع مذکر غائب و حاضر واو حذف کرده ما قبل
او ضمه دهند تا دلالت کند بر حذف واو و از واحد مؤنث حاضر یا حذف
نموده ما قبل او کسره دهند تا دلالت کند بر حذف یا۔
و نون ثقیله را نون مشدده را گویند و نون خفیفه ساکن را گویند۔ و نون ثقیله در
شش محل که در آن الف مے آید مکسور باشد و در باقی هفت محل مفتوح ۔۔

و نون خفیفه در محلیکه الف باشد نه مے آید و در باقی هشت صیغه مے آید۔ و نون اعرابی با نون تاکید جمع نه مے شود۔ چون امر حاضر معروف بنا کنی همزه مکسور و راول شش صیغه حاضر مضارع معروف بعد حذف کردن علامت مضارع در آر اگر مضارع مضموم العین نباشد ورنه همزهٔ مضمومه در آر۔ و در آخر واحد مذکر جزم کن و از چهار صیغه نون اعرابی بینداز و آخر جمع مؤنث حاضر را بحالت خود بگذار۔ چون خواهی که امر حاضر مجهول بنا کنی لام مکسوره در اول شش صیغه مضارع حاضر مجهول بیار و در آخر واحد مذکر جزم کن و از چهار صیغه نون اعرابی بینداز و جمع مؤنث را بحالت خود بگذار۔ چون خواهی که امر غائب و متکلم بنا کنی لام مکسوره در اول شش صیغه مضارع غائب و دو متکلم بیار و در آخر مذکر غائب و واحد مؤنث غائب و دو متکلم جزم کن و از تثنیه مذکر و مؤنث و جمع مذکر نون اعرابی بینداز و جمع مؤنث را بحالت خود بگذار۔

چون خواهی که نهی حاضر بنا کنی لا نهی در اول شش صیغهٔ مضارع حاضر در آر و در آخر مذکر حاضر جزم کن و از تثنیه مذکر و مؤنث و جمع مذکر نون اعرابی بینداز و جمع مؤنث حاضر را بحالت خود بگذار۔

چون خواهی که نهی غائب بنا کنی لا نهی در اول شش صیغهٔ مضارع غائب و
دو متکلم در آر و در آخر واحد مذکر غائب و واحد مؤنث غائب و دو متکلم
جزم کن و از تثنیه مذکر و مؤنث و جمع مذکر نون اعرابی بینداز و جمع مؤنث را بحالهٔ خود گذار
چون خواهی که اسم ظرف زمان و مکان بنا کنی علامت مضارع را حذف کن
و میم مفتوحه در اول او در آر و عین کلمه را کسره ده اگر مضارع مکسور العین است
یا ابواب مثال ست و اگر مضارع مفتوح العین یا مضموم العین ست
یا ابواب ناقص ست عین کلمه را فتحه ده و لام کلمه را تنوین تمکن ده۔
اگر خواهی اسم آلهٔ بنا کنی علامت مضارع را حذف کن و میم کسره در
اول او در آر و عین کلمه را فتحه ده اگر بنا شد و لام کلمه را تنوین تمکن بده و در آلهٔ
وسطی پس لام تا زیاده کنی و در آلهٔ کبری بعد عین کلمه الف در آر۔
اگر خواهی که اسم تفضیل مذکر بنا کنی علامت مضارع را حذف کن و همزهٔ مفتوحه
در اول او در آر و عین کلمه را فتحه ده اگر بنا شد و لام کلمه را تنوین بده زیرا که
غیر منصرف ست۔ و اگر مؤنث بنا کنی بعد حذف علامت مضارع فارا
فتحه ده و عین کلمه را ساکن و بعد الف مقصوره در آر و لام کلمه را فتح ده۔

صرف صغیر ثلاثی مجرد صحیح از باب فَعَلَ یَفْعُلُ

چون النَّصْرُ یاری کردن نَصَرَ یَنْصُرُ نَصْرًا نُصْرَةً مَنْصَرًا
مَنْصِرًا فونا صِرٌ و نُصِرَ یُنْصَرُ نَصْرًا نَصْرَةً نُصْرَةً مَنْصَرًا
مَنْصِرًا فذاک مَنْصُورٌ لم یَنْصُرْ لَمْ یُنْصَرْ لَا یُنْصَرُ
لَنْ یَنْصُرَ لَنْ یُنْصَرَ الامر منه نِصَارِ اُنْصُرْ لِتُنْصَرْ لِیُنْصَرْ
لِیُنْصَرْ والنَّهی عنه لَا تَنْصُرْ لَا تُنْصَرْ لَا یَنْصُرْ لَا یُنْصَرْ
والظرف منه مَنْصَرٌ مَنْصَرَانِ مَنَاصِرُ و مُنَیْصِرٌ
والآلة منه مِنْصَرٌ مِنْصَرَانِ مَنَاصِرُ و مُنَیْصِرٌ مِنْصَرَةٌ
مِنْصَرَتَانِ مَنَاصِرُ و مُنَیْصِرَةٌ مِنْصَارٌ مِنْصَارَانِ مَنَاصِرُ
و مُنَیْصِرٌ افعل التفضیل منه انْصَرُ انْصَرَانِ انْصَرُونَ
اَنَاصِرُ و اُنَیْصِرُ والمؤنث منه نُصْرَی نُصْرَیَانِ نُصْرَیَاتٌ
نُصَرُ و نُصَیْرَا والتعجب منه مَا انْصَرَهُ و اَنْصِرْ بِهِ۔

صرف کبیر فعل ماضی معروف

نَصَرَ نَصَرَا نَصَرُوا نَصَرَتْ نَصَرَتَا نَصَرْنَ نَصَرْتَ
نَصَرْتُمَا نَصَرْتُمْ نَصَرْتِ نَصَرْتُمَا نَصَرْتُنَّ نَصَرْتُ نَصَرْنَا

صرف کبیر فعل ماضی مجہول

نَصَرَ نَصَرَا نَصَرُوْا نَصَرَتْ نَصَرَتَا نَصَرْنَ نُصِرْتَ
نُصِرْتُمَا نُصِرْتُمْ نُصِرْتِ نُصِرْتُمَا نُصِرْتُنَّ نُصِرْتُ نُصِرْنَا

صرف کبیر فعل مضارع معروف

يَنْصُرُ يَنْصُرَانِ يَنْصُرُوْنَ تَنْصُرُ تَنْصُرَانِ يَنْصُرْنَ
تَنْصُرُ تَنْصُرَانِ تَنْصُرُوْنَ تَنْصُرِيْنَ تَنْصُرَانِ تَنْصُرْنَ اَنْصُرُ
نَنْصُرُ۔

صرف کبیر فعل مضارع مجہول

يُنْصَرُ يُنْصَرَانِ يُنْصَرُوْنَ تُنْصَرُ تُنْصَرَانِ يُنْصَرْنَ تُنْصَرُ
تُنْصَرَانِ تُنْصَرُوْنَ تُنْصَرِيْنَ تُنْصَرَانِ تُنْصَرْنَ اُنْصَرُ نُنْصَرُ

اسم فاعل نَاصِرٌ نَاصِرَانِ نَاصِرُوْنَ نَاصِرَةٌ

نُصَّارٌ نُصَّرٌ نَصْرٌ نُصْرٌ اَنْصَارٌ نُصَرَاءُ نُصْرَانٌ نِصْرَانٌ
نِصَارٌ نُصُوْرٌ نُوَيْصِرٌ نَاصِرَةٌ نَاصِرَتَانِ نَاصِرَاتٌ
نَوَاصِرُ نُصَّرٌ **اسم فاعل مبالغہ** نُوَيْصِرَةٌ
نَصِرٌ نَصِيْرٌ نَصُوْرٌ نَصَّارٌ نُصَّارٌ نِصَارٌ نُصَارٌ
نَصُوْرٌ نُصُوْرٌ نِضِيْرٌ نُصَّرٌ نَاصُوْرٌ نَيْسَانٌ مِنْصَرٌ
مِنْصَارٌ مِنْصِيْرٌ مِنْصَارَةٌ نَاصِرَةٌ نُصَرَةٌ نَصَّارَةٌ نَصُوْرَةٌ

صرف کبیر اسم مفعول مَنْصُوْرٌ مَنْصُوْرَانِ مَنْصُوْرُوْنَ
مَنْصُوْرَةٌ مَنْصُوْرَتَانِ مَنْصُوْرَاتٌ
مَنَاصِيْرُ وَمُنَيْصِيْرَةٌ۔ صرف کبیر فعل مجہد معروف
لَمْ يَنْصُرْ لَمْ يَنْصُرَا لَمْ يَنْصُرُوْا لَمْ تَنْصُرْ لَمْ تَنْصُرَا لَمْ يَنْصُرْنَ
لَمْ تَنْصُرْ لَمْ تَنْصُرَا لَمْ تَنْصُرُوْا لَمْ تَنْصُرِيْ لَمْ تَنْصُرَا لَمْ تَنْصُرْنَ
لَمْ أَنْصُرْ لَمْ نَنْصُرْ فعل مجہد مجہول لَمْ يُنْصَرْ لَمْ يُنْصَرَا
لَمْ يُنْصَرُوْا لَمْ تُنْصَرْ لَمْ تُنْصَرَا لَمْ يُنْصَرْنَ لَمْ تُنْصَرْ لَمْ تُنْصَرَا
لَمْ تُنْصَرُوْا لَمْ تُنْصَرِيْ لَمْ تُنْصَرَا لَمْ تُنْصَرْنَ لَمْ أُنْصَرْ لَمْ نُنْصَرْ
صرف کبیر فعل نفی معروف لَا يَنْصُرُ لَا يَنْصُرَانِ لَا يَنْصُرُوْنَ
لَا تَنْصُرُ لَا تَنْصُرَانِ لَا يَنْصُرْنَ لَا تَنْصُرُ لَا تَنْصُرَانِ
لَا تَنْصُرُوْنَ لَا تَنْصُرِيْنَ لَا تَنْصُرَانِ لَا يَنْصُرْنَ لَا أَنْصُرُ لَا نَنْصُرُ
فعل نفی مجہول لَا يُنْصَرُ لَا يُنْصَرَانِ لَا يُنْصَرُوْنَ لَا تُنْصَرُ
لَا تُنْصَرَانِ لَا يُنْصَرْنَ لَا أُنْصَرُ لَا تُنْصَرَانِ لَا تُنْصَرُوْنَ لَا تُنْصَرِيْنَ
لَا تُنْصَرَانِ لَا تُنْصَرْنَ لَا أُنْصَرُ لَا نُنْصَرُ صرف کبیر فعل نفی مؤکد
لَنْ يَنْصُرَ لَنْ يَنْصُرَا لَنْ يَنْصُرُوْا لَنْ تَنْصُرَ لَنْ تَنْصُرَا لَنْ يَنْصُرْنَ

لَنْ تُنْصَرَ لَنْ تُنْصَرَا لَنْ تُنْصَرُوْا لَنْ تُنْصَرِيْ لَنْ تُنْصَرَا لَنْ تُنْصَرْنَ

لَنْ اُنْصَرَ لَنْ نُنْصَرَ — صرف کبیر فعل نفی موکد مجہول

لَنْ يُنْصَرَ لَنْ يُنْصَرَا لَنْ يُنْصَرُوْا لَنْ تُنْصَرَ لَنْ تُنْصَرَا لَنْ يُنْصَرْنَ

لَنْ تُنْصَرَ لَنْ تُنْصَرَا لَنْ تُنْصَرُوْا لَنْ تُنْصَرِيْ لَنْ تُنْصَرَا لَنْ تُنْصَرْنَ

لَنْ اُنْصَرَ لَنْ نُنْصَرَ صرف کبیر فعل مضارع معرف بانون ثقیلہ

لَيُنْصَرُنَّ لَيُنْصَرَانِّ لَيُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرَانِّ لَيُنْصَرْنَانِّ

لَتُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرَانِّ لَتُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرِيْنَّ لَتُنْصَرَانِّ لَتُنْصَرْنَانِّ

لَاُنْصَرُنَّ لَنُنْصَرُنَّ فعل مضارع معروف بانون خفیفہ

لَيُنْصَرُنْ لَيُنْصَرَانْ لَيُنْصَرُنْ لَتُنْصَرُنْ لَتُنْصَرَانْ لَتُنْصَرْنَ

لَاُنْصَرَنْ لَنُنْصَرَنْ فعل مضارع مجہول بانون ثقیلہ

لَيُنْصَرُنَّ لَيُنْصَرَانِّ لَيُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرَانِّ لَيُنْصَرْنَانِّ

لَتُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرَانِّ لَتُنْصَرُنَّ لَتُنْصَرِيْنَّ لَتُنْصَرَانِّ لَتُنْصَرْنَانِّ

لَاُنْصَرَنَّ لَنُنْصَرَنَّ فعل مضارع مجہول بانون خفیفہ

لَيُنْصَرَنْ لَيُنْصَرَانْ لَيُنْصَرُنْ لَتُنْصَرُنْ لَتُنْصَرَانْ لَتُنْصَرْنَ

لَاُنْصَرَنْ لَنُنْصَرَنْ صرف کبیر امر حاضر معروف

اُنْصُرْ اُنْصُرَا اُنْصُرُوا اُنْصُرِیْ اُنْصُرَا اُنْصُرْنَ ۔
بانون ثقیلہ اُنْصُرُنَّ اُنْصُرَانِّ اُنْصُرُنَّ اُنْصُرِنَّ اُنْصُرَانِّ اُنْصُرْنَانِّ
بانون خفیفہ اُنْصُرَنْ اُنْصُرُنْ اُنْصُرِنْ امر حاضر مجہول
لِتُنْصَرْ لِتُنْصَرَا لِتُنْصَرُوْا لِتُنْصَرِیْ لِتُنْصَرَا لِتُنْصَرْنَ
بانون ثقیلہ لِتُنْصَرُنَّ لِتُنْصَرَانِّ لِتُنْصَرُنَّ لِتُنْصَرِنَّ
لِتُنْصَرَانِّ لِتُنْصَرْنَانِّ بانون خفیفہ لِتُنْصَرَنْ لِتُنْصَرُنْ
لِتُنْصَرِنْ امر غائب معروف لِیَنْصُرْ لِیَنْصُرَا لِیَنْصُرُوْا
لِتَنْصُرْ لِتَنْصُرَا لِیَنْصُرْنَ لِاَنْصُرْ لِنَنْصُرْ بانون ثقیلہ
لِیَنْصُرُنَّ لِیَنْصُرَانِّ لِیَنْصُرُنَّ لِتَنْصُرَنَّ لِتَنْصُرَانِّ لِیَنْصُرْنَانِّ
لِاَنْصُرَنَّ لِنَنْصُرَنَّ بانون خفیفہ لِیَنْصُرَنْ لِیَنْصُرُنْ
لِتَنْصُرُنْ لِاَنْصُرَنْ لِنَنْصُرَنْ امر غائب مجہول لِیُنْصَرْ
لِیُنْصَرَا لِیُنْصَرُوْا لِتُنْصَرْ لِتُنْصَرَا لِیُنْصَرْنَ لِاُنْصَرْ لِنُنْصَرْ
بانون ثقیلہ لِیُنْصَرُنَّ لِیُنْصَرَانِّ لِیُنْصَرُنَّ لِتُنْصَرَنَّ
لِتُنْصَرَانِّ لِیُنْصَرْنَانِّ لِاُنْصَرَنَّ لِنُنْصَرَنَّ بانون خفیفہ
لِیُنْصَرَنْ لِیُنْصَرُنْ لِتُنْصَرَنْ لِاُنْصَرَنْ لِنُنْصَرَنْ

نہی حاضر معروف لَاتَنْصُرْ لَاتَنْصُرَا لَاتَنْصُرُوا لَاتَنْصُرِيْ
لَاتَنْصُرَا لَاتَنْصُرْنَ بانون ثقیلہ لَاتَنْصُرَنَّ
لَاتَنْصُرَانِّ لَاتَنْصُرُنَّ لَاتَنْصُرِنَّ لَاتَنْصُرَانِّ لَاتَنْصُرْنَانِّ
بانون خفیفہ لَاتَنْصُرَنْ لَاتَنْصُرُنْ لَاتَنْصُرِنْ نہی حاضر مجہول
لَاتُنْصَرْ لَاتُنْصَرَا لَاتُنْصَرُوا لَاتُنْصَرِيْ لَاتُنْصَرَا لَاتُنْصَرْنَ
بانون ثقیلہ لَاتُنْصَرَنَّ لَاتُنْصَرَانِّ لَاتُنْصَرُنَّ لَاتُنْصَرِنَّ
لَاتُنْصَرَانِّ لَاتُنْصَرْنَانِّ بانون خفیفہ لَاتُنْصَرَنْ لَاتُنْصَرُنْ
لَاتُنْصَرِنْ نہی غائب معروف لَايَنْصُرْ لَايَنْصُرَا لَايَنْصُرُوا
لَاتَنْصُرْ لَاتَنْصُرَا لَايَنْصُرْنَ لَاانْصُرْ لَانَنْصُرْ بانون ثقیلہ
لَايَنْصُرَنَّ لَايَنْصُرَانِّ لَايَنْصُرُنَّ لَاتَنْصُرَنَّ لَاتَنْصُرَانِّ
لَايَنْصُرْنَانِّ لَاانْصُرَنَّ لَانَنْصُرَنَّ بانون خفیفہ
لَايَنْصُرَنْ لَايَنْصُرُنْ لَاتَنْصُرَنْ لَاانْصُرَنْ لَانَنْصُرَنْ
نہی غائب مجہول لَايُنْصَرْ لَايُنْصَرَا لَايُنْصَرُوا لَاتُنْصَرْ
لَاتُنْصَرَا لَايُنْصَرْنَ لَاانْصَرْ لَانُنْصَرْ بانون ثقیلہ
لَايُنْصَرَنَّ لَايُنْصَرَانِّ لَايُنْصَرُنَّ لَاتُنْصَرَنَّ لَاتُنْصَرَانِّ

لَيُنْصَرُنَانِّ لَاُنْصَرَنَّ لَاَنْصُرَنَّ لَاَنْصُرُنَّ **بانون خفیفه** لَيُنْصَرُنْ
لَاَيُنْصَرُنْ لَاَتُنْصَرَنْ لَاُنْصَرَنْ لَاَنْصُرَنْ ـــ

صرف صغیر ثلاثی مجرد صحیح از باب فَعِلَ يَفْعَلُ چون العلم انست
عَلِمَ يَعْلَمُ عِلْمًا عَلَمَةً عِلْمَةً مَعْلَمًا مَعْلَمًا فهو عَالِمٌ
وعُلِمَ يُعْلَمُ عِلْمًا عَلَمَةً عِلْمَةً مَعْلَمًا مَعْلَمًا فذاك
مَعْلُوْمٌ لَمْ يَعْلَمْ لَمْ يُعْلَمْ لَا يَعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَنْ يَعْلَمَ
لَنْ يُعْلَمَ الامر منه عِلْمٌ اِعْلَمْ لِيَعْلَمْ لِيُعْلَمْ
والنهی عنه لَا تَعْلَمْ لَا تُعْلَمْ لَا يَعْلَمْ لَا يُعْلَمْ والظرف منه
مَعْلَمٌ مَعْلَمَانِ مَعَالِمُ ومُعَيْلِمٌ والآلة منه مِعْلَمٌ
مِعْلَمَانِ مَعَالِمُ ومُعَيْلِمٌ مِعْلَمَةٌ مِعْلَمَتَانِ مَعَالِمُ
ومُعَيْلِمَةٌ مِعْلَامٌ مِعْلَامَانِ مَعَالِيْمُ ومُعَيْلِيْمٌ افعل
التفضيل منه اَعْلَمُ اَعْلَمَانِ اَعْلَمُوْنَ اَعَالِمُ واُعَيْلِمُ
والمؤنث منه عُلْيَا عُلْيَانِ عُلَيَاتٌ عُلَمُ وعُلَيْمَا وتَعَجُّبٌ
منه مَا اَعْلَمَهُ واَعْلِمْ بِهٖ **صرف کبیر فعل ماضی معروف**
عَلِمَ عَلِمَا عَلِمُوْا عَلِمَتْ عَلِمَتَا عَلِمْنَ عَالِمْتَ عَلِمْتُمَا

عِلِمْتُمْ عِلِمْتُمَا عِلِمْتُنَّ عِلِمْتُ عِلِمْنَا صرف کبیر فعل ماضی
مجہول عُلِمَ عُلِمَا عُلِمُوْا عُلِمَتْ عُلِمَتَا عُلِمْنَ عُلِمْتَ عُلِمْتُمَا
عُلِمْتُمْ عُلِمْتِ عُلِمْتُمَا عُلِمْتُنَّ عُلِمْتُ عُلِمْنَا فعل مضارع معرف
يَعْلَمُ يَعْلَمَانِ يَعْلَمُوْنَ تَعْلَمُ تَعْلَمَانِ يَعْلَمْنَ تَعْلَمُ
تَعْلَمَانِ تَعْلَمُوْنَ تَعْلَمِيْنَ. تَعْلَمَانِ تَعْلَمْنَ اَعْلَمُ نَعْلَمُ
مضارع مجہول يُعْلَمُ يُعْلَمَانِ يُعْلَمُوْنَ تُعْلَمُ تُعْلَمَانِ
يُعْلَمْنَ تُعْلَمُ تُعْلَمَانِ تُعْلَمُوْنَ تُعْلَمِيْنَ تُعْلَمَانِ نُعْلَمُ
اُعْلَمُ نُعْلَمُ اسم فاعل عَالِمٌ عَالِمَانِ عَالِمُوْنَ عَلَمٌ
غُلَامٌ عُلَّمٌ عَلَمٌ عُلَمٌ اَعْلَامٌ عُلَمَاءُ عُلَمَانُ عِلَمَانُ عِلَّامٌ
عُلُوْمٌ عُوَيْلِمٌ عَالِمَةٌ عَالِمَاتٌ عَوَالِمُ عَلَّمٌ
عَلَّامٌ اسم فاعل مبالغہ عَلِيْمٌ عَلِيْمُوْنَ عَلَّامٌ
عُلَّامٌ عِلَّامٌ عُلَامٌ عُلُوْمٌ عُلُوْمٌ عُلَيْمٌ عُلَمٌ عَالُوْمٌ عُلَانٌ
مِعْلَمٌ مِعْلَامٌ مِعْلِيْمٌ مِعْلَامَةٌ عَالِمَةٌ عُلَمَةٌ عَلَّامَةٌ عُلُوْمَةٌ
اسم مفعول مَعْلُوْمٌ مَعْلُوْمَانِ مَعْلُوْمُوْنَ مَعَالِيْمُ مُعَيْلِمٌ
مَعْلُوْمَةٌ مَعْلُوْمَتَانِ مَعْلُوْمَاتٌ مَعَالِيْمُ مُعَيْلِمَةٌ

صرف کبیر فعل مجرد معروف لَمْ یَعْلَمْ لَمْ یَعْلَمَا لَمْ یَعْلَمُوْا
لَمْ تَعْلَمْ لَمْ تَعْلَمَا لَمْ یَعْلَمْنَ لَمْ تَعْلَمْ لَمْ تَعْلَمَا لَمْ تَعْلَمُوْا
لَمْ تَعْلَمِیْ لَمْ تَعْلَمَا لَمْ تَعْلَمْنَ لَمْ اَعْلَمْ لَمْ نَعْلَمْ
فعل مجرد مجہول لَمْ یُعْلَمْ لَمْ یُعْلَمَا لَمْ یُعْلَمُوْا لَمْ تُعْلَمْ
لَمْ تُعْلَمَا لَمْ یُعْلَمْنَ لَمْ تُعْلَمْ لَمْ تُعْلَمَا لَمْ تُعْلَمُوْا لَمْ تُعْلَمِیْ
لَمْ تُعْلَمَا لَمْ تُعْلَمْنَ لَمْ اُعْلَمْ لَمْ نُعْلَمْ فعل نفی معروف
لَا یَعْلَمُ لَا یَعْلَمَانِ لَا یَعْلَمُوْنَ لَا تَعْلَمُ لَا تَعْلَمَانِ لَا یَعْلَمْنَ
لَا تَعْلَمُ لَا تَعْلَمَانِ لَا تَعْلَمُوْنَ لَا تَعْلَمِیْنَ لَا تَعْلَمَانِ
لَا تَعْلَمْنَ لَا اَعْلَمُ لَا نَعْلَمُ فعل نفی مجہول لَا یُعْلَمُ
لَا یُعْلَمَانِ لَا یُعْلَمُوْنَ لَا تُعْلَمُ لَا تُعْلَمَانِ لَا یُعْلَمْنَ
لَا تُعْلَمُ لَا تُعْلَمَانِ لَا تُعْلَمُوْنَ لَا تُعْلَمِیْنَ لَا تُعْلَمَانِ
لَا تُعْلَمْنَ لَا اُعْلَمُ لَا نُعْلَمُ نفی مؤکد معروف
لَنْ یَعْلَمَ لَنْ یَعْلَمَا لَنْ یَعْلَمُوْا لَنْ تَعْلَمَ لَنْ تَعْلَمَا لَنْ یَعْلَمْنَ
لَنْ تَعْلَمَ لَنْ تَعْلَمَا لَنْ تَعْلَمُوْا لَنْ تَعْلَمِیْ لَنْ تَعْلَمَا لَنْ یَعْلَمْنَ
لَنْ اَعْلَمَ لَنْ نَعْلَمَ نفی مؤکد مجہول لَنْ یُعْلَمَ لَنْ یُعْلَمَا

لَنْ يُعْلِمُوْا لَنْ تُعْلِمَ لَنْ تُعْلِمَا لَنْ يُعْلِمْنَ لَنْ نُعْلِمَ لَنْ تُعْلِمَا
لَنْ تُعْلِمُوْا لَنْ يُعْلِمِيْ لَنْ تُعْلِمَا لَنْ تُعْلِمْنَ لَنْ أُعْلِمَ لَنْ نُعْلِمَ

صرف کبیر فعل مضارع معروف بانون ثقیلہ

لَيُعْلِمَنَّ لَيُعْلِمَانِّ لَيُعْلِمُنَّ لَتُعْلِمَنَّ لَتُعْلِمَانِّ لَيُعْلِمْنَانِّ
لَتُعْلِمَنَّ لَتُعْلِمَانِّ لَتُعْلِمُنَّ لَتُعْلِمِيْنَّ لَتُعْلِمَانِّ لَتُعْلِمْنَانِّ
لَأُعْلِمَنَّ لَنُعْلِمَنَّ

مضارع معروف بانون خفیفہ

لَيُعْلِمَنْ لَيُعْلِمَانْ لَيُعْلِمُنْ لَتُعْلِمَنْ لَتُعْلِمَانْ لَتُعْلِمُنْ لَتُعْلِمِيْنْ
لَأُعْلِمَنْ لَنُعْلِمَنْ

مضارع مجہول بانون ثقیلہ

لَيُعْلَمَنَّ لَيُعْلَمَانِّ لَيُعْلَمُنَّ لَتُعْلَمَنَّ لَتُعْلَمَانِّ لَيُعْلَمْنَانِّ
لَتُعْلَمَنَّ لَتُعْلَمَانِّ لَتُعْلَمُنَّ لَتُعْلَمِيْنَّ لَتُعْلَمَانِّ لَتُعْلَمْنَانِّ
لَأُعْلَمَنَّ لَنُعْلَمَنَّ

مضارع مجہول بانون خفیفہ

لَيُعْلَمَنْ لَيُعْلَمَانْ لَيُعْلَمُنْ لَتُعْلَمَنْ لَتُعْلَمَانْ لَتُعْلَمُنْ
لَتُعْلَمِيْنْ لَأُعْلَمَنْ لَنُعْلَمَنْ

صرف کبیر امر حاضر معروف

اِعْلَمْ اِعْلَمَا اِعْلَمُوْا اِعْلَمِيْ اِعْلَمَا اِعْلَمْنَ

بانون ثقیلہ

اِعْلَمَنَّ اِعْلَمَانِّ اِعْلَمُنَّ اِعْلَمِنَّ اِعْلَمَانِّ اِعْلَمْنَانِّ

یا نون خفیفہ اِعْلَمَنْ اِعْلَمُنْ اِعْلَمِنْ امر حاضر مخبر مجہول
لِتُعْلَمْ لِتُعْلَمَا لِتُعْلَمُوْا لِتُعْلَمِیْ لِتُعْلَمَا لِتُعْلَمْنَ با نون ثقیلہ
لِتُعْلَمَنَّ لِتُعْلَمَانِّ لِتُعْلَمُنَّ لِتُعْلَمِنَّ لِتُعْلَمَانِّ لِتُعْلَمْنَانِّ
با نون خفیفہ لِتُعْلَمَنْ لِتُعْلَمُنْ لِتُعْلَمِنْ امر غائب معروف
لِیَعْلَمْ لِیَعْلَمَا لِیَعْلَمُوْا لِتَعْلَمْ لِتَعْلَمَا لِیَعْلَمْنَ لِاَعْلَمْ
لِنَعْلَمْ با نون ثقیلہ لِیَعْلَمَنَّ لِیَعْلَمَانِّ لِیَعْلَمُنَّ لِتَعْلَمِنَّ
لِتَعْلَمَانِّ لِیَعْلَمْنَانِّ لِاَعْلَمَنَّ لِنَعْلَمَنَّ با نون خفیفہ
لِیَعْلَمَنْ لِیَعْلَمُنْ لِتَعْلَمَنْ لِاَعْلَمَنْ لِنَعْلَمَنْ امر غائب مجہول
لِیُعْلَمْ لِیُعْلَمَا لِیُعْلَمُوْا لِتُعْلَمْ لِتُعْلَمَا لِیُعْلَمْنَ لِاُعْلَمْ لِنُعْلَمْ
با نون ثقیلہ لِیُعْلَمَنَّ لِیُعْلَمَانِّ لِیُعْلَمُنَّ لِتُعْلَمَنَّ
لِتُعْلَمَانِّ لِیُعْلَمْنَانِّ لِاُعْلَمَنَّ لِنُعْلَمَنَّ با نون خفیفہ
لِیُعْلَمَنْ لِیُعْلَمُنْ لِتُعْلَمَنْ لِاُعْلَمَنْ لِنُعْلَمَنْ صرف
بیرنہی حاضر معروف لَا تَعْلَمْ لَا تَعْلَمَا لَا تَعْلَمُوْا لَا تَعْلَمِیْ
لَا تَعْلَمَا لَا تَعْلَمْنَ با نون ثقیلہ لَا تَعْلَمَنَّ لَا تَعْلَمَانِّ
لَا تَعْلَمُنَّ لَا تَعْلَمِنَّ لَا تَعْلَمَانِّ لَا تَعْلَمْنَانِّ با نون خفیفہ

لَا تَعْلَمَنَّ لَا تَعْلَمُنَّ لَا تَعْلَمِنَّ نہی حاضر مجہول
لَا تُعْلَمْ لَا تُعْلَمَا لَا تُعْلَمُوْا لَا تُعْلَمِيْ لَا تُعْلَمَا لَا تُعْلَمْنَ
بانون ثقیلہ لَا تُعْلَمَنَّ لَا تُعْلَمَانِّ لَا تُعْلَمُنَّ لَا تُعْلَمِنَّ
لَا تُعْلَمَانِّ لَا تُعْلَمْنَانِّ بانون خفیفہ لَا تُعْلَمَنْ لَا تُعْلَمُنْ
لَا تُعْلَمِنْ صرف کبیر نہی غائب معروف
لَا يَعْلَمْ لَا يَعْلَمَا لَا يَعْلَمُوْا لَا تَعْلَمْ لَا تَعْلَمَا لَا يَعْلَمْنَ
لَا اَعْلَمْ لَا نَعْلَمْ بانون ثقیلہ لَا يَعْلَمَنَّ لَا يَعْلَمَانِّ
لَا يَعْلَمُنَّ لَا تَعْلَمَنَّ لَا تَعْلَمَانِّ لَا يَعْلَمْنَانِّ لَا اَعْلَمَنَّ
لَا نَعْلَمَنَّ بانون خفیفہ لَا يَعْلَمَنْ لَا يَعْلَمُنْ
لَا تَعْلَمَنْ لَا اَعْلَمَنْ لَا نَعْلَمَنْ صرف کبیر نہی غائب مجہول
لَا يُعْلَمْ لَا يُعْلَمَا لَا يُعْلَمُوْا لَا تُعْلَمْ لَا تُعْلَمَا لَا يُعْلَمْنَ
لَا اُعْلَمْ لَا نُعْلَمْ بانون ثقیلہ لَا يُعْلَمَنَّ
لَا يُعْلَمَانِّ لَا يُعْلَمُنَّ لَا تُعْلَمَنَّ لَا تُعْلَمَانِّ لَا يُعْلَمْنَانِّ
لَا اُعْلَمَنَّ لَا نُعْلَمَنَّ بانون خفیفہ لَا يُعْلَمَنْ
لَا يُعْلَمُنْ لَا تُعْلَمَنْ لَا اُعْلَمَنْ لَا نُعْلَمَنْ

صرف صغیر ثلاثی مجرد صحیح از باب فَعَلَ یَفْعَلُ

چون اَلْفَتْحُ گشادن فَتَحَ یَفْتَحُ فَتْحًا فَتْحَةً فِتْحَةً مَفْتَحًا مَفْتِحًا
فهو فَاتِحٌ و فُتِحَ یُفْتَحُ فَتْحَةً فِتْحَةً مَفْتَحًا مَفْتِحًا فذاک مَفْتُوحٌ
لَمْ یَفْتَحْ لَمْ یُفْتَحْ لَا یَفْتَحُ لَا یُفْتَحُ لَنْ یَفْتَحَ لَنْ یُفْتَحَ الامر منه
اِفْتَحْ لِتُفْتَحْ لِیَفْتَحْ لِیُفْتَحْ والنهی عنه لَا تَفْتَحْ لَا تُفْتَحْ
لَا یَفْتَحْ لَا یُفْتَحْ والظرف منه مَفْتَحٌ مَفْتَحَانِ مَفَاتِحُ ومُفَیْتِحٌ
والآلة منه مِفْتَحٌ مِفْتَحَانِ مَفَاتِحُ ومُفَیْتِحٌ مِفْتَحَةٌ مِفْتَحَتَانِ
مَفَاتِحُ ومُفَیْتِحَةٌ مِفْتَاحٌ مِفْتَاحَانِ مَفَاتِحُ ومُفَیْتِحٌ
افعل التفضیل منه اَفْتَحُ اَفْتَحَانِ اَفْتَحُونَ اَفَاتِحُ واُفَیْتِحُ
والمونث منه فُتْحَی فُتْحَیَانِ فُتْحَیَاتٌ فُتَحُ وفُتْحَیَا والتعجب منه
مَا اَفْتَحَهُ واِفْتَحْ بِهِ

صرف کبیر فعل ماضی معروف فَتَحَ

فَتَحَا فَتَحُوا فَتَحَتْ فَتَحَتَا فَتَحْنَ فَتَحْتَ فَتَحْتُمَا فَتَحْتُمْ
فَتَحْتِ فَتَحْتُمَا فَتَحْتُنَّ فَتَحْتُ فَتَحْنَا

فعل ماضی مجهول فُتِحَ

فُتِحَا فُتِحُوا فُتِحَتْ فُتِحَتَا فُتِحْنَ فُتِحْتَ فُتِحْتُمَا فُتِحْتُمْ
فُتِحْتِ فُتِحْتُمَا فُتِحْتُنَّ فُتِحْتُ فُتِحْنَا

فعل مضارع معروف

يَفْتَحُ يَفْتَحَانِ يَفْتَحُوْنَ تَفْتَحُ تَفْتَحَانِ يَفْتَحْنَ تَفْتَحُ تَفْتَحَانِ تَفْتَحُوْنَ
تَفْتَحِيْنَ تَفْتَحَانِ تَفْتَحْنَ اَفْتَحُ نَفْتَحُ **فعل مضارع مجہول**
يُفْتَحُ يُفْتَحَانِ يُفْتَحُوْنَ تُفْتَحُ تُفْتَحَانِ يُفْتَحْنَ تُفْتَحُ تُفْتَحَانِ
تُفْتَحُوْنَ تُفْتَحِيْنَ تُفْتَحَانِ تُفْتَحْنَ اُفْتَحُ نُفْتَحُ **اسم فاعل**
فَاتِحٌ فَاتِحَانِ فَاتِحُوْنَ فَتَّاحَةٌ فَتَّاحٌ فَتَّاحٌ فَتَّاحٌ اَفْتَحُ فَتْحَاءُ
فَتْحَانُ فَتْحَانِ فِتَاحٌ فُتُوْحٌ فُوَيْتِحٌ فَاتِحَةٌ فَاتِحَتَانِ فَاتِحَاتٌ
فَوَاتِحُ فُتَّحٌ فُوَيْتِحَةٌ **اسم مبالغہ** فَتِّحٌ فِتِّيْحٌ فَتُوْحٌ فَتَّاحٌ فَتَّاحٌ
فِتَاحٌ فُتَاحٌ فَتُوْحٌ فُتُوْحٌ فِتِّيْحٌ فُتَّحٌ فَاتُوْحٌ فَتْحَانٌ مِفْتَحٌ
مِفْتَاحٌ مِفْتِيْحٌ مِفْتَاحَةٌ فَاتِحَةٌ فُتَيْحَةٌ فَتَّاحَةٌ فَتُوْحَةٌ
صرف کبیر اسم مفعول مَفْتُوْحٌ مَفْتُوْحَانِ مَفْتُوْحُوْنَ
مَفَاتِيْحُ مُفَيْتِيْحٌ مَفْتُوْحَةٌ مَفْتُوْحَتَانِ مَفْتُوْحَاتٌ مَفَاتِيْحُ
مُفَيْتِيْحَةٌ **صرف کبیر فعل جحد معلوم** اَلَمْ يَفْتَحْ اَلَمْ يَفْتَحَا
اَلَمْ يَفْتَحُوْا اَلَمْ تَفْتَحْ اَلَمْ تَفْتَحَا اَلَمْ يَفْتَحْنَ اَلَمْ تَفْتَحْ اَلَمْ تَفْتَحَا اَلَمْ تَفْتَحُوْا
اَلَمْ تَفْتَحِيْ اَلَمْ تَفْتَحَا اَلَمْ تَفْتَحْنَ اَلَمْ اَفْتَحْ اَلَمْ نَفْتَحْ **فعل جحد مجہول**
لَمْ يُفْتَحْ لَمْ يُفْتَحَا لَمْ يُفْتَحُوْا لَمْ تُفْتَحْ لَمْ تُفْتَحَا لَمْ يُفْتَحْنَ لَمْ تُفْتَحْ

لَمْ تُفْتَحَا لَمْ يُفْتَحْنَ لَمْ تُفْتَحْ لَمْ تُفْتَحَا لَمْ تُفْتَحُوْا لَمْ تُفْتَحِيْ لَمْ تُفْتَحَا
لَمْ تُفْتَحْنَ لَمْ اُفْتَحْ لَمْ نُفْتَحْ **صرف کبیر فعل نفی معروف** لَا يُفْتَحُ
لَا يُفْتَحَانِ لَا يُفْتَحُوْنَ لَا تُفْتَحُ لَا تُفْتَحَانِ لَا يُفْتَحْنَ لَا تُفْتَحُ لَا تُفْتَحَانِ
لَا تُفْتَحُوْنَ لَا تُفْتَحِيْنَ لَا تُفْتَحَانِ لَا يُفْتَحْنَ لَا اُفْتَحُ لَا نُفْتَحُ
فعل نفی مجہول لَا يُفْتَحُ لَا يُفْتَحَانِ لَا يُفْتَحُوْنَ لَا تُفْتَحُ لَا تُفْتَحَانِ
لَا يُفْتَحْنَ لَا تُفْتَحُ لَا تُفْتَحَانِ لَا تُفْتَحُوْنَ لَا تُفْتَحِيْنَ لَا تُفْتَحَانِ
لَا يُفْتَحْنَ لَا اُفْتَحُ لَا نُفْتَحُ **فعل نفی موکد معروف** لَنْ يَفْتَحَ
لَنْ يَفْتَحَا لَنْ يَفْتَحُوْا لَنْ تَفْتَحَ لَنْ تَفْتَحَا لَنْ يَفْتَحْنَ
لَنْ تَفْتَحَ لَنْ تَفْتَحَا لَنْ تَفْتَحُوْا لَنْ تَفْتَحِيْ لَنْ تَفْتَحَا لَنْ تَفْتَحْنَ
لَنْ اَفْتَحَ لَنْ نَفْتَحَ **نفی موکد مجہول** لَنْ يُفْتَحَ لَنْ يُفْتَحَا
لَنْ يُفْتَحُوْا لَنْ تُفْتَحَ لَنْ تُفْتَحَا لَنْ يُفْتَحْنَ لَنْ تُفْتَحَ لَنْ تُفْتَحَا
لَنْ تُفْتَحُوْا لَنْ تُفْتَحِيْ لَنْ تُفْتَحَا لَنْ اُفْتَحَ لَنْ نُفْتَحَ
صرف کبیر فعل مضارع معروف بانون ثقیلہ لَيُفْتَحَنَّ
لَيُفْتَحَانِّ لَيُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحَنَّ لَتُفْتَحَانِّ لَيُفْتَحْنَنَّ لَتُفْتَحَنَّ لَتُفْتَحَانِّ
لَتُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحِيْنَّ لَتُفْتَحَانِّ لَاُفْتَحَنَّ لَنُفْتَحَنَّ **بانون خفیفہ**

لَيُفْتَحَنَّ لَيُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحَنَّ لَتُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحِيْنَّ لَأُفْتَحَنَّ لَنُفْتَحَنَّ

صرف کبیر فعل مضارع مجہول بانون ثقیلہ لَيُفْتَحَنَّ لَيُفْتَحَانِّ

لَيُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحَنَّ لَتُفْتَحَانِّ لَيُفْتَحْنَانِّ لَتُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحَانِّ لَتُفْتَحُنَّ

لَتُفْتَحِيْنَّ لَتُفْتَحَانِّ لَتُفْتَحْنَانِّ لَأُفْتَحَنَّ لَنُفْتَحَنَّ بانون خفیفہ

لَيُفْتَحَنْ لَيُفْتَحُنْ لَتُفْتَحَنْ لَتُفْتَحُنْ لَتُفْتَحِيْنْ

لَأُفْتَحَنْ لَنُفْتَحَنْ صرف کبیر امر حاضر معروف

اِفْتَحْ اِفْتَحَا اِفْتَحُوْا اِفْتَحِيْ اِفْتَحَا اِفْتَحْنَ بانون ثقیلہ

اِفْتَحَنَّ اِفْتَحَانِّ اِفْتَحُنَّ اِفْتَحِنَّ اِفْتَحَانِّ اِفْتَحْنَانِّ

بانون خفیفہ اِفْتَحَنْ اِفْتَحُنْ اِفْتَحِنْ امر حاضر مجہول

لِيُفْتَحْ لِيُفْتَحَا لِيُفْتَحُوْا لِتُفْتَحِيْ لِتُفْتَحَا لِيُفْتَحْنَ بانون ثقیلہ

لِيُفْتَحَنَّ لِتُفْتَحَانِّ لِيُفْتَحُنَّ لِتُفْتَحِيْنَّ لِتُفْتَحُنَّ لِتُفْتَحَانِّ لِيُفْتَحْنَانِّ

بانون خفیفہ لِيُفْتَحَنْ لِيُفْتَحُنْ لِتُفْتَحِيْنْ

صرف کبیر امر غائب معروف لِيَفْتَحْ لِيَفْتَحَا

لِيَفْتَحُوْا لِتَفْتَحِيْ لِتَفْتَحَا لِيَفْتَحْنَ لَأَفْتَحَنَّ بانون ثقیلہ

لِيَفْتَحَنَّ لِيَفْتَحَانِّ لِيَفْتَحُنَّ لِتَفْتَحِيْنَّ لِتَفْتَحَانِّ لِيَفْتَحْنَانِّ

لِاَفْتَحَنَّ لِيَفْتَحَنَّ بانون خفیفہ لِيَفْتَحَنْ لِيَفْتَحُنْ
لِتَفْتَحُنْ لِاَفْتَحَنْ لِنَفْتَحَنْ صرف کبیر امر غائب مجہول
لِيُفْتَحْ لِيُفْتَحَا لِيُفْتَحُوْا لِتُفْتَحْ لِتُفْتَحَا لِيُفْتَحْنَ لِاُفْتَحْ لِنُفْتَحْ
بانون ثقیلہ لِيُفْتَحَنَّ لِيُفْتَحَانِّ لِيُفْتَحُنَّ لِتُفْتَحَنَّ
لِتُفْتَحَانِّ لِيُفْتَحْنَانِّ لِاُفْتَحَنَّ لِنُفْتَحَنَّ بانون خفیفہ
لِيُفْتَحَنْ لِيُفْتَحُنْ لِتُفْتَحُنْ لِاُفْتَحَنْ لِنُفْتَحَنْ ۔

صرف کبیر فعل نہی حاضر معروف لَا تَفْتَحْ لَا تَفْتَحَا
لَا تَفْتَحُوْا لَا تَفْتَحِيْ لَا تَفْتَحَا لَا تَفْتَحْنَ بانون ثقیلہ
لَا تَفْتَحَنَّ لَا تَفْتَحَانِّ لَا تَفْتَحُنَّ لَا تَفْتَحِنَّ لَا تَفْتَحَانِّ لَا تَفْتَحْنَانِّ
بانون خفیفہ لَا تَفْتَحَنْ لَا تَفْتَحُنْ لَا تَفْتَحِنْ ۔

صرف کبیر نہی حاضر مجہول لَا تُفْتَحْ لَا تُفْتَحَا لَا تُفْتَحُوْا
لَا تُفْتَحِيْ لَا تُفْتَحَا لَا تُفْتَحْنَ بانون ثقیلہ لَا تُفْتَحَنَّ لَا تُفْتَحَانِّ
لَا تُفْتَحُنَّ لَا تُفْتَحِنَّ لَا تُفْتَحَانِّ لَا تُفْتَحْنَانِّ بانون خفیفہ
لَا تُفْتَحَنْ لَا تُفْتَحُنْ لَا تُفْتَحِنْ صرف کبیر نہی غائب معروف
لَا يَفْتَحْ لَا يَفْتَحَا لَا يَفْتَحُوْا لَا تَفْتَحْ لَا تَفْتَحَا لَا يَفْتَحْنَ لَا اَفْتَحْ لَا نَفْتَحْ

بانون ثقیله لَيَفْتَحَنَّ لَيَفْتَحَانِّ لَيَفْتَحُنَّ لَتَفْتَحَنَّ
لَتَفْتَحَانِّ لَيَفْتَحْنَانِّ لَاَفْتَحَنَّ لَنَفْتَحَنَّ **بانون خفیفه**
لَيَفْتَحَنْ لَيَفْتَحُنْ لَتَفْتَحَنْ لَاَفْتَحَنْ لَنَفْتَحَنْ
صرف کبیر نہی غائب مجہول لَيُفْتَحْ لَيُفْتَحَا لَيُفْتَحُوْا
لَتُفْتَحْ لَتُفْتَحَا لَيُفْتَحْنَ لَاُفْتَحْ لَنُفْتَحْ **بانون ثقیله**
لَيُفْتَحَنَّ لَيُفْتَحَانِّ لَيُفْتَحُنَّ لَتُفْتَحَنَّ لَتُفْتَحَانِّ لَيُفْتَحْنَانِّ
لَاُفْتَحَنَّ لَنُفْتَحَنَّ **بانون خفیفه** لَيُفْتَحَنْ لَا
يُفْتَحُنْ لَتُفْتَحَنْ لَاُفْتَحَنْ لَنُفْتَحَنْ۔

صرف صغیر ثلاثی مجرد صحیح از باب فَعِلَ يَفْعَلُ
چون اَلْحُسْبُ پنداشتن حَسِبَ يَحْسِبُ حَسْبًا حَسْبَةً
حِسْبَةً مَحْسَبًا فهو حَاسِبٌ ، وحُسِبَ يُحْسَبُ
حَسْبًا حَسْبَةً حِسْبَةً مَحْسَبًا مَحْسِبًا فذاك مَحْسُوْبٌ
[illegible]
لَنْ تُحْسَبَ الامر منه حَاسِبْ اِحْسِبْ لَنَحْسِبْ
لِيُحْسَبْ والنهی عنه لَا تَحْسِبْ لَا تُحْسَبْ لَا يَحْسِبْ لَا

وانظر منه تَحْسِبٌ مَحْسِبَانِ مَحَاسِبُ وَمُحَيْسِبٌ والآلة
منه مِحْسِبٌ مِحْسِبَانِ مَحَاسِبُ وَمُحَيْسِبٌ مِحْسَبَةٌ
مِحْسَبَتَانِ مَحَاسِبُ وَمُحَيْسِبَةٌ مِحْسَابٌ مِحْسَابَانِ مَحَاسِيبُ
مُحَيْسِيبٌ افعل التفضيل منه اَحْسَبُ اَحْسَبَانِ اَحْسَبُوْنَ
اَحَاسِبُ وَاُحَيْسِيبٌ والمونث منه حُسْبَى حُسْبَيَانِ حُسْبَيَاتٌ
حُسَبٌ وحُسْبَيَا والتعجب منه مَا اَحْسَبَهٗ واَحْسِبْ بِهٖ
صرف کبیر فعل ماضی معروف حَسِبَ حَسِبَا حَسِبُوْا
حَسِبَتْ حَسِبَتَا حَسِبْنَ حَسِبْتَ حَسِبْتُمَا حَسِبْتُمْ حَسِبْتِ
حَسِبْتُمَا حَسِبْتُنَّ حَسِبْتُ حَسِبْنَا **صرف کبیر فعل ماضی مجہول**
حُسِبَ حُسِبَا حُسِبُوْا حُسِبَتْ حُسِبَتَا حُسِبْنَ حُسِبْتَ
حُسِبْتُمَا حُسِبْتُمْ حُسِبْتِ حُسِبْتُمَا حُسِبْتُنَّ حُسِبْتُ حُسِبْنَا
صرف کبیر فعل مضارع معروف يَحْسِبُ يَحْسِبَانِ
يَحْسِبُوْنَ تَحْسِبُ تَحْسِبَانِ يَحْسِبْنَ تَحْسِبُ تَحْسِبَانِ تَحْسِبُوْنَ
تَحْسِبِيْنَ تَحْسِبَانِ تَحْسِبْنَ اَحْسِبُ نَحْسِبُ **صرف کبیر**
فعل مضارع مجہول يُحْسَبُ يُحْسَبَانِ يُحْسَبُوْنَ تُحْسَبُ

تُحْسَبَانِ يُحْسَبْنَ تُحْسَبُ تُحْسَبَانِ تُحْسَبُوْنَ تُحْسَبِيْنَ
تُحْسَبَانِ تُحْسَبْنَ اُحْسَبُ نُحْسَبُ **صرف کبیر اسم فاعل**
حَاسِبٌ حَاسِبَانِ حَاسِبُوْنَ حَسَبَةٌ حُسَّابٌ حُسَّبٌ
حَسْبٌ حُسْبٌ اِحْسَابٌ حُسَبَاءُ حُسْبَانٌ حِسْبَانٌ حِسَابٌ
حُسُوْبٌ حُوَنْسِيْبٌ حَاسِبَةٌ حَاسِبَتَانِ حَاسِبَاتٌ حَوَاسِبُ
حُسَّبٌ حُوَنْسِيْبَةٌ اسم فاعل مبالغہ حَسِيْبٌ حَسِيْبٌ
حَسُوْبٌ حَسَّابٌ حُسَّابٌ حِسَابٌ حُسَابٌ حَسُّوْبٌ
حُسُوْبٌ حِسِّيْبٌ حُسَّبٌ حَاسُوْبٌ حَسْبَانٌ مُحْسِبٌ
مُحْسَابٌ مُحَيْسِبٌ مُحَاسَبَةٌ حَاسِبَةٌ حُسْبَةٌ حَسَابَةٌ
حَسُوْبَةٌ **صرف کبیر اسم مفعول** مَحْسُوْبٌ مَحْسُوْبَانِ
مَحْسُوْبُوْنَ مَحَاسِيْبُ مُحَيْسِيْبٌ مَحْسُوْبَةٌ مَحْسُوْبَتَانِ
مَحْسُوْبَاتٌ مَحَاسِيْبُ مُحَيْسِيْبَةٌ **صرف کبیر فعل مجرد معروف**
لَمْ يَحْسِبْ لَمْ يَحْسِبَا لَمْ يَحْسِبُوْا لَمْ تَحْسِبْ لَمْ تَحْسِبَا
لَمْ يَحْسِبْنَ لَمْ تَحْسِبْ لَمْ تَحْسِبَا لَمْ تَحْسِبُوْا لَمْ تَحْسِبِيْ
لَمْ تَحْسِبَا لَمْ تَحْسِبْنَ لَمْ اَحْسِبْ لَمْ نَحْسِبْ **صرف کبیر فعل مجرد مجہول**

لَمْ يَحْسِبْ لَمْ يَحْسِبَا لَمْ يَحْسِبُوْا لَمْ تَحْسِبْ لَمْ تَحْسِبَا لَمْ يَحْسِبْنَ
لَمْ تَحْسِبْ لَمْ تَحْسِبَا لَمْ تَحْسِبُوْا لَمْ تَحْسِبِيْ لَمْ تَحْسِبَا لَمْ تَحْسِبْنَ
لَمْ اَحْسِبْ لَمْ نَحْسِبْ **صرف کبیر فعل نفی معروف**

لَا يَحْسِبُ لَا يَحْسِبَانِ لَا يَحْسِبُوْنَ لَا تَحْسِبُ لَا تَحْسِبَانِ
لَا يَحْسِبْنَ لَا تَحْسِبُ لَا تَحْسِبَانِ لَا تَحْسِبُوْنَ لَا تَحْسِبِيْنَ
لَا تَحْسِبَانِ لَا تَحْسِبْنَ لَا اَحْسِبُ لَا نَحْسِبُ **صرف کبیر فعل نفی مجہول**

لَا يُحْسَبُ لَا يُحْسَبَانِ لَا يُحْسَبُوْنَ لَا تُحْسَبُ لَا تُحْسَبَانِ لَا يُحْسَبْنَ
لَا تُحْسَبُ لَا تُحْسَبَانِ لَا تُحْسَبُوْنَ لَا تُحْسَبِيْنَ لَا تُحْسَبَانِ
لَا تُحْسَبْنَ لَا اُحْسَبُ لَا نُحْسَبُ **صرف کبیر فعل نفی مؤکد معروف**

لَنْ يَحْسِبَ لَنْ يَحْسِبَا لَنْ يَحْسِبُوْا لَنْ تَحْسِبَ لَنْ تَحْسِبَا
لَنْ يَحْسِبْنَ لَنْ تَحْسِبَ لَنْ تَحْسِبَا لَنْ تَحْسِبُوْا لَنْ تَحْسِبِيْ
لَنْ تَحْسِبَا لَنْ تَحْسِبْنَ لَنْ اَحْسِبَ لَنْ نَحْسِبَ ۔

صرف کبیر فعل نفی مؤکد مجہول لَنْ يُحْسَبَ لَنْ يُحْسَبَا
لَنْ يُحْسَبُوْا لَنْ تُحْسَبَ لَنْ تُحْسَبَا لَنْ يُحْسَبْنَ لَنْ تُحْسَبَ
لَنْ تُحْسَبَا لَنْ تُحْسَبُوْا لَنْ تُحْسَبِيْ لَنْ تُحْسَبَا لَنْ تُحْسَبْنَ

لَنْ اُحْسَبَ لَنْ نُحْسَبَ **صرف کبیر فعل مضارع معروف بانون ثقیلہ**

لَيُحْسَبَنَّ يَحْسَبَانِّ يَحْسَبُنَّ لَتُحْسَبَنَّ لَتُحْسَبَانِّ لَيُحْسَبْنَانِّ

لَتُحْسَبَنَّ لَتُحْسَبَانِّ لَتُحْسَبُنَّ لَتُحْسَبِيْنَّ لَتُحْسَبَانِّ لَتُحْسَبْنَانِّ

لَاُحْسَبَنَّ لَنُحْسَبَنَّ **فعل مضارع معروف بانون خفیفہ**

لَيُحْسَبَنْ يَحْسَبَانِ يَحْسَبُنْ لَتُحْسَبَنْ لَتُحْسَبَانِ لَتُحْسَبْنَ

لَاُحْسَبَنْ لَنُحْسَبَنْ **صرف کبیر فعل مضارع مجہول بانون ثقیلہ**

لَيُحْسَبَنَّ لَيُحْسَبَانِّ لَيُحْسَبُنَّ لَتُحْسَبَنَّ لَتُحْسَبَانِّ

لَيُحْسَبْنَانِّ لَتُحْسَبَنَّ لَتُحْسَبَانِّ لَتُحْسَبُنَّ لَتُحْسَبِيْنَّ لَتُحْسَبَانِّ

لَتُحْسَبْنَانِّ لَاُحْسَبَنَّ لَنُحْسَبَنَّ **فعل مضارع مجہول بانون خفیفہ**

لَيُحْسَبَنْ لَيُحْسَبَانِ لَيُحْسَبُنْ لَتُحْسَبَنْ لَتُحْسَبَانِ لَتُحْسَبْنَ

لَاُحْسَبَنْ لَنُحْسَبَنْ **صرف کبیر امر حاضر معروف**

اِحْسِبْ اِحْسِبَا اِحْسِبُوْا اِحْسِبِيْ اِحْسِبَا اِحْسِبْنَ

بانون ثقیلہ اِحْسِبَنَّ اِحْسِبَانِّ اِحْسِبُنَّ اِحْسِبِنَّ

اِحْسِبَانِّ اِحْسِبْنَانِّ **بانون خفیفہ** اِحْسِبَنْ اِحْسِبُنْ

اِحْسِبِنْ **صرف کبیر امر حاضر مجہول** لِتُحْسَبْ لِتُحْسَبَا

لِيُحْسَبُوا لِتُحْسِبِيَ لِتُحْسَبَا لِتُحْسَبَنَّ **با نون ثقیله** لِتُحْسَبُنَّ
لِتُحْسَبَانِّ لِتُحْسَبُنَّ لِتُحْسَبِنَّ لِتُحْسَبَانِّ لِتُحْسَبْنَانِّ
با نون خفیفه لِتُحْسَبَنْ لِتُحْسَبُنْ لِتُحْسَبِنْ **امر غائب معروف**
لِيَحْسَبْ لِيَحْسَبَا لِيَحْسَبُوْا لِتَحْسِبْ لِتَحْسَبَا لِيَحْسَبْنَ لِاَحْسَبْ
لِنَحْسَبْ **با نون ثقیله** لِيَحْسَبَنَّ لِيَحْسَبَانِّ لِيَحْسَبُنَّ لِتَحْسَبَنَّ
لِتَحْسَبَانِّ لِيَحْسَبْنَانِّ لِاَحْسَبَنَّ لِنَحْسَبَنَّ **با نون خفیفه**
لِيَحْسَبَنْ لِيَحْسَبُنْ لِتَحْسَبَنْ لِاَحْسَبَنْ لِنَحْسَبَنْ **امر غائب مجہول**
لِيُحْسَبْ لِيُحْسَبَا لِيُحْسَبُوْا لِتُحْسَبْ لِتُحْسَبَا لِيُحْسَبْنَ لِاُحْسَبْ
لِنُحْسَبْ **با نون ثقیله** لِيُحْسَبَنَّ لِيُحْسَبَانِّ لِيُحْسَبُنَّ
لِتُحْسَبَنَّ لِتُحْسَبَانِّ لِيُحْسَبْنَانِّ لِاُحْسَبَنَّ لِنُحْسَبَنَّ **با نون خفیفه**
لِيُحْسَبَنْ لِيُحْسَبُنْ لِتُحْسَبَنْ لِاُحْسَبَنْ لِنُحْسَبَنْ **صرف کبیر**
فعل نہی حاضر معروف لَاتَحْسَبْ لَاتَحْسَبَا لَاتَحْسَبُوْا
لَاتَحْسَبِيْ لَاتَحْسَبَا لَاتَحْسَبْنَ **با نون ثقیله** لَاتَحْسَبَنَّ
لَاتَحْسَبَانِّ لَاتَحْسَبُنَّ لَاتَحْسَبِنَّ لَاتَحْسَبَانِّ لَاتَحْسَبْنَانِّ
با نون خفیفه لَاتَحْسَبَنْ لَاتَحْسَبُنْ لَاتَحْسَبِنْ **نہی حاضر مجہول**

لَاتُحْسَبْ لَاتُحْسَبَا لَاتُحْسَبُوْا لَاتُحْسَبِيْ لَاتُحْسَبَا لَاتُحْسَبْنَ

با نون ثقیله لَاتُحْسَبَنَّ لَاتُحْسَبَانِّ لَاتُحْسَبُنَّ لَاتُحْسَبِنَّ

لَاتُحْسَبَانِّ لَاتُحْسَبْنَانِّ **با نون خفیفه** لَاتُحْسَبَنْ لَاتُحْسَبُنْ

لَاتُحْسَبِنْ **صرف کبیر فعل نہی غائب معروف**

لَايَحْسِبْ لَايَحْسِبَا لَايَحْسِبُوْا لَاتَحْسِبْ لَاتَحْسِبَا لَايَحْسِبْنَ

لَااَحْسِبْ لَانَحْسِبْ **با نون ثقیله** لَايَحْسِبَنَّ لَايَحْسِبَانِّ

لَايَحْسِبُنَّ لَاتَحْسِبَنَّ لَاتَحْسِبَانِّ لَايَحْسِبْنَانِّ لَااَحْسِبَنَّ

لَانَحْسِبَنَّ **با نون خفیفه** لَايَحْسِبَنْ لَايَحْسِبُنْ لَاتَحْسِبْنَنْ

لَااَحْسِبَنْ لَانَحْسِبَنْ **صرف کبیر نہی غائب مجہول**

لَايُحْسَبْ لَايُحْسَبَا لَايُحْسَبُوْا لَاتُحْسَبْ لَاتُحْسَبَا لَايُحْسَبْنَ

لَااُحْسَبْ لَانُحْسَبْ **با نون ثقیله** لَايُحْسَبَنَّ لَايُحْسَبَانِّ

لَايُحْسَبُنَّ لَاتُحْسَبَنَّ لَاتُحْسَبَانِّ لَايُحْسَبْنَانِّ لَااُحْسَبَنَّ

لَانُحْسَبَنَّ **با نون خفیفه** لَايُحْسَبَنْ لَايُحْسَبُنْ

لَاتُحْسَبَنْ لَااُحْسَبَنْ لَانُحْسَبَنْ **صرف صغیر ثلاثی**

مجرد صحیح از باب فَعَلَ یَفْعُلُ چون اَلْمَشْرُفُ بزرگ شدن

شَرُفَ يَشْرُفُ شَرْفًا شَرَفًا شَرَافَةً مَشْرَفًا مَشْرِفًا
فَهُوَ شَرِيْفٌ وشُرِفَ بِهٖ يُشْرَفُ بِهٖ شَرْفًا بِهٖ شَرَفًا بِهٖ
شَرَافَةً بِهٖ مَشْرَفًا بِهٖ مَشْرِفًا بِهٖ فذاك مَشْرُوْفٌ بِهٖ
لَمْ يَشْرُفْ لَمْ يُشْرَفْ بِهٖ لَا يَشْرُفُ لَا يُشْرَفُ بِهٖ
لَنْ يَشْرُفَ لَنْ يُشْرَفَ بِهٖ الامر منه شَرَافِ اُشْرُفْ
لِتُشْرَفْ بِكَ لِيَشْرُفْ لِيُشْرَفْ بِهٖ والنهي عنه لَا تَشْرُفْ
لَا تُشْرَفْ بِكَ لَا يَشْرُفْ لَا يُشْرَفْ بِهٖ والظرف منه مَشْرُوْفٌ
مَشْرَفَانِ مَشَارِفُ ومُشَيْرِفٌ والآلة منه مِشْرَفٌ
مِشْرَفَانِ مَشَارِفُ ومُشَيْرِفٌ مِشْرَفَةٌ مِشْرَفَتَانِ
مَشَارِفُ ومُشَيْرِفَةٌ مِشْرَافٌ مِشْرَافَانِ مَشَارِيْفُ و
مُشَيْرِيْفٌ افعل التفضيل منه اَشْرَفُ اَشْرَفَانِ اَشْرَفُوْنَ
اَشَارِفُ واُشَيْرِفُ والمؤنث منه شَرْفَى شَرْفَيَانِ
شَرْفَيَاتٌ شُرُفٌ وشُرَيْفَا والتعجب منه مَا اَشْرَفَهٗ
واَشْرِفْ بِهٖ **صرف کبیر فعل ماضی معروف** شَرُفَ
شَرُفَا شَرُفُوْا شَرُفَتْ شَرُفَتَا شَرُفْنَ شَرُفْتَ شَرُفْتُمَا

شَرُفْتُمْ شَرُفْتِ شَرُفْتُمَا شَرُفْتُنَّ شَرُفْتُ شَرُفْنَا

صرف کبیر فعل ماضی مجہول شُرِفَ بِهٖ شُرِفَ بِهِمَا

شُرِفَ بِهِمْ شُرِفَ بِهَا شُرِفَ بِهِمَا شُرِفَ بِهِنَّ شُرِفَ بِكَ

شُرِفَ بِكُمَا شُرِفَ بِكُمْ شُرِفَ بِكِ شُرِفَ بِكُمَا شُرِفَ بِكُنَّ

شُرِفَ بِيْ شُرِفَ بِنَا **فعل مضارع معروف** يَشْرُفُ

يَشْرُفَانِ يَشْرُفُوْنَ تَشْرُفُ تَشْرُفَانِ يَشْرُفْنَ تَشْرُفُ

تَشْرُفَانِ تَشْرُفُوْنَ تَشْرُفِيْنَ تَشْرُفَانِ تَشْرُفْنَ اَشْرُفُ

نَشْرُفُ **فعل مضارع مجہول** يُشْرَفُ بِهٖ يُشْرَفُ بِهِمَا

يُشْرَفُ بِهِمْ يُشْرَفُ بِهَا يُشْرَفُ بِهِمَا يُشْرَفُ بِهِنَّ يُشْرَفُ

بِكَ يُشْرَفُ بِكُمَا يُشْرَفُ بِكُمْ يُشْرَفُ بِكِ يُشْرَفُ بِكُمَا

يُشْرَفُ بِكُنَّ يُشْرَفُ بِيْ يُشْرَفُ بِنَا **صرف کبیر صفت مشبہ**

شَرِيْفٌ شَرِيْفَانِ شَرِيْفُوْنَ شُرَفَاءُ شَرَافٌ شُرُفٌ

شَرِيْفَانُ شَرِيْفَانِ اَشْرَافٌ اَشْرَفَاءُ اَشْرَفَةٌ شُرُوْفٌ

شَرِيْفَةٌ شَرِيْفَتَانِ شَرِيْفَاتٌ شَرَائِفُ شُرَّفٌ

شُرَيِّفُوْنَ **اسم فاعل مبالغہ** شَرِيْفٌ شَرُوْفٌ

شَرَّافٌ شُرَّافٌ شِرَافٌ شُرَافٌ شَرُوْفٌ شُرُوْفٌ
شَرِّيْفٌ شُرُفٌ شَارُوْفٌ شَرْفَانٌ مِشْرَفٌ مِشْرَافٌ
مِشْرِيْفٌ مِشْرَافَةٌ شَارِفَةٌ شُرُفَةٌ شَرَّافَةٌ شَرُوْفَةٌ

اسم مفعول مَشْرُوْفٌ بِهٖ مَشْرُوْفٌ بِهِمَا مَشْرُوْفٌ بِهِمْ
مَشْرُوْفٌ بِهَا مَشْرُوْفٌ بِهِمَا مَشْرُوْفٌ بِهِنَّ **صرف کبیر** فعل مجہول

لَمْ يُشْرَفْ لَمْ يُشْرَفَا لَمْ يُشْرَفُوْا لَمْ تُشْرَفْ لَمْ تُشْرَفَا
لَمْ يُشْرَفْنَ لَمْ تُشْرَفْ لَمْ تُشْرَفَا لَمْ تُشْرَفُوْا لَمْ تُشْرَفِيْ
لَمْ تُشْرَفَا لَمْ تُشْرَفْنَ لَمْ اُشْرَفْ لَمْ نُشْرَفْ **جحد مجہول**

لَمْ يُشْرَفْ بِهٖ لَمْ يُشْرَفَا بِهِمَا لَمْ يُشْرَفُوْا بِهِمْ لَمْ يُشْرَفْ بِهَا
لَمْ يُشْرَفْ بِهِمَا لَمْ يُشْرَفْنَ بِهِنَّ لَمْ يُشْرَفْ بِكَ لَمْ يُشْرَفْ
بِكُمَا لَمْ يُشْرَفْ بِكُمْ لَمْ يُشْرَفْ بِكِ لَمْ يُشْرَفْ بِكُمَا
لَمْ يُشْرَفْ بِكُنَّ لَمْ يُشْرَفْ بِيْ لَمْ يُشْرَفْ بِنَا **صرف کبیر**

فعل نفی معروف لَا يَشْرُفُ لَا يَشْرُفَانِ لَا يَشْرُفُوْنَ
لَا تَشْرُفُ لَا تَشْرُفَانِ لَا يَشْرُفْنَ لَا تَشْرُفَانِ لَا تَشْرُفُوْنَ
لَا تَشْرُفِيْنَ لَا تَشْرُفَانِ لَا تَشْرُفْنَ لَا اَشْرُفُ لَا نَشْرُفُ

صرف کبیر فعل نفی مجہول لَا یُشْرَفُ بِہٖ لَا یُشْرَفُ بِہِمَا
لَا یُشْرَفُ بِہِمْ لَا یُشْرَفُ بِہَا لَا یُشْرَفُ بِہِمَا لَا یُشْرَفُ بِہِنَّ
لَا یُشْرَفُ بِکَ لَا یُشْرَفُ بِکُمَا لَا یُشْرَفُ بِکُمْ لَا یُشْرَفُ بِکِ لَا یُشْرَفُ
بِکُمَا لَا یُشْرَفُ بِکُنَّ لَا یُشْرَفُ بِیْ لَا یُشْرَفُ بِنَا۔
نفی موکد معروف لَنْ یَشْرُفَ لَنْ یَشْرُفَا لَنْ یَشْرُفُوْا
لَنْ تَشْرُفَ لَنْ تَشْرُفَا لَنْ یَشْرُفْنَ لَنْ تَشْرُفَ لَنْ تَشْرُفَا
لَنْ تَشْرُفُوْا لَنْ تَشْرُفِیْ لَنْ تَشْرُفَا لَنْ تَشْرُفْنَ لَا اَشْرُفُ
لَنْ نَشْرُفَ نفی موکد مجہول لَنْ یُشْرَفَ بِہٖ لَنْ یُشْرَفَ
بِہِمَا لَنْ یُشْرَفُوْا بِہِمْ لَنْ یُشْرَفَ بِہَا لَنْ یُشْرَفْنَ بِہِمَا
لَنْ یُشْرَفْنَ بِہِنَّ لَنْ تُشْرَفَ بِکَ لَنْ تُشْرَفَا بِکُمَا
لَنْ تُشْرَفُوْا بِکُمْ لَنْ تُشْرَفِیْ بِکِ لَنْ تُشْرَفَا بِکُمَا لَنْ تُشْرَفْنَ
بِکُنَّ لَنْ یُشْرَفَ بِیْ لَنْ یُشْرَفَ بِنَا صرف کبیر مضارع
معروف با نون ثقیلہ لَیَشْرُفَنَّ لَیَشْرُفَانِّ لَیَشْرُفُنَّ
لَتَشْرُفُنَّ لَتَشْرُفَانِّ لَتَشْرُفْنَانِّ لَتَشْرُفُنَّ لَتَشْرُفَانِّ لَتَشْرُفُنَّ
لَتَشْرُفِنَّ لَتَشْرُفَانِّ لَتَشْرُفْنَانِّ لَاَشْرُفَنَّ لَنَشْرُفَنَّ۔

صرف کبیر فعل مضارع معروف بانون خفیفہ

لَيَشْرُفَنْ لَيَشْرُفَانِ لَيَشْرُفُنَّ لَتَشْرُفَنْ لَتَشْرُفَانِ لَتَشْرُفْنَ لَتَشْرُفِيْنَ
لَاَشْرُفَنْ لَنَشْرُفَنْ **صرف کبیر مضارع مجہول بانون ثقیلہ**
لَيُشْرَفَنَّ بِهِ لَيُشْرَفَنَّ بِهِمَا لَيُشْرَفَنَّ بِهِمْ لَيُشْرَفَنَّ بِهَا
لَيُشْرَفَنَّ بِهِمَا لَيُشْرَفَنَّ بِهِنَّ تُشْرَفَنَّ بِكَ لَيُشْرَفَنَّ بِكُمَا
لَيُشْرَفَنَّ بِكُمْ لَيُشْرَفَنَّ بِكِ لَيُشْرَفَنَّ بِكُمَا لَيُشْرَفَنَّ بِكُنَّ
لَيُشْرَفَنَّ بِيْ لَيُشْرَفَنَّ بِنَا **مضارع مجہول بانون خفیفہ**
لَيُشْرَفَنْ بِهِ لَيُشْرَفَنْ بِهِمْ لَيُشْرَفَنْ بِهَا لَيُشْرَفَنْ بِكَ
لَيُشْرَفَنْ بِكُمْ لَيُشْرَفَنْ بِكِ لَيُشْرَفَنْ بِيْ لَيُشْرَفَنْ بِنَا
صرف کبیر امر حاضر معروف اُشْرُفْ اُشْرُفَا اُشْرُفُوْا
اُشْرُفِيْ اُشْرُفَا اُشْرُفْنَ **بانون ثقیلہ** اُشْرُفَنَّ اُشْرُفَانِّ
اُشْرُفْنَّ اُشْرُفِنَّ اُشْرُفَانِّ اُشْرُفْنَانِّ **بانون خفیفہ**
اُشْرُفَنْ اُشْرُفَانْ اُشْرُفُنْ اُشْرُفِنْ **امر حاضر مجہول لِتُشْرَفْ**
بِكَ لِتُشْرَفْ بِكُمَا لِتُشْرَفْ بِكُمْ لِتُشْرَفْ بِكِ لِتُشْرَفْ بِكُمَا
لِتُشْرَفْ بِكُنَّ **بانون ثقیلہ** لِتُشْرَفَنَّ بِكَ لِتُشْرَفَنَّ بِكُمَا

لَيُشْرَفَنَّ بِكُمْ لَيُشْرَفَنَّ بِكِ لَيُشْرَفَنَّ بِكُمَا لَيُشْرَفَنَّ بِكُنَّ

با نون خفیفہ لَيُشْرَفَنْ بِكَ لَيُشْرَفَنْ بِكُمْ لَيُشْرَفَنْ بِكِ

صرف کبیر امر غائب معروف لِيَشْرُفْ لِيَشْرُفَا

لِيَشْرُفُوا لِيَشْرُفْ لِيَشْرُفَا لِيَشْرُفْنَ لَا تَشْرُفْ لِتَشْرُفْ

با نون ثقیلہ لِيَشْرُفَنَّ لِيَشْرُفَانِّ لِيَشْرُفُنَّ

لِتَشْرُفَنَّ لِتَشْرُفَانِّ لِيَشْرُفْنَانِّ لَا تَشْرُفَنَّ **با نون خفیفہ**

لِيَشْرُفَنْ لِيَشْرُفَانْ لِيَشْرُفُنْ لَا تَشْرُفَنْ لِتَشْرُفَنْ

صرف کبیر امر غائب مجہول لِيُشْرَفْ بِهِ لِيُشْرَفَا بِهِمَا

لِيُشْرَفُوا بِهِمْ لِيُشْرَفْ بِهَا لِيُشْرَفَا بِهِمَا لِيُشْرَفْنَ بِهِنَّ

لِيُشْرَفُوا بِي لِيُشْرَفْ بِنَا **با نون ثقیلہ** لِيُشْرَفَنَّ بِهِ

لِيُشْرَفَنَّ بِهِمَا لِيُشْرَفَنَّ بِهِمْ لِيُشْرَفَنَّ بِهَا لِيُشْرَفَنَّ بِهِمَا لِيُشْرَفَنَّ بِهِنَّ لِيُشْرَفَنَّ بِي

لِيُشْرَفَنَّ بِنَا **با نون خفیفہ** لِيُشْرَفَنْ بِهِ لِيُشْرَفَنْ بِهِمْ

لِيُشْرَفَنْ بِهَا لِيُشْرَفَنْ بِي لِيُشْرَفَنْ بِنَا **صرف کبیر**

فعل نہی حاضر معروف لَا تَشْرُفْ لَا تَشْرُفَا لَا تَشْرُفُوا

لَا تَشْرُفِي لَا تَشْرُفَا لَا تَشْرُفْنَ **با نون ثقیلہ**

لَاتَشْرَفَنَّ لَاتَشْرَفَانِّ لَاتَشْرَفُنَّ لَاتَشْرَفِنَّ لَاتَشْرَفَانِّ
لَاتَشْرَفْنَانِّ **بانون خفیفہ** لَاتَشْرَفَنْ لَاتَشْرَفَانْ لَاتَشْرَفُنْ
لَاتَشْرَفِنْ **صرف کبیر نہی حاضر مجہول** لَاتُشْرَفْ بِكَ
لَاتُشْرَفَا بِكُمَا لَاتُشْرَفُوا بِكُمْ لَاتُشْرَفِي بِكِ لَاتُشْرَفَا
بِكُمَا لَاتُشْرَفْنَ بِكُنَّ **بانون ثقیلہ** لَاتُشْرَفَنَّ بِكَ
لَاتُشْرَفَانِّ بِكُمَا لَاتُشْرَفُنَّ بِكُمْ لَاتُشْرَفَنَّ بِكِ
لَاتُشْرَفَانِّ بِكُمَا لَاتُشْرَفْنَانِّ بِكُنَّ **بانون خفیفہ**
لَاتُشْرَفَنْ بِكِ لَاتُشْرَفَانْ بِكُمْ لَاتُشْرَفُنْ بِكِ
صرف کبیر نہی غائب معروف لَايَشْرَفْ
لَايَشْرَفَا لَايَشْرَفُوا لَاتَشْرَفْ لَاتَشْرَفَا لَايَشْرَفْنَ
لَاتَشْرَفْ لَاتَشْرَفْ **بانون ثقیلہ** لَايَشْرَفَنَّ
لَايَشْرَفَانِّ لَايَشْرَفُنَّ لَاتَشْرَفَنَّ لَاتَشْرَفَانِّ
لَايَشْرَفْنَانِّ لَاتَشْرَفَنَّ لَاتَشْرَفْنَانِّ **بانون خفیفہ**
لَايَشْرَفُنْ لَايَشْرَفْنَ لَاتَشْرَفَنْ لَاتَشْرَفَانْ
لَاتَشْرَفْنَ **صرف کبیر نہی غائب مجہول**

لَا یُشْرَفْ بِهٖ لَا یُشْرَفْ بِهِمَا لَا یُشْرَفْ بِهِمْ
لَا یُشْرَفْ بِهَا لَا یُشْرَفْ بِهِمَا لَا یُشْرَفْ بِهِنَّ
لَا یُشْرَفْ بِیْ لَا یُشْرَفْ بِنَا **بانون ثقیله** لَا یُشْرَفَنَّ بِهٖ
لَا یُشْرَفَنَّ بِهِمَا لَا یُشْرَفَنَّ بِهِمْ لَا یُشْرَفَنَّ بِهَا لَا یُشْرَفَنَّ بِهِمَا
لَا یُشْرَفَنَّ بِهِنَّ لَا یُشْرَفَنَّ بِیْ لَا یُشْرَفَنَّ بِنَا **بانون خفیفه**
لَا یُشْرَفَنْ بِهٖ لَا یُشْرَفَنْ بِهِمْ لَا یُشْرَفَنْ بِهَا لَا یُشْرَفَنْ بِهِمَا
لَا یُشْرَفَنْ بِنَا بدان کہ تسکین عین فَعِلَ وفَعُلَ رواست
در شَهِدَ شَهْدَ بفتح فا وسکون عین وشَهِدَ بکسر فا
وسکون عین دبرین قیاس نِعْمَ وبِئْسَ وشَهِدَ بکسر فا
وعین وبجائے عین یا لام کلمہ فتح یفتح بودن حرف
حلق شرط ست اَبَی یَأْبٰی وَدَرَ یَدَرُ شاذ ست بیت
حرف حلقی شش بود ای نور عین ۞ ہمزہ ہا وحا وخا وعین وغین
ولام امر مکسور باشد۔ ونزد بعض لام امر را فتحہ دہند
صرف صغیر ثلاثی مزید فی صحیح از باب افعال چون
اَلْاِکْرَامُ گرامی کردن اَکْرَمَ یُکْرِمُ اِکْرَامًا فہو مُکْرِمٌ

وَاَكْرِمَ يُكْرِمُ اِكْرَامًا فَذَاكَ مُكْرِمٌ لَمْ يُكْرِمْ لَمْ يُكْرِمَا
لَا يُكْرِمُ لَا يُكْرِمَا لَنْ يُكْرِمَ لَنْ يُكْرِمَا الامر منه
اَكْرِمْ لِيُكْرِمْ لِيُكْرِمَا لِيُكْرِمُوْا والنهى عنه
لَا تُكْرِمْ لَا تُكْرِمَا لَا يُكْرِمْ لَا يُكْرِمَا والظرف منه
مُكْرَمٌ مُكْرَمَانِ مُكْرَمَاتٌ **صرف كبير فعل ماضى معروف**
اَكْرَمَ اَكْرَمَا اَكْرَمُوْا اَكْرَمَتْ اَكْرَمَتَا اَكْرَمْنَ
اَكْرَمْتَ اَكْرَمْتُمَا اَكْرَمْتُمْ اَكْرَمْتِ اَكْرَمْتُمَا
اَكْرَمْتُنَّ اَكْرَمْتُ اَكْرَمْنَا **صرف كبير فعل ماضى مجهول**
اُكْرِمَ اُكْرِمَا اُكْرِمُوْا اُكْرِمَتْ اُكْرِمَتَا اُكْرِمْنَ
اُكْرِمْتَ اُكْرِمْتُمَا اُكْرِمْتُمْ اُكْرِمْتِ اُكْرِمْتُمَا
اُكْرِمْتُنَّ اُكْرِمْتُ اُكْرِمْنَا
صرف كبير فعل مضارع معروف يُكْرِمُ يُكْرِمَانِ
يُكْرِمُوْنَ تُكْرِمُ تُكْرِمَانِ يُكْرِمْنَ تُكْرِمُ تُكْرِمَانِ
تُكْرِمُوْنَ تُكْرِمِيْنَ تُكْرِمَانِ يُكْرِمْنَ اُكْرِمُ نُكْرِمُ
صرف كبير فعل مضارع مجهول يُكْرَمُ يُكْرَمَانِ
يُكْرَمُوْنَ تُكْرَمُ تُكْرَمَانِ يُكْرَمْنَ تُكْرَمُ تُكْرَمَانِ

مُكْرَمُوْنَ مُكْرَمَتَيْنِ مُكْرَمَانِ مُكْرَمَتَانِ اَلْمُكْرَمُ مُكْرَمُ

صرف کبیر اسم فاعل مُكْرِمٌ مُكْرِمَانِ مُكْرِمُوْنَ

مُكْرِمَتٌ مُكْرِمَتَانِ مُكْرِمَاتٌ صرف کبیر اسم مفعول

مُكْرَمٌ مُكْرَمَانِ مُكْرَمُوْنَ مُكْرَمَتٌ مُكْرَمَتَانِ

مُكْرَمَاتٌ صرف کبیر فعل جحد معروف لَمْ يُكْرِمْ

لَمْ يُكْرِمَا لَمْ يُكْرِمُوْا لَمْ تُكْرِمْ لَمْ تُكْرِمَا لَمْ يُكْرِمْنَ

لَمْ تُكْرِمْ لَمْ تُكْرِمَا لَمْ تُكْرِمُوْا لَمْ تُكْرِمِيْ لَمْ تُكْرِمَا

لَمْ تُكْرِمْنَ لَمْ اُكْرِمْ لَمْ نُكْرِمْ فعل جحد مجهول

لَمْ يُكْرَمْ لَمْ يُكْرَمَا لَمْ يُكْرَمُوْا لَمْ تُكْرَمْ لَمْ تُكْرَمَا

لَمْ يُكْرَمْنَ لَمْ تُكْرَمْ لَمْ تُكْرَمَا لَمْ تُكْرَمُوْا لَمْ تُكْرَمِيْ

لَمْ تُكْرَمَا لَمْ تُكْرَمْنَ لَمْ اُكْرَمْ لَمْ نُكْرَمْ صرف کبیر نفی معروف

لَا يُكْرِمُ لَا يُكْرِمَانِ لَا يُكْرِمُوْنَ لَا تُكْرِمُ لَا تُكْرِمَانِ

لَا يُكْرِمْنَ لَا تُكْرِمُ لَا تُكْرِمَانِ لَا تُكْرِمُوْنَ لَا تُكْرِمِيْنَ

لَا تُكْرِمَانِ لَا تُكْرِمْنَ لَا اُكْرِمُ لَا نُكْرِمُ صرف کبیر

نفی مجهول لَا يُكْرَمُ لَا يُكْرَمَانِ لَا يُكْرَمُوْنَ لَا تُكْرَمُ

لَا تُكْرِمَانِ لَا يُكْرِمْنَ لَا تُكْرِمْ لَا تُكْرِمَانِ لَا تُكْرِمُوْنَ
لَا تُكْرِمِيْنَ لَا تُكْرِمَانِ لَا تُكْرِمْنَ لَا أُكْرِمْ لَا نُكْرِمُ

صرف کبیر فعل نفی موکد معروف لَنْ يُكْرِمَ

لَنْ يُكْرِمَا لَنْ يُكْرِمُوْا لَنْ تُكْرِمَ لَنْ تُكْرِمَا لَنْ تُكْرِمِيْ
لَنْ تُكْرِمَ لَنْ تُكْرِمَا لَنْ تُكْرِمُوْا لَنْ تُكْرِمِيْ لَنْ تُكْرِمَا
لَنْ تُكْرِمْنَ لَنْ أُكْرِمَ لَنْ نُكْرِمَ **صرف کبیر فعل نفی موکد مجحود**
لَنْ يُكْرَمَ لَنْ يُكْرَمَا لَنْ يُكْرَمُوْا لَنْ تُكْرَمَ لَنْ تُكْرَمَا
لَنْ يُكْرَمْنَ لَنْ تُكْرَمَ لَنْ تُكْرَمَا لَنْ تُكْرَمُوْا لَنْ تُكْرَمِيْ
لَنْ تُكْرَمَا لَنْ تُكْرَمْنَ لَنْ أُكْرَمَ لَنْ نُكْرَمَ

صرف کبیر فعل مضارع معروف بانون ثقیلہ

لَيُكْرِمَنَّ لَيُكْرِمَانِّ لَيُكْرِمُنَّ لَتُكْرِمَانِّ لَتُكْرِمَانِّ
لَتُكْرِمُنَّ لَتُكْرِمَانِّ لَتُكْرِمُنَّ لَتُكْرِمِنَّ لَتُكْرِمَانِّ
لَتُكْرِمْنَانِّ لَأُكْرِمَنَّ لَنُكْرِمَنَّ **مضارع معروف بانون خفیفہ**
لَيُكْرِمَنْ لَيُكْرِمَانِ لَيُكْرِمُنَّ لَتُكْرِمَانِ لَتُكْرِمَانِ
لَتُكْرِمُنَّ لَتُكْرِمِيْنَ لَتُكْرِمَانِ لَتُكْرِمْنَانِ لَأُكْرِمَنْ
لَنُكْرِمَنْ **مضارع مجہول بانون ثقیلہ**

لَيُكْرَمَنَّ لَيُكْرَمَانِ لَيُكْرَمُنَّ لَتُكْرَمَنَّ لَتُكْرَمَانِ
لَيُكْرَمْنَانِ لَتُكْرَمُنَّ لَتُكْرَمَانِ لَتُكْرَمُنَّ لَتُكْرَمْنَانِ
لَتُكْرَمَانِ لَتُكْرَمْنَانِ لَأُكْرَمَنَّ لَنُكْرَمَنَّ **مضارع معروف**
بانون خفیفہ لَيُكْرَمَنْ لَيُكْرَمُنْ لَتُكْرَمَنْ لَتُكْرَمَنْ
لَتُكْرَمَنْ لَتُكْرَمُنْ لَأُكْرَمَنْ لَنُكْرَمَنْ **امر حاضر معروف**
أَكْرِمْ أَكْرِمَا أَكْرِمُوا أَكْرِمِي أَكْرِمَا أَكْرِمْنَ
بانون ثقیلہ أَكْرِمَنَّ أَكْرِمَانِّ أَكْرِمُنَّ أَكْرِمَنَّ
أَكْرِمَانِّ أَكْرِمْنَانِّ **بانون خفیفہ** أَكْرِمَنْ أَكْرِمُنْ أَكْرِمَنْ
امر حاضر مجہول لِتُكْرَمْ لِتُكْرَمَا لِتُكْرَمُوا لِتُكْرَمِي
لِتُكْرَمَا لِتُكْرَمْنَ **بانون ثقیلہ** لِتُكْرَمَنَّ لِتُكْرَمَانِّ
لِتُكْرَمُنَّ لِتُكْرَمَنَّ لِتُكْرَمَانِّ لِتُكْرَمْنَانِّ **بانون خفیفہ**
لِتُكْرَمَنْ لِتُكْرَمُنْ لِتُكْرَمَنْ **امر غائب معروف**
لِيُكْرِمْ لِيُكْرِمَا لِيُكْرِمُوا لِتُكْرِمْ لِتُكْرِمَا لِيُكْرِمْنَ لِأُكْرِمْ
لِنُكْرِمْ **بانون ثقیلہ** لِيُكْرِمَنَّ لِيُكْرِمَانِّ لِيُكْرِمُنَّ
لِتُكْرِمَنَّ لِتُكْرِمَانِّ لِيُكْرِمْنَانِّ لِأُكْرِمَنَّ لِنُكْرِمَنَّ

بانون خفیفه لیکرمن لیکرمن لتکرمن لاکرمن
لنکرمن امر حاضر مجهول لیکرم لیکرما لیکرموا
لتکرم لتکرما لیکرمن لاکرم لنکرم بانون ثقیله
لیکرمن لیکرمان لیکرمن لتکرمن لتکرمان لیکرمنان
لاکرمن لنکرمن بانون خفیفه لیکرمن لیکرمن
لتکرمن لاکرمن لنکرمن نهی حاضر معروف
لاتکرم لاتکرما لاتکرموا لاتکرمی لاتکرما لاتکرمن
بانون ثقیله لاتکرمن لاتکرمان لاتکرمن لاتکرمنّ
لاتکرمان لاتکرمنان بانون خفیفه لاتکرمن لاتکرمن
لاتکرمن نهی حاضر مجهول لاتکرم لاتکرما لاتکرموا
لاتکرمی لاتکرما لاتکرمن بانون ثقیله لاتکرمن لاتکرمان
لاتکرمن لاتکرمن لاتکرمان لاتکرمنان بانون خفیفه
لاتکرمن لاتکرمن لاتکرمن نهی غائب معروف
لایکرم لایکرما لایکرموا لاتکرم لاتکرما لایکرمن
لاتکرم لاتکرم بانون ثقیله لایکرمن لایکرمان

لَا یَکْرِمُنَّ لَا تَکْرِمَنَّ لَا تَکْرِمَانِّ لَا یَکْرِمْنَانِّ لَا اَکْرِمَنَّ
لَا نَکْرِمَنَّ **با نون خفیفه** لَا یَکْرِمَنْ لَا یَکْرِمْنَ
لَا تَکْرِمَنْ لَا اَکْرِمَنْ لَا نَکْرِمَنْ **نہی غائب مجہول**
لَا یُکْرَمْ لَا یُکْرَمَا لَا یُکْرَمُوْا لَا تُکْرَمْ لَا تُکْرَمَا لَا یُکْرَمْنَ
لَا اُکْرَمْ لَا نُکْرَمْ **با نون ثقیلہ** لَا یُکْرَمَنَّ لَا یُکْرَمَانِّ
لَا یُکْرَمُنَّ لَا تُکْرَمَنَّ لَا تُکْرَمَانِّ لَا یُکْرَمْنَانِّ لَا اُکْرَمَنَّ
لَا نُکْرَمَنَّ **با نون خفیفہ** لَا یُکْرَمَنْ لَا یُکْرَمْنَ لَا تُکْرَمَنْ
لَا اُکْرَمَنْ لَا نُکْرَمَنْ **صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ صحیح**
از باب تفعیل چون التصریف گردانیدن صَرَّفَ یُصَرِّفُ
تَصْرِیْفًا فَهُوَ مُصَرِّفٌ وَ صُرِّفَ یُصَرَّفُ تَصْرِیْفًا فَذَاکَ
مُصَرَّفٌ لَمْ یُصَرِّفْ لَمْ یُصَرِّفْ لَا یُصَرِّفْ لَا یُصَرِّفْ لَنْ یُصَرِّفَ
لَنْ یُصَرَّفَ الامر منه صَرِّفْ لِیُصَرَّفْ لِیُصَرِّفْ لِیُصَرَّفْ
والنہی عنه لَا تُصَرِّفْ لَا تُصَرَّفْ لَا یُصَرِّفْ لَا یُصَرَّفْ
والظرف منه مُصَرَّفٌ مُصَرَّفَانِ مُصَرَّفَاتٌ ۔
صرف کبیر فعل ماضی معروف صَرَّفَ صَرَّفْنَا

صُرِّفُوا صُرِّفَتْ صُرِّفَا صُرِّفْنَ صُرِّفْتَ صُرِّفْتُمَا
صُرِّفْتُمْ صُرِّفْتِ صُرِّفْتُمَا صُرِّفْتُنَّ صُرِّفْتُ صُرِّفْنَا

صرف کبیر فعل ماضی مجہول صُرِّفَ صُرِّفُوا صُرِّفَتْ
صُرِّفَا صُرِّفْنَ صُرِّفْتَ صُرِّفْتُمَا صُرِّفْتُمْ صُرِّفْتِ
صُرِّفْتُمَا صُرِّفْتُنَّ صُرِّفْتُ صُرِّفْنَا **صرف کبیر فعل**
مضارع معروف يُصَرِّفُ يُصَرِّفَانِ يُصَرِّفُونَ
تُصَرِّفُ تُصَرِّفَانِ يُصَرِّفْنَ تُصَرِّفُ تُصَرِّفَانِ
تُصَرِّفُونَ تُصَرِّفِينَ تُصَرِّفَانِ تُصَرِّفْنَ أُصَرِّفُ
نُصَرِّفُ **صرف کبیر فعل مضارع مجہول** يُصَرَّفُ
يصرفان يصرفون تصرّفُ تُصَرَّفَانِ يُصَرَّفْنَ
تُصَرَّفُ تُصَرَّفَانِ تُصَرَّفُونَ تُصَرَّفِينَ تُصَرَّفَانِ
تُصَرَّفْنَ أُصَرَّفُ نُصَرَّفُ **صرف کبیر اسم فاعل**
مُصَرِّفٌ مُصَرِّفَانِ مُصَرِّفُونَ مُصَرِّفَةٌ مُصَرِّفَانِ
مُصَرِّفَاتٌ **صرف کبیر اسم مفعول** مُصَرَّفٌ مُصَرَّفَانِ
مُصَرَّفُونَ مُصَرَّفَةٌ مُصَرَّفَانِ مُصَرَّفَاتٌ ۔

صرف کبیر فعل مجرد معروف لَمْ يُصَرِّفْ لَمْ يُصَرِّفَا
لَمْ يُصَرِّفُوْا لَمْ تُصَرِّفْ لَمْ تُصَرِّفَا لَمْ يُصَرِّفْنَ لَمْ تُصَرِّفْ
لَمْ تُصَرِّفَا لَمْ تُصَرِّفُوْا لَمْ تُصَرِّفِيْ لَمْ تُصَرِّفْ لَمْ تُصَرِّفْنَ
لَمْ أُصَرِّفْ لَمْ نُصَرِّفْ فعل مجرد مجهول لَمْ يُصَرَّفْ
لَمْ يُصَرَّفَا لَمْ يُصَرَّفُوْا لَمْ تُصَرَّفْ لَمْ تُصَرَّفَا لَمْ يُصَرَّفْنَ
لَمْ تُصَرَّفْ لَمْ تُصَرَّفَا لَمْ تُصَرَّفُوْا لَمْ تُصَرَّفِيْ لَمْ تُصَرَّفُوْا
لَمْ تُصَرَّفْنَ لَمْ أُصَرَّفْ لَمْ نُصَرَّفْ نفی معروف
لَا يُصَرِّفُ لَا يُصَرِّفَانِ لَا يُصَرِّفُوْنَ لَا تُصَرِّفُ لَا تُصَرِّفَانِ
لَا يُصَرِّفْنَ لَا تُصَرِّفُ لَا تُصَرِّفَانِ لَا تُصَرِّفُوْنَ لَا تُصَرِّفِيْنَ
لَا تُصَرِّفَانِ لَا تُصَرِّفْنَ لَا أُصَرِّفُ لَا نُصَرِّفُ نفی مجہول
لَا يُصَرَّفُ لَا يُصَرَّفَانِ لَا يُصَرَّفُوْنَ لَا تُصَرَّفُ لَا تُصَرَّفَانِ
لَا تُصَرَّفُوْنَ لَا تُصَرَّفِيْنَ لَا تُصَرَّفَانِ لَا تُصَرَّفْنَ لَا أُصَرَّفُ
لَا نُصَرَّفُ فعل نفی مؤکد معروف لَنْ يُصَرِّفَ
لَنْ يُصَرِّفَا لَنْ يُصَرِّفُوْا لَنْ تُصَرِّفَ لَنْ تُصَرِّفَا لَنْ يُصَرِّفْنَ
لَنْ تُصَرِّفَ لَنْ تُصَرِّفَا لَنْ تُصَرِّفُوْا لَنْ تُصَرِّفِيْ لَنْ تُصَرِّفَا

لَنْ تُصَرَّفْنَ لَنْ اُصَرَّفَ لَنْ نُصَرَّفَ **نفی مؤکد مجہول**
لَنْ يُصَرَّفَ لَنْ يُصَرَّفَا لَنْ يُصَرَّفُوْا لَنْ تُصَرَّفَ لَنْ
لَنْ يُصَرَّفْنَ لَنْ تُصَرَّفَ لَنْ تُصَرَّفَا لَنْ تُصَرَّفُوْا لَنْ تُصَرَّفِيْ
لَنْ تُصَرَّفَا لَنْ تُصَرَّفْنَ لَنْ اُصَرَّفَ لَنْ نُصَرَّفَ ۔

مضارع معروف بانون ثقیلہ لَيُصَرِّفَنَّ لَيُصَرِّفَانِّ
لَيُصَرِّفُنَّ لَتُصَرِّفَنَّ لَتُصَرِّفَانِّ لَيُصَرِّفْنَانِّ لَنُصَرِّفَنَّ
لَتُصَرِّفَانِّ لَتُصَرِّفُنَّ لَتُصَرِّفَنَّ لَتُصَرِّفَانِّ لَتُصَرِّفْنَانِّ
لَاُصَرِّفَنَّ لَنُصَرِّفَنَّ **مضارع معروف بانون خفیفہ**
لَيُصَرِّفَنْ لَيُصَرِّفَانْ لَيُصَرِّفُنْ لَتُصَرِّفَنْ لَتُصَرِّفَانْ لَتُصَرِّفَنْ
لَنُصَرِّفَنْ لَاُصَرِّفَنْ لَنُصَرِّفَنْ **مضارع مجہول بانون ثقیلہ**
لَيُصَرَّفَنَّ لَيُصَرَّفَانِّ لَيُصَرَّفُنَّ لَتُصَرَّفَنَّ لَتُصَرَّفَانِّ
لَيُصَرَّفْنَانِّ لَتُصَرَّفَنَّ لَتُصَرَّفَانِّ لَتُصَرَّفُنَّ لَتُصَرَّفَنَّ
لَتُصَرَّفَانِّ لَتُصَرَّفْنَانِّ لَاُصَرَّفَنَّ لَنُصَرَّفَنَّ **مضارع مجہول**
بانون خفیفہ لَيُصَرَّفَنْ لَيُصَرَّفَانْ لَيُصَرَّفُنْ لَتُصَرَّفَنْ لَتُصَرَّفَانْ
لَتُصَرَّفُنْ لَتُصَرَّفِيْنْ لَاُصَرَّفَنْ لَنُصَرَّفَنْ **امر حاضر معروف**

صَرِّفْ صَرِّفَا صَرِّفُوْا صَرِّفِيْ صَرِّفَا صَرِّفْنَ

بانون ثقیله صَرِّفَنَّ صَرِّفَانِّ صَرِّفُنَّ صَرِّفِنَّ

صَرِّفَانِّ صَرِّفْنَانِّ **بانون خفیفه** صَرِّفَنْ صَرِّفُنْ

صَرِّفِنْ **امر حاضر مجهول** لِتُصَرَّفْ لِتُصَرَّفَا لِتُصَرَّفُوْا

لِتُصَرَّفِيْ لِتُصَرَّفَا لِتُصَرَّفْنَ **بانون ثقیله** لَتُصَرَّفَنَّ

لِتُصَرَّفَانِّ لِتُصَرَّفُنَّ لِتُصَرَّفَنَّ لِتُصَرَّفَانِّ لَتُصَرَّفْنَانِّ

بانون خفیفه لِتُصَرَّفَنْ لِتُصَرَّفُنْ لِتُصَرَّفِنْ **امر**

غائب معروف لِيُصَرَّفْ لِيُصَرَّفَا لِيُصَرَّفُوْا لِتُصَرَّفْ

لِتُصَرَّفَا لِيُصَرَّفْنَ لِأُصَرَّفْ لِنُصَرَّفْ **بانون ثقیله**

لِيُصَرَّفَنَّ لِيُصَرَّفَانِّ لِيُصَرَّفُنَّ لِتُصَرَّفَنَّ لِتُصَرَّفَانِّ

لِيُصَرَّفْنَانِّ لِأُصَرَّفَنَّ لِنُصَرَّفَنَّ **بانون خفیفه**

لِيُصَرَّفَنْ لِيُصَرَّفُنْ لِيُصَرَّفِنْ **امر غائب مجهول**

لِيُصَرَّفْ لِيُصَرَّفَا لِيُصَرَّفُوْا لِتُصَرَّفْ لِتُصَرَّفَا

لِيُصَرَّفْنَ لِأُصَرَّفْ لِنُصَرَّفْ **بانون ثقیله** لِيُصَرَّفَنَّ

لِيُصَرَّفَانِّ لِيُصَرَّفُنَّ لِتُصَرَّفَنَّ لِتُصَرَّفَانِّ لِيُصَرَّفْنَانِّ

لَاَصُرِّفَنَّ لِيُصَرِّفَنَّ بانون خفيفه لِيُصَرِّفَنْ لِيُصَرِّفُنْ
لِيُصَرِّفِنْ نهی حاضر معروف لَاتُصَرِّفْ لَاتُصَرِّفَا
لَاتُصَرِّفُوْا لَاتُصَرِّفِيْ لَاتُصَرِّفَا لَاتُصَرِّفْنَ بانون ثقيله
لَاتُصَرِّفَنَّ لَاتُصَرِّفَانِّ لَاتُصَرِّفُنَّ لَاتُصَرِّفِنَّ لَاتُصَرِّفَانِّ
لَاتُصَرِّفُنَانِّ بانون خفيفه لَاتُصَرِّفَنْ لَاتُصَرِّفُنْ
لَاتُصَرِّفِنْ نهی حاضر مجهول لَاتُصَرَّفْ لَاتُصَرَّفَا
لَاتُصَرَّفُوْا لَاتُصَرَّفِيْ لَاتُصَرَّفَا لَاتُصَرَّفْنَ بانون ثقيله
لَاتُصَرَّفَنَّ لَاتُصَرَّفَانِّ لَاتُصَرَّفُنَّ لَاتُصَرَّفِنَّ
لَاتُصَرَّفَانِّ لَاتُصَرَّفُنَانِّ بانون خفيفه لَاتُصَرَّفَنْ
لَاتُصَرَّفُنْ لَاتُصَرَّفِنْ نهی غائب معروف لَايُصَرِّفْ
لَايُصَرِّفَا لَايُصَرِّفُوْا لَاتُصَرِّفْ لَاتُصَرِّفَا لَايُصَرِّفْنَ
لَاأُصَرِّفْ لَانُصَرِّفْ بانون ثقيله لَايُصَرِّفَنَّ
لَايُصَرِّفَانِّ لَايُصَرِّفُنَّ لَاتُصَرِّفَنَّ لَاتُصَرِّفَانِّ لَايُصَرِّفْنَانِّ
لَاأُصَرِّفَنَّ لَانُصَرِّفَنَّ بانون خفيفه لَايُصَرِّفَنْ
لَايُصَرِّفُنْ لَاتُصَرِّفَنْ لَاأُصَرِّفَنْ لَانُصَرِّفَنْ

نهی غائب مجهول لَا یُصَرَّفْ لَا یُصَرَّفَا لَا یُصَرَّفُوا
لَا تُصَرَّفْ لَا تُصَرَّفَا لَا یُصَرَّفْنَ لَا اُصَرَّفْ لَا نُصَرَّفْ
با نون ثقیله لَا یُصَرَّفَنَّ لَا یُصَرَّفَانِّ لَا یُصَرَّفُنَّ
لَا تُصَرَّفَنَّ لَا تُصَرَّفَانِّ لَا یُصَرَّفْنَانِّ لَا اُصَرَّفَنَّ
لَا نُصَرَّفَنَّ با نون خفیفه لَا یُصَرَّفَنْ لَا یُصَرَّفَانْ
لَا تُصَرَّفَنْ لَا اُصَرَّفَنْ لَا نُصَرَّفَنْ ومصدر این باب
بروزن تَفْعِلٌ و فِعَالٌ و فَعَالٌ و فِعَّالٌ و تَفْعَالٌ
مے آید صرف صغیر ثلاثی مزید فیه صحیح از باب
مفاعلة چون اَلْمُضَارِبَةُ بایکدیگر زدن ضَارَبَ یُضَارِبُ
مُضَارِبَةً فهو مُضَارِبٌ و ضُوْرِبَ یُضَارَبُ مُضَارَبَةً
فذاک مُضَارَبٌ لَمْ یُضَارِبْ لَمْ یُضَارَبْ لَا یُضَارِبْ
لَا یُضَارَبْ لَنْ یُضَارِبَ لَنْ یُضَارَبَ الامر منه
ضَارِبْ لِتُضَارَبْ لِیُضَارِبْ لِیُضَارَبْ والنهی عنه
لَا تُضَارِبْ لَا تُضَارَبْ لَا یُضَارِبْ لَا یُضَارَبْ
الظرف منه مُضَارَبٌ مُضَارِبَانِ مُضَارِبَاتٌ

فعل ماضی معروف ضَارَبَ ضَارَبَا ضَارَبُوْا
ضَارَبَتْ ضَارَبَتَا ضَارَبْنَ ضَارَبْتَ ضَارَبْتُمَا
ضَارَبْتُمْ ضَارَبْتِ ضَارَبْتُمَا ضَارَبْتُنَّ ضَارَبْتُ
ضَارَبْنَا فعل ماضی مجہول ضُوْرِبَ ضُوْرِبَا
ضُوْرِبُوْا ضُوْرِبَتْ ضُوْرِبَتَا ضُوْرِبْنَ ضُوْرِبْتَ
ضُوْرِبْتُمَا ضُوْرِبْتُمْ ضُوْرِبْتِ ضُوْرِبْتُمَا
ضُوْرِبْتُنَّ ضُوْرِبْتُ ضُوْرِبْنَا فعل مضارع معروف
يُضَارِبُ يُضَارِبَانِ يُضَارِبُوْنَ تُضَارِبُ تُضَارِبَانِ
يُضَارِبْنَ تُضَارِبُ تُضَارِبَانِ تُضَارِبُوْنَ تُضَارِبِيْنَ
تُضَارِبَانِ تُضَارِبْنَ اُضَارِبُ نُضَارِبُ مضارع
مجہول يُضَارَبُ يُضَارَبَانِ يُضَارَبُوْنَ تُضَارَبُ
تُضَارَبَانِ يُضَارَبْنَ تُضَارَبُ تُضَارَبَانِ تُضَارَبُوْنَ
تُضَارَبِيْنَ تُضَارَبَانِ تُضَارَبْنَ اُضَارَبُ نُضَارَبُ
اسم فاعل مُضَارِبٌ مُضَارِبَانِ مُضَارِبُوْنَ
مُضَارِبَةٌ مُضَارِبَتَانِ مُضَارِبَاتٌ اسم مفعول

مُضَارِبٌ مُضَارِبَانِ مُضَارِبُوْنَ مُضَارِبَةٌ
مُضَارِبَتَانِ مُضَارِبَاتٌ **فعل جحد معروف** لَمْ يُضَارِبْ
لَمْ يُضَارِبَا لَمْ يُضَارِبُوْا لَمْ تُضَارِبْ لَمْ تُضَارِبَا
لَمْ يُضَارِبْنَ لَمْ تُضَارِبْ لَمْ تُضَارِبَا لَمْ تُضَارِبُوْا
لَمْ تُضَارِبِيْ لَمْ تُضَارِبَا لَمْ تُضَارِبْنَ لَمْ أُضَارِبْ
لَمْ نُضَارِبْ **فعل جحد مجهول** لَمْ يُضَارَبْ لَمْ يُضَارَبَا
لَمْ يُضَارَبُوْا لَمْ تُضَارَبْ لَمْ تُضَارَبَا لَمْ يُضَارَبْنَ لَمْ تُضَارَبْ
لَمْ تُضَارَبَا لَمْ تُضَارَبُوْا لَمْ تُضَارَبِيْ لَمْ تُضَارَبَا لَمْ تُضَارَبْنَ
لَمْ أُضَارَبْ لَمْ نُضَارَبْ **فعل نفي معروف** لَا يُضَارِبُ
لَا يُضَارِبَانِ لَا يُضَارِبُوْنَ لَا تُضَارِبُ لَا تُضَارِبَانِ
لَا يُضَارِبْنَ لَا تُضَارِبُ لَا تُضَارِبَانِ لَا تُضَارِبُوْنَ
لَا تُضَارِبِيْنَ لَا تُضَارِبَانِ لَا تُضَارِبْنَ لَا أُضَارِبُ
لَا نُضَارِبُ **نفي مجهول** لَا يُضَارَبُ لَا يُضَارَبَانِ
لَا يُضَارَبُوْنَ لَا تُضَارَبُ لَا يُضَارَبْنَ لَا تُضَارَبُ
لَا تُضَارَبَانِ لَا تُضَارَبُوْنَ لَا تُضَارَبِيْنَ لَا تُضَارَبَانِ

لَاتُضَارِبَنَّ لَا اُضَارِبُ لَاتُضَارِبْ **فعل نفی موکد معروف**
لَنْ يُضَارِبَ لَنْ يُضَارِبَا لَنْ يُضَارِبُوْا لَنْ تُضَارِبَ لَنْ تُضَارِبَا
لَنْ يُضَارِبْنَ لَنْ تُضَارِبَ لَنْ تُضَارِبَا لَنْ تُضَارِبُوْا لَنْ تُضَارِبِيْ
لَنْ تُضَارِبَا لَنْ تُضَارِبْنَ لَنْ اُضَارِبَ لَنْ نُضَارِبَ **فعل نفی**
موکد مجہول لَنْ يُضَارَبَ لَنْ يُضَارَبَا لَنْ يُضَارَبُوْا لَنْ تُضَارَبَا
لَنْ يُضَارَبْنَ لَنْ تُضَارَبَ لَنْ تُضَارَبَا لَنْ تُضَارَبُوْا لَنْ تُضَارَبِيْ
لَنْ تُضَارَبَا لَنْ تُضَارَبْنَ لَنْ اُضَارَبَ لَنْ نُضَارَبَ **فعل مضارع**
معروف بانون ثقیلہ لَيُضَارِبَنَّ لَيُضَارِبَانِّ لَيُضَارِبُنَّ
لَتُضَارِبَنَّ لَتُضَارِبَانِّ لَيُضَارِبْنَانِّ لَتُضَارِبْنَّ لَتُضَارِبَانِّ لَتُضَا
رِبْنَّ لَتُضَارِبَانِّ لَتُضَارِبْنَانِّ لَاُضَارِبَنَّ لَنُضَارِبَنَّ **فعل مضارع**
معروف بانون خفیفہ لَيُضَارِبَنْ لَيُضَارِبَانْ لَيُضَارِبُنْ لَتُضَا
رِبَنْ لَتُضَارِبَانْ لَيُضَارِبْنَانْ لَاُضَارِبَنْ لَتُضَارِبَنْ **فعل**
مضارع مجہول بانون ثقیلہ لَيُضَارَبَنَّ لَيُضَارَبَانِّ
لَيُضَارَبُنَّ لَتُضَارَبَنَّ لَتُضَارَبَانِّ لَيُضَارَبْنَانِّ لَتُضَارَبْنَّ
لَتُضَارَبَانِّ لَتُضَارَبُنَّ لَتُضَارَبِنَّ لَتُضَارَبَانِّ لَتُضَارَبْنَانِّ

لَاُضَارَبَنَّ لَتُضَارَبَنَّ **فعل مضارع مجہول بانون خفیفہ**
لَيُضَارَبَنْ لَيُضَارَبَانِّ لَيُضَارَبُنَّ لَتُضَارَبَنْ لَتُضَارَبَانِّ لَتُضَارَبُنَّ لَاُضَارَبَنْ
لَنُضَارَبَنْ **امر حاضر معروف** ضَارِبْ ضَارِبَا ضَارِبُوا ضَارِبِي
ضَارِبَا ضَارِبْنَ **بانون ثقیلہ** ضَارِبَنَّ ضَارِبَانِّ ضَارِبُنَّ ضَارِبِنَّ
ضَارِبَانِّ ضَارِبْنَانِّ **بانون خفیفہ** ضَارِبَنْ ضَارِبُنْ ضَارِبِنْ
امر حاضر مجہول لِتُضَارَبْ لِتُضَارَبَا لِتُضَارَبُوا لِتُضَارَبِي لِتُضَارَبَا
بانون ثقیلہ لِتُضَارَبَنَّ لِتُضَارَبَانِّ لِتُضَارَبُنَّ لِتُضَارَبِنَّ لِتُضَارَبَانِّ
لِتُضَارَبْنَانِّ **بانون خفیفہ** لِتُضَارَبَنْ لِتُضَارَبَانْ لِتُضَارَبُنْ لِتُضَارَبِنْ
امر غائب معروف لِيُضَارِبْ لِيُضَارِبَا لِيُضَارِبُوا لِتُضَارِبْ
لِتُضَارِبَا لِيُضَارِبْنَ لِاُضَارِبْ لِنُضَارِبْ **بانون ثقیلہ**
لِيُضَارِبَنَّ لِيُضَارِبَانِّ لِيُضَارِبُنَّ لِتُضَارِبَنَّ لِتُضَارِبَانِّ
لِيُضَارِبْنَانِّ لِاُضَارِبَنَّ لِنُضَارِبَنَّ **بانون خفیفہ** لِيُضَارِبَنْ
لِيُضَارِبَانْ لِيُضَارِبُنْ لِتُضَارِبَنْ لِاُضَارِبَنْ لِنُضَارِبَنْ **امر غائب مجہول**
لِيُضَارَبْ لِيُضَارَبَا لِيُضَارَبُوا لِتُضَارَبْ لِتُضَارَبَا لِيُضَارَبْنَ
لِاُضَارَبْ لِنُضَارَبْ **بانون ثقیلہ** لِيُضَارَبَنَّ لِيُضَارَبَانِّ

لِيُضَارِبَنَّ لِتُضَارِبَنَّ لِتُضَارِبَانِّ لِيُضَارِبْنَانِّ لِأُضَارِبَنَّ لِنُضَارِبَنَّ
بانون خفیفه لِيُضَارِبَنْ لِيُضَارِبَنْ لِتُضَارِبَنْ لِأُضَارِبَنْ
لِنُضَارِبَنْ **نہی حاضر معروف** لَاتُضَارِبْ لَاتُضَارِبَا
لَاتُضَارِبُوْا لَاتُضَارِبِيْ لَاتُضَارِبَا لَاتُضَارِبْنَ **بانون ثقیلہ**
لَاتُضَارِبَنَّ لَاتُضَارِبَانِّ لَاتُضَارِبُنَّ لَاتُضَارِبِنَّ لَاتُضَارِبَانِّ
لَاتُضَارِبْنَانِّ **بانون خفیفہ** لَاتُضَارِبَنْ لَاتُضَارِبَانْ لَاتُضَارِبُنْ لَاتُضَارِبْنَانْ
نہی حاضر مجہول لَاتُضَارَبْ لَاتُضَارَبَا لَاتُضَارَبُوْا
لَاتُضَارَبِيْ لَاتُضَارَبَا لَاتُضَارَبْنَ **بانون ثقیلہ** لَاتُضَارَبَنَّ
لَاتُضَارَبَانِّ لَاتُضَارَبُنَّ لَاتُضَارَبِنَّ لَاتُضَارَبَانِّ لَاتُضَارَبْنَانِّ
بانون خفیفہ لَاتُضَارَبَنْ لَاتُضَارَبَانْ لَاتُضَارَبُنْ لَاتُضَارَبْنَانْ **نہی غائب**
معروف لَايُضَارِبْ لَايُضَارِبَا لَايُضَارِبُوْا لَايُضَارِبْنَ
لَايُضَارِبَا لَايُضَارِبْنَ لَاأُضَارِبْ لَانُضَارِبْ **بانون ثقیلہ**
لَايُضَارِبَنَّ لَايُضَارِبَانِّ لَايُضَارِبُنَّ لَاتُضَارِبَنَّ لَاتُضَارِبَانِّ
لَايُضَارِبْنَانِّ لَاأُضَارِبَنَّ لَانُضَارِبَنَّ **بانون خفیفہ**
لَايُضَارِبَنْ لَايُضَارِبَانْ لَاتُضَارِبَنْ لَاأُضَارِبَنْ لَانُضَارِبَنْ

تَضَارُبًا فذاك مُتَضَارَبٌ لم يَتَضَارَبْ لم يُتَضَارَبْ لا يُتَضَارَبْ
لا يُتَضَارَبْ لَنْ يَتَضَارَبَ لن يُتَضَارَبَ الامر منه تَضَارَبْ
لِتُتَضَارَبْ لِيَتَضَارَبْ لِتُتَضَارَبْ والنهي عنه لا تَتَضَارَبْ
لا تُتَضَارَبْ لا يَتَضَارَبْ لا يُتَضَارَبْ والظرف منه
مُتَضَارَبٌ مُتَضَارَبَانِ مُتَضَارَبَانِ بابٌ بدانکه در مضارع
باب تفعل و تفاعل دو تا جمع میشوند روا است
که یکی را بیندازند و اگر در فاکلیه تفعل و تفاعل
یکی ازین یعنی تا ثا دال ذال زا سین شین
صاد ضاد طا ظا یازده حرف بیاید روا باشد که
تا را ساکن کنند و از جنس فا گردانند و ادغام کنند
و هر جا که اول ساکن باشد همزه وصل در آید چون
اِطَّهَّرَ يَطَّهَّرُ اِطَّهَّرْ فهو مُطَّهِّرٌ وهُمْ مُطَّهِّرُونَ اِطَّهَّرُوا اِطَّهَّرُ اِطَّهَّرَا اِطَّهَّرُ اِطَّهَّرْنَ فذاك مُطَّهَّرٌ
لم يَطَّهَّرْ لم يُطَّهَّرْ لا يَطَّهَّرُ لا يُطَّهَّرُ لن يَطَّهَّرَ لن يُطَّهَّرَ الامر منه
لِيُطَّهَّرْ لِيَطَّهَّرْ لِيُطَّهَّرْ والنهي عنه لا تَطَّهَّرْ لا تُطَّهَّرْ لا يَطَّهَّرْ
لا يُطَّهَّرْ والظرف منه مُطَّهَّرٌ مُطَّهَّرَانِ

مُطَهَّرَاتٌ وچون اِدَّارَكَ يَدَّارِكُ اِدَّارُكًا فهو مُدَّارِكٌ
واُدُّوْرِكَ يُدَّارَكُ اِدَّارُكًا فذاك مُدَّارَكٌ لم يَدَّارِكْ
لم يُدَّارَكْ لايَدَّارِكْ لايُدَّارَكْ لن يَدَّارِكَ لن يُدَّارَكَ
الامر منه اِدَّارِكْ لِيَدَّارِكْ لِتَدَّارِكْ لِيُدَّارَكْ والنهي عنه
لاتَدَّارِكْ لايُدَّارَكْ لاتَدَّارِكْ لاتُدَّارَكْ والظرف منه
مُدَّارِكٌ مُدَّارَكٌ مُدَّارِكَانِ مُدَّارَكَانِ صرف صغير ثلاثي
مزيد فيه از باب افعوال چون الاعلواط دست
درگردن شتر انداختن سوار شدن اِعْلَوَّطَ
يَعْلَوِّطُ اِعْلِوَّاطًا فهو مُعْلَوِّطٌ واُعْلُوِّطَ يُعْلَوَّطُ اِعْلِوَّاطًا
فذاك مُعْلَوَّطٌ لم يَعْلَوِّطْ لم يُعْلَوَّطْ لايَعْلَوِّطُ لايُعْلَوَّطُ
لن يَعْلَوِّطَ لن يُعْلَوَّطَ الامر منه اِعْلَوِّطْ لِيَعْلَوِّطْ
لِيَعْلَوِّطْ لِيُعْلَوَّطْ والنهي عنه لاتَعْلَوِّطْ لايَعْلَوِّطْ
لايُعْلَوَّطْ لاتُعْلَوَّطْ الظرف منه مُعْلَوَّطٌ مُعْلَوَّطَانِ
مُعْلَوَّطَاتٌ صرف صغير ثلاثي مزيد فيه از باب
استفعال چون الاستخراج طلب خروج كردن

اِسْتَخْرَجَ يَسْتَخْرِجُ اِسْتِخْرَاجًا فهو مُسْتَخْرِجٌ و اُسْتُخْرِجَ يُسْتَخْرَجُ
اِسْتِخْرَاجًا فذاك مُسْتَخْرَجٌ لم يَسْتَخْرِجْ لم يَسْتَخْرِجْ لا يَسْتَخْرِجُ
لا يُسْتَخْرَجُ لن يَسْتَخْرِجَ لن يُسْتَخْرَجَ الامر منه اِسْتَخْرِجْ لِيُسْتَخْرَجْ
لِيَسْتَخْرِجْ لِيُسْتَخْرَجْ والنهى عنه لا تَسْتَخْرِجْ لا تُسْتَخْرَجْ
لا يَسْتَخْرِجْ لا يُسْتَخْرَجْ الظرف منه مُسْتَخْرَجٌ مُسْتَخْرَجَانِ
مُسْتَخْرَجَاتٌ صرف صغير ثلاثى مزيد فيه از باب
افعيعال چون الاخشيشان سخت درست شدن
اِخْشَوْشَنَ يَخْشَوْشِنُ اِخْشِيشَانًا فهو مُخْشَوْشِنٌ و اُخْشُوشِنَ
يُخْشَوْشَنُ اِخْشِيشَانًا فذاك مُخْشَوْشَنٌ لم يَخْشَوْشِنْ لم يُخْشَوْشِنْ
لا يَخْشَوْشِنُ لا يُخْشَوْشَنُ لن يَخْشَوْشِنَ لن يُخْشَوْشَنَ الامر منه
اِخْشَوْشِنْ لِيُخْشَوْشَنْ لِيَخْشَوْشِنْ لِيُخْشَوْشَنْ والنهى عنه
لا تَخْشَوْشِنْ لا تُخْشَوْشَنْ لا يَخْشَوْشِنْ لا يُخْشَوْشَنْ والظرف
منه مُخْشَوْشَنٌ مُخْشَوْشَنَانِ مُخْشَوْشَنَاتٌ صرف صغير
ثلاثى مزيد فيه از باب افعلال چون الاحمار سرخ
شدن اِحْمَارَّ يَحْمَارُّ اِحْمِرَارًا فهو مُحْمَارٌّ و اُحْمُرَّ يُحْمَارُّ

اِحْمَرَّا اِفْذَالِكَ مُحْمَرٌّ بِهٖ لَمْ يَحْمَرَّا لَمْ يَحْمَرِرْ لَمْ يُحْمَرَّا بِهٖ
لَمْ يُحْمَرِرْ بِهٖ لَمْ يُحْمَرَّ بِهٖ لَا يَحْمَرُّ لَا يُحْمَرُّ بِهٖ
لَنْ يُحْمَرَّ لَنْ يُحْمَرَّ بِهٖ **الامر منه** اِحْمَرَّ اِحْمَرِرْ اِحْمَرِرْ بِهٖ لِيُحْمَرَّ
لِيُحْمَرِرْ بِهٖ لِتُحْمَرَّ لِتُحْمَرِرْ بِهٖ لِيَحْمَرَّ لِيَحْمَرِرْ لِيُحْمَرَّ بِهٖ لِيُحْمَرِرْ بِهٖ
لِتُحْمَرَّ بِهٖ **والنهي عنه** لَا تَحْمَرَّ لَا تَحْمَرِرْ لَا تُحْمَرَّ بِهٖ
لَا تُحْمَرِرْ بِهٖ لَا يَحْمَرَّ بِهٖ لَا يَحْمَرِرْ لَا يُحْمَرَّ بِهٖ لَا يُحْمَرِرْ بِهٖ
لَا تَحْمَرَّ بِهٖ لَا يَحْمَرِرْ بِهٖ **والظرف منه** مُحْمَرٌّ مُحْمَرَّانِ
مُحْمَرَّاتٌ **فعل ماضی معروف** اِحْمَرَّ اِحْمَرَّا اِحْمَرُّوْا
اِحْمَرَّتْ اِحْمَرَّتَا اِحْمَرَرْنَ اِحْمَرَرْتَ اِحْمَرَرْتُمَا اِحْمَرَرْتُمْ
اِحْمَرَرْتِ اِحْمَرَرْتُمَا اِحْمَرَرْتُنَّ اِحْمَرَرْتُ اِحْمَرَرْنَا اِحْمَرَّ
در اصل اِحْمَرَرَ بود دو حرف از یکجنس بهم آمدند
هر دو متحرک اول را ساکن کرده در دوم ادغام کردند اِحْمَرَّ شد
فعل ماضی مجهول اُحْمُرَّ اُحْمُرَّا اُحْمُرُّوْا اُحْمُرَّتْ
اُحْمُرَّتَا اُحْمُرَرْنَ اُحْمُرِرْتَ اُحْمُرِرْتُمَا اُحْمُرِرْتُمْ اُحْمُرِرْتِ
اُحْمُرِرْتُمَا اُحْمُرِرْتُنَّ اُحْمُرِرْتُ اُحْمُرِرْنَا **فعل مضارع**

معروف يَحْمَرُّ يَحْمَرَّانِ يَحْمَرُّوْنَ تَحْمَرُّ تَحْمَرَّانِ يَحْمَرِرْنَ
تَحْمَرُّ تَحْمَرَّانِ تَحْمَرُّوْنَ تَحْمَرِّيْنَ تَحْمَرَّانِ تَحْمَرِرْنَ
اَحْمَرُّ نَحْمَرُّ فعل مضارع مجهول يُحْمَرُّ يُحْمَرَّانِ
يُحْمَرُّوْنَ تُحْمَرُّ تُحْمَرَّانِ يُحْمَرِرْنَ تُحْمَرُّ تُحْمَرَّانِ تُحْمَرُّوْنَ
تُحْمَرِّيْنَ تُحْمَرَّانِ تُحْمَرِرْنَ اُحْمَرُّ نُحْمَرُّ اسم فاعل مُحْمَرٌّ
مُحْمَرَّانِ مُحْمَرُّوْنَ مُحْمَرَّةٌ مُحْمَرَّتَانِ مُحْمَرَّاتٌ اسم
مفعول بر قیاس اسم فاعل فعل مجد معروف
لم يَحْمَرَّ لم يَحْمَرِرْ لم يَحْمَرِرْ لم يَحْمَرَّا لم يَحْمَرُّوْا لم يَحْمَرِرْنَ
لم تَحْمَرَّ لم تَحْمَرِرْ لم تَحْمَرَّا لم يَحْمَرِرْنَ لم تَحْمَرَّ لم تَحْمَرِّيْ
لم تَحْمَرِرْ لم تَحْمَرَّا لم تَحْمَرُّوْا لم تَحْمَرِرْنَ لم تَحْمَرَّا لم تَحْمَرِرْنَ
لم اَحْمَرَّ لم اَحْمَرِرْ لم نَحْمَرَّ لم نَحْمَرِرْ فعل مجد مجهول لم يُحْمَرَّ به لم يُحْمَرَّ بهما
لم يُحْمَرَّ بهم الى اخره فعل نفی معلوم
لا يَحْمَرُّ لا يَحْمَرَّانِ لا يَحْمَرُّوْنَ لا تَحْمَرُّ لا تَحْمَرَّانِ
لا يَحْمَرِرْنَ لا تَحْمَرُّ لا تَحْمَرَّانِ لا يَحْمَرِرْنَ لا تَحْمَرُّوْنَ

لَا تَحْمَرَانِ لَا تَحْمَرْنَ لَا اَحْمَرُ لَا نَحْمَرُ نفی فعل
مضارع مجہول لَا يُحْمَرُ لَا يُحْمَرَانِ لَا يُحْمَرُوْنَ
الی اخرہ نفی موکد معلوم لَنْ يَحْمَرَ لَنْ يَحْمَرَا لَنْ يَحْمَرُوْا
لَنْ تَحْمَرَ لَنْ تَحْمَرَا لَنْ يَحْمَرْنَ لَنْ تَحْمَرَ لَنْ تَحْمَرَا
لَنْ تَحْمَرُوْا لَنْ تَحْمَرِيْ لَنْ تَحْمَرَا لَنْ تَحْمَرْنَ لَنْ اَحْمَرَ
لَنْ نَحْمَرَ نفی موکد مجہول لَنْ يُحْمَرَ لَنْ يُحْمَرَا لَنْ يُحْمَرُوْا
الی اخرہ فعل مضارع معلوم بانون ثقیلہ لَيَحْمَرَنَّ
لَيَحْمَرَانِّ لَيَحْمَرُنَّ لَتَحْمَرَنَّ لَتَحْمَرَانِّ لَيَحْمَرْنَانِّ
لَتَحْمَرُنَّ لَتَحْمَرَانِّ لَتَحْمَرُنَّ لَتَحْمَرْنَ لَتَحْمَرَانِّ
لَتَحْمَرْنَانِّ لَاَحْمَرَنَّ لَنَحْمَرَنَّ بانون خفیفہ لَيَحْمَرَنْ
لَيَحْمَرَانْ لَيَحْمَرُنْ لَتَحْمَرَنْ لَتَحْمَرَانْ لَيَحْمَرْنَ لَتَحْمَرْنَ
لَاَحْمَرَنْ لَنَحْمَرَنْ فعل مضارع مجہول بانون
ثقیلہ لَيُحْمَرَنَّ لَيُحْمَرَانِّ لَيُحْمَرُنَّ الی اخرہ
بانون خفیفہ مجہول لَيُحْمَرَنْ الی اخرہ امر حاضر
معروف اُحْمَرْ اُحْمَرَا اُحْمَرُوْا اُحْمَرِيْ اُحْمَرْنَ اُحْمَرَا اُحْمَرُوْا

اِحْمَرِیْ اِحْمَرَّا اِحْمَرِرْنَ بانون ثقیله اِحْمَرَنَّ
اِحْمَرَّانِ اِحْمَرُنَّ اِحْمَرِیْ اِحْمَرَّانِ اِحْمَرِرْنَانِّ
بانون خفیفه اِحْمَرَنْ اِحْمَرُنْ اِحْمَرِنْ امر حاضر
مجهول لِتُحْمَرْ لِتُحْمَرِ لِتُحْمَرُوْا لِتُحْمَرْنَ لِتُحْمَرَا لِتُحْمَرُوْا
لِتُحْمَرِیْ لِتُحْمَرَا لِتُحْمَرْنَ بانون ثقیله لِتُحْمَرَنَّ
لِتُحْمَرَانِّ لِتُحْمَرُنَّ لِتُحْمَرِنَّ لِتُحْمَرَانِّ لِتُحْمَرْنَانِّ
بانون خفیفه لِتُحْمَرَنْ لِتُحْمَرُنْ لِتُحْمَرِنْ امر غائب
معروف لِیُحْمَرْ لِیُحْمَرِ لِیُحْمَرُوْا لِیُحْمَرْنَ لِتُحْمَرَا لِیُحْمَرُوْا
لِتُحْمَرِیْ لِتُحْمَرَا لِیُحْمَرْنَ لِاُحْمَرْ لِاُحْمَرِ لِاُحْمَرْ
لِنُحْمَرْ لِنُحْمَرِ لِنُحْمَرْ بانون ثقیله لِیُحْمَرَنَّ لِیُحْمَرَانِّ
لِیُحْمَرُنَّ لِتُحْمَرَنَّ لِتُحْمَرَانِّ لِیُحْمَرْنَانِّ لِاُحْمَرَنَّ
لِنُحْمَرَنَّ بانون خفیفه لِیُحْمَرَنْ لِیُحْمَرُنْ لِتُحْمَرَنْ
لِاُحْمَرَنْ لِنُحْمَرَنْ امر غائب مجهول لِیُحْمَرْ بهر الی آخره
نهی حاضر معروف لَاتُحْمَرْ لَاتُحْمَرِ لَاتُحْمَرْ لَاتُحْمَرْ لَا
تُحْمَرَا لَاتُحْمَرُوْا لَاتُحْمَرِیْ لَاتُحْمَرَا لَاتُحْمَرْنَ

بانون ثقیله لاتحمرنّ لاتحمرانّ لاتحمرنّ لاتحمرنّ
لاتحمرانّ لاتحمرنانّ بانون خفیفه لاتحمرنْ
لاتحمرنْ لاتحمرنْ نهی حاضر مجهول لاتحمرْ
لاتحمرنّكَ لاتحمرنانكَ الی آخره نهی غائب معروف
لایحمرّ لایحمرانِ لایحمرنَ لایحمرّا لایحمرنْ لاتحمرّ
لاتحمرّ لاتحمرنَ لاتحمرّا لایحمرنَ لاتحمرّ لاتحمرّ
لاتحمرنَ لاتحمرّ لاتحمرّ لاتحمرنَ بانون ثقیله
لایحمرنّ لایحمرانّ لایحمرنّ لاتحمرنّ لاتحمرانّ
لایحمرنانّ لاتحمرنّ بانون خفیفه
لایحمرنْ لایحمرنْ لاتحمرنْ لاتحمرنْ
نهی غائب مجهول لایحمرّ الی آخره صرف صغیر
ثلاثی مزید فیه از باب افعلال چون الاحمیر ارسخ شدن
احمارّ یحمارّ احمیرارّ فهو محمارّ و احمورّ یحمارّ
احمیرارّ فذاك محمارّ لم یحمارّ لم یحمارّ لم یحمارّ
لم یحمارّ لم یحمارّ لا یحمارّ لا یحمارّ لن یحمارّ

لِتُحْمَارَّ **الامر منه** اِحْمَارَّ اِحْمَارِّ اِحْمَارِّ لِتُحْمَارَّ
لِتُحْمَارِّ لِتُحْمَارَّا لِتُحْمَارِّ لِتُحْمَارِّ لِتُحْمَارَّ
لِتُحْمَارِّ لِتُحْمَارَّا **والنهی عنه** لَاتُحْمَارَّ لَاتُحْمَارِّ
لَاتُحْمَارِّ لَاتُحْمَارَّا لَاتُحْمَارِّ لَاتُحْمَارِّ لَاتُحْمَارَّ
لَاتُحْمَارِّ لَاتُحْمَارَّا لَايُحْمَارَّ لَايُحْمَارِّ لَايُحْمَارِّ
لَايُحْمَارَّا لَايُحْمَارِّ لَايُحْمَارِّ **والظرف منه** مُحْمَارٌّ مُحْمَارَّانِ مُحْمَارُّونَ **ماضی**
معروف اِحْمَارَّ اِحْمَارَّا اِحْمَارُّوْا اِحْمَارَّتْ
اِحْمَارَّتَا اِحْمَارَرْنَ اِحْمَارَرْتَ اِحْمَارَرْتُمَا
اِحْمَارَرْتُمْ اِحْمَارَرْتِ اِحْمَارَرْتُمَا اِحْمَارَرْتُنَّ
اِحْمَارَرْتُ اِحْمَارَرْنَا **ماضی مجهول** اُحْمُوْرَّ بهٖ
الی آخرہٖ **مضارع معروف** يَحْمَارُّ يَحْمَارَّانِ
يَحْمَارُّوْنَ تَحْمَارُّ تَحْمَارَّانِ يَحْمَارِرْنَ تَحْمَارُّ
تَحْمَارَّانِ تَحْمَارُّوْنَ تَحْمَارِّيْنَ تَحْمَارَّانِ تَحْمَارُّ
اَحْمَارُّ نَحْمَارُّ **مضارع مجهول** يُحْمَارُّ بهٖ
يُحْمَارُّ بهما يُحْمَارُّ بهم الی آخرہٖ **اسم فاعل**

مُحْمَارَّانِ مُحْمَارُّوْنَ مُحْمَارَّتٰنِ مُحْمَارَّاتٌ اسم مفعول ہمچو اسم فاعل مگر در
اسم فاعل راء اول مکسور و در مفعول راء
اول مفتوح جحد معروف لَمْ یَحْمَارَّ لَمْ یَحْمَارَّا
لَمْ یَحْمَارُّوْا لَمْ تَحْمَارَّ لَمْ تَحْمَارَّا لَمْ یَحْمَارِرْنَ
لَمْ تَحْمَارَّ لَمْ تَحْمَارَّا لَمْ تَحْمَارُّوْا لَمْ تَحْمَارِّیْ
لَمْ تَحْمَارَّا لَمْ تَحْمَارِرْنَ لَمْ اَحْمَارَّ لَمْ نَحْمَارَّ
لَمْ اَحْمَارِرْ لَمْ نَحْمَارَّ لَمْ نَحْمَارِرْ جحد
مجہول لَمْ یُحْمَارَّ بہ الی آخرہ نفی معروف
لَا یَحْمَارُّ لَا یَحْمَارَّانِ لَا یَحْمَارُّوْنَ الی اخرہ نفی
مجہول لَا یُحْمَارُّ بہ الی اخرہ نفی موکد معروف
لَنْ یَحْمَارَّ لَنْ یَحْمَارَّانِ لَنْ یَحْمَارُّوْا الی اخرہ نفی
موکد مجہول لَنْ یُحْمَارَّ بہ الی اخرہ مضارع
معروف با نون ثقیلہ لَیَحْمَارَّنَّ لَیَحْمَارَّانِّ

لِيَحْمَارَّتَّ لِتَحْمَارَّتَّ لِتَحْمَارَّتِّ لِتَحْمَارِرْنَانِّ لِنَحْمَارَّ
لِتَحْمَارَّانِّ لِتَحْمَارَّتَّ لِتَحْمَارِرْتَّ لِتَحْمَارَّتِّ لِتَحْمَارِرْنَانِّ
لِاَحْمَارَّتَّ لِنَحْمَارَّتَّ **مضارع معروف بانون**
خفیفه لِيَحْمَارَّنْ لِيَحْمَارَّنْ لِتَحْمَارَّنْ لِتَحْمَارَّنْ
لِتَحْمَارَّنْ لِتَحْمَارِرْنْ لِاَحْمَارَّنْ لِنَحْمَارَّنْ **مضارع**
مجهول بانون خفیفه لِيُحْمَارَّنْ الی اخرہ **امر حاضر**
معروف اِحْمَارَّ اِحْمَارَّا اِحْمَارِرْ اِحْمَارَّا اِحْمَارَّوْا
اِحْمَارِرْ اِحْمَارَّا اِحْمَارِرْنَ **بانون ثقیله**
اِحْمَارَّتَّ اِحْمَارَّانِّ اِحْمَارُّتَّ اِحْمَارَّتَّ اِحْمَارَّتَّ
اِحْمَارَّانِّ اِحْمَارِرْنَانِّ **بانون خفیفه** اِحْمَارَّنْ
اِحْمَارُّنْ اِحْمَارِرْنْ **امر حاضر مجهول** لِتُحْمَارَّ
الی اٰخرہٖ **بانون ثقیله** لِتُحْمَارَّتَّ الی اخرہ **بانون**
خفیفه لِتُحْمَارَّنْ الی اٰخرہٖ **امر غائب معروف**
لِيَحْمَارَّ لِيَحْمَارَّا لِيَحْمَارِرْ لِيَحْمَارَّا لِيَحْمَارُّوْا لِنَحْمَارَّ
لِتَحْمَارَّ لِتَحْمَارِرْ لِتَحْمَارَّا لِتَحْمَارِرْنَ لِاَحْمَارَّ

لاَحْمَارِنَّ لِاَحْمَارِنَّ لِتَحْمَارَّ لِتَحْمَارِّ لِتَحْمَارِنَّ **بانون**
لِيَحْمَارَّانِ لِيَحْمَارَّانِ لِيَحْمَارَّتُ لِتَحْمَارَّتَ لِتَحْمَارَّاتِ
لِتَحْمَارِرْنَانِ لِاَحْمَارَّتَ لِتَحْمَارَّتَ **بانون خفيفه**
لِيَحْمَارَّتَنْ لِيَحْمَارَّتُنْ لِتَحْمَارَّتَنْ لِاَحْمَارَّتُنْ لِتَحْمَارَّتَنْ
امر غائب مجهول لِيُحْمَارَّ بكَ الى اخره **بانون تقيله**
لِيُحْمَارَّنَّ بكَ الى اخره **بانون خفيفه** لِيُحْمَارَّنْ بكَ
الى اخره **نهى حاضر معروف** لَاتَحْمَارَّ لَاتَحْمَارِّ
لَاتَحْمَارِرْ لَاتَحْمَارَّا لَاتَحْمَارَّوْا لَاتَحْمَارِّي لَاتَحْمَارَّا
لَاتَحْمَارِرْنَ **بانون تقيله** لَاتَحْمَارَّنَّ لَاتَحْمَارَّانِّ
لَاتَحْمَارُّنَّ لَاتَحْمَارِّنَّ لَاتَحْمَارَّانِّ لَاتَحْمَارِرْنَانِّ
بانون خفيفه لَاتَحْمَارَّنْ لَاتَحْمَارُّنْ لَاتَحْمَارِّنْ
نهى حاضر مجهول لَاتُحْمَارَّ بكَ الى اخره **نهى غائب**
معروف لِيَحْمَارَّ لِيَحْمَارَّا لِيَحْمَارِرْ لِيَحْمَارَّا
لِيَحْمَارَّوْا لِتَحْمَارَّ لِتَحْمَارِرْ لِتَحْمَارَّا
لِيَحْمَارِرْنَ لَا اَحْمَارَّ لَا اَحْمَارِرْ لَا اَحْمَارِرْ لِنَحْمَارَّ

لِتُحَمَّارَنَّ لِتُحَمَّارِنَّ **بانون ثقیله** لَيُحَمَّارَنَّ لَيُحَمَّارَانِّ
لَيُحَمَّارُنَّ لَتُحَمَّارَنَّ لَتُحَمَّارَانِّ لَتُحَمَّارِنَّ لَتُحَمَّارَانِّ
لَاُحَمَّارَنَّ لَاُحَمَّارَنَّ **بانون خفیفه** لَيُحَمَّارَنْ
لَيُحَمَّارُنْ لَتُحَمَّارَنْ لَاُحَمَّارَنْ لَتُحَمَّارَنْ **نهی**
غائب مجهول لَيُحَمَّارَ بِهٖ اِلٰی آخِرِهٖ **بانون ثقیله**
لِيُحَمَّارَنَّ بِهٖ اِلٰی آخِرِهٖ **بانون خفیفه** لِيُحَمَّارَنْ بِهٖ اِلٰی آخِرِهٖ
صرف صغیر رباعی مجرد از باب فعللة چون الدحرجة
سنگ غلطانیدن دَحْرَجَ يُدَحْرِجُ دَحْرِجْ دَحْرَجَةً فهو
مُدَحْرِجٌ وهُدْرِجَ يُدَحْرَجُ دَحْرَجَةً فذاك مُدَحْرَجٌ
لم يُدَحْرِجْ لم يُدَحْرِجْ لا يُدَحْرِجُ لا يُدَحْرِجُ لن يُدَحْرِجَ
لن يُدَحْرَجَ **الامر منه** دَحْرِجْ لِتُدَحْرِجْ لِيُدَحْرِجْ لِيُدَحْرَجْ
والنهی عنه لا تُدَحْرِجْ لا تُدَحْرَجْ لا يُدَحْرِجْ لا يُدَحْرَجْ
والظرف منه مُدَحْرَجٌ مُدَحْرَجَانِ مُدَحْرَجَاتٌ
ماضی معروف دَحْرَجَ دَحْرَجَا دَحْرَجُوْا دَحْرَجَتْ
دَحْرَجَتْ دَحْرَجْنَ دَحْرَجْتَ دَحْرَجْتُمَا دَحْرَجْتُمْ دَحْرَجْتِ

دُحْرِجْتُمَا دُحْرِجْتُنَّ دُحْرِجْتُ دُحْرِجْنَا **فعل ماضی مجہول**
دُحْرِجَ دُحْرِجَا دُحْرِجُوْا دُحْرِجَتْ دُحْرِجَتَا دُحْرِجْنَ
دُحْرِجْتَ دُحْرِجْتُمَا دُحْرِجْتُمْ دُحْرِجْتِ دُحْرِجْتُمَا دُحْرِجْتُنَّ
دُحْرِجْتُ دُحْرِجْنَا **مضارع معروف** يُدَحْرِجُ
يُدَحْرِجَانِ يُدَحْرِجُوْنَ تُدَحْرِجُ تُدَحْرِجَانِ يُدَحْرِجْنَ
تُدَحْرِجُ تُدَحْرِجَانِ تُدَحْرِجُوْنَ تُدَحْرِجِيْنَ تُدَحْرِجَانِ
تُدَحْرِجْنَ أُدَحْرِجُ نُدَحْرِجُ **مضارع مجہول** يُدَحْرَجُ
يُدَحْرَجَانِ يُدَحْرَجُوْنَ تُدَحْرَجُ تُدَحْرَجَانِ يُدَحْرَجْنَ
تُدَحْرَجُ تُدَحْرَجَانِ تُدَحْرَجُوْنَ تُدَحْرَجِيْنَ تُدَحْرَجَانِ
تُدَحْرَجْنَ أُدَحْرَجُ نُدَحْرَجُ **اسم فاعل** مُدَحْرِجٌ مُدَحْرِجَانِ
مُدَحْرِجُوْنَ مُدَحْرِجَةٌ مُدَحْرِجَتَانِ مُدَحْرِجَاتٌ
واسم مفعول مُدَحْرَجٌ مُدَحْرَجَانِ مُدَحْرَجُوْنَ
مُدَحْرَجَةٌ مُدَحْرَجَتَانِ مُدَحْرَجَاتٌ **جحد معروف**
لم يُدَحْرِجْ إلى آخرہ **جحد مجہول** لم يُدَحْرَجْ إلى آخرہ
نفی معروف لا يُدَحْرِجُ إلى آخرہ **نفی مجہول** لا يُدَحْرَجُ

الی آخرہٖ نفی موکد معروف لن یُدَحرِجَ الی آخرہٖ
نفی موکد مجہول لن یُدَحرَجَ الی آخرہٖ مضارع
معروف بانون ثقیلہ لَیُدَحرِجَنَّ الی آخرہٖ
بانون خفیفہ لَیُدَحرِجَنْ الی آخرہٖ مضارع مجہول
بانون ثقیلہ لَیُدَحرَجَنَّ الی آخرہٖ بانون خفیفہ لَیُدَحرَجَنْ
الی آخرہٖ امر حاضر معروف دَحرِجْ دَحرِجَا
دَحرِجُوْا دَحرِجِیْ دَحرِجَا دَحرِجْنَ بانون ثقیلہ
دَحرِجَنَّ دَحرِجَانِّ دَحرِجُنَّ دَحرِجْنَانِّ دَحرِجَنَانِّ
بانون خفیفہ دَحرِجَنْ دَحرِجَانْ دَحرِجُنْ دَحرِجْنَانْ امر حاضر مجہول
لِتُدَحرَجْ لِتُدَحرَجَا الی آخرہٖ امر غائب معروف
لِیُدَحرِجْ الی آخرہٖ امر غائب مجہول لِیُدَحرَجْ
الی آخرہٖ نہی حاضر معروف لَاتُدَحرِجْ الی آخرہٖ
نہی حاضر مجہول لَاتُدَحرَجْ الی آخرہٖ نہی غائب معروف
لَاتُدَحرِجْ الی آخرہٖ نہی غائب مجہول لَایُدَحرَجْ
الی آخرہٖ ومبنی مصدرہ فِعْلَالٌ وفَعْلَالٌ و

فعللی ومصدر رباعی وثلاثی مزید بر مفعول
وی نیز می آید صرف صغیر رباعی مزید فیہ
از باب تفعلل چون التدحرج سنگ غلطانیدن تَدَحْرَجَ
یَتَدَحْرَجُ تَدَحْرُجًا فهو مُتَدَحْرِجٌ وتُدُحْرِجَ یُتَدَحْرَجُ
تَدَحْرُجًا فذاك مُتَدَحْرَجٌ لم یَتَدَحْرَجْ لم یُتَدَحْرَجْ
لا یَتَدَحْرَجْ لا یُتَدَحْرَجْ لن یَتَدَحْرَجَ لن یُتَدَحْرَجَ الامر منه
تَدَحْرَجْ لِتَتَدَحْرَجْ لِیَتَدَحْرَجْ لِیُتَدَحْرَجْ والنهی عنه
لا تَتَدَحْرَجْ لا تُتَدَحْرَجْ لا یَتَدَحْرَجْ لا تُتَدَحْرَجْ والظرف منه
مُتَدَحْرَجٌ مُتَدَحْرَجَانِ مُتَدَحْرَجَاتٌ صرف صغیر
رباعی مزید فیہ از باب انفعلال چون الاحرنجام فراہم
آمدن اِحْرَنْجَمَ یَحْرَنْجِمُ اِحْرِنْجَامًا فهو مُحْرَنْجِمٌ
واُحْرُنْجِمَ یُحْرَنْجَمُ اِحْرِنْجَامًا فذاك مُحْرَنْجَمٌ لم یَحْرَنْجِمْ
لم یُحْرَنْجَمْ لا یَحْرَنْجِمْ لا یُحْرَنْجَمْ لن یَحْرَنْجِمَ لن یُحْرَنْجَمَ
الامر منه اِحْرَنْجِمْ لِیَحْرَنْجِمْ لِیُحْرَنْجَمْ والنهی عنه
لا تَحْرَنْجِمْ لا تُحْرَنْجَمْ لا یَحْرَنْجِمْ لا یُحْرَنْجَمْ والظرف منه

محمد نجم محمد نجمان محمد نجمات **صرف صغیر رباعی**

مزید فیه از باب افعلال چون الاقشعرار سوی برتن خاستن
اِقْشَعَرَّ یَقْشَعِرُّ اِقْشَعْرِرْ اِقْشَعْرَارًا فهو مُقْشَعِرٌّ واُقْشُعِرَّ یُقْشَعَرُّ
اِقْشَعْرَارًا فذاك مُقْشَعَرٌّ لم یَقْشَعِرَّ لم یَقْشَعِرِّ لم یَقْشَعْرِرْ
لم یُقْشَعَرَّ لم یُقْشَعِرَّ لم یُقْشَعْرَرْ لا یَقْشَعِرُّ لا یُقْشَعَرُّ
لن یُقْشَعِرَّ لن یُقْشَعَرَّ **الامر منه** اِقْشَعِرَّ اِقْشَعِرِّ اِقْشَعْرِرْ
لِیَقْشَعِرَّ لِیُقْشَعَرَّ لِیَقْشَعْرِرْ لِیَقْشَعِرَّ لِیَقْشَعِرِّ لِیَقْشَعْرِرْ
لِیُقْشَعَرَّ لِیُقْشَعِرَّ لِیُقْشَعْرَرْ **والنهی عنه** لا تَقْشَعِرَّ
لا تَقْشَعِرِّ لا تَقْشَعْرِرْ لا تَقْشَعَرَّ لا تُقْشَعِرَّ لا تُقْشَعْرَرْ
لا یَقْشَعِرَّ لا یَقْشَعِرِّ لا یَقْشَعْرِرْ لا یُقْشَعَرَّ لا یُقْشَعِرَّ
لا یُقْشَعْرَرْ **والظرف منه** مُقْشَعَرٌّ مُقْشَعِرٌّ اِن
مُقْشَعَرَّاتٌ اِقْشَعَرَّ **در اصل اقشعرر بود دو حرف**
از یک جنس بهم آمدند هر دو متحرک حرکت اول را نقل کرده
بما قبل دادند بعده اول ساکن ثانی متحرک اول را در دوم ادغام
کردند ماضی معروف اِقْشَعَرَّ اِقْشَعَرَّا اِقْشَعَرُّوا اِقْشَعَرَّتْ

اِسْتَشْعَرَتَا اِسْتَشْعَرْنَ اِسْتَشْعَرْتَ اِسْتَشْعَرْتُمَا اِسْتَشْعَرْتُمْ اِسْتَشْعَرْتِ
اِسْتَشْعَرْتُمَا اِسْتَشْعَرْتُنَّ اِسْتَشْعَرْتُ اِسْتَشْعَرْنَا

ماضی مجہول اُسْتُشْعِرَ اُسْتُشْعِرَا اُسْتُشْعِرُوْا اُسْتُشْعِرَتْ
اُسْتُشْعِرَتَا اُسْتُشْعِرْنَ اُسْتُشْعِرْتَ اُسْتُشْعِرْتُمَا اُسْتُشْعِرْتُمْ
اُسْتُشْعِرْتِ اُسْتُشْعِرْتُمَا اُسْتُشْعِرْتُنَّ اُسْتُشْعِرْتُ اُسْتُشْعِرْنَا

مضارع معروف يُشْعِرُ يُشْعِرَانِ يُشْعِرُوْنَ
تُشْعِرُ تُشْعِرَانِ يُشْعِرْنَ تُشْعِرُ تُشْعِرَانِ تُشْعِرُوْنَ
تُشْعِرِيْنَ تُشْعِرَانِ تُشْعِرْنَ اُشْعِرُ نُشْعِرُ **مضارع**

مجہول يُشْعَرُ يُشْعَرَانِ الی اخرہ **اسم فاعل**
مُشْعِرٌ مُشْعِرَانِ مُشْعِرُوْنَ مُشْعِرَةٌ مُشْعِرَتَانِ
مُشْعِرَاتٌ **اسم مفعول** مُشْعَرٌ الی اخرہ **مجزوم معروف**

لَمْ يُشْعِرْ لَمْ يُشْعِرَا لَمْ يُشْعِرُوْا لَمْ تُشْعِرْ لَمْ تُشْعِرَا لَمْ يُشْعِرْنَ
لَمْ تُشْعِرْ لَمْ تُشْعِرَا لَمْ تُشْعِرُوْا لَمْ تُشْعِرِيْ لَمْ تُشْعِرَا لَمْ تُشْعِرْنَ
لَمْ تُشْعِرْ لَمْ تُشْعِرَا لَمْ تُشْعِرُوْا لَمْ تُشْعِرِيْ لَمْ تُشْعِرَا لَمْ تُشْعِرْنَ
لَمْ اُشْعِرْ لَمْ نُشْعِرْ

لم اُشْعَرْ ۔ لم نَشْعَرْ ۔ لم تَشْعَرْ ۔ لم تَشْعَرِیْ ۔ لم تَشْعَرَا ۔ لم تَشْعَرْنَ ۔ لم یَشْعَرْ ۔ لم تَشْعَرْ ۔ لم یَشْعَرَا ۔ لم تَشْعَرَا ۔ لم یَشْعَرُوْا ۔ لم یَشْعَرْنَ ۔ لم تَشْعَرْنَ ۔ لم اَشْعَرْ ۔ لم نَشْعَرْ ۔ **جحد مجہول** لم اُشْعَرْ ۔ لم نُشْعَرْ ۔ لم تُشْعَرْ ۔ لم تُشْعَرِیْ ۔ لم تُشْعَرَا ۔ لم تُشْعَرْنَ ۔ لم یُشْعَرْ ۔ لم تُشْعَرْ ۔ لم یُشْعَرَا ۔ لم تُشْعَرَا ۔ لم یُشْعَرُوْا ۔ لم یُشْعَرْنَ ۔ لم تُشْعَرْنَ ۔ لم اُشْعَرْ ۔ لم نُشْعَرْ ۔ **نفی معرف** لا یَشْعَرُ الی اخرہ **نفی مجہول** لا یُشْعَرُ الی اخرہ **نفی موکد معروف** لن یَشْعَرَ الی اخرہ **نفی موکد مجہول** لن یُشْعَرَ الی اخرہ **مضارع معروف بانون ثقیلہ** لَیَشْعَرَنَّ الی اخرہ **بانون خفیفہ** لَیَشْعَرَنْ الی اخرہ **مضارع مجہول بانون ثقیلہ** لَیُشْعَرَنَّ الی اخرہ **بانون خفیفہ** لَیُشْعَرَنْ الی اخرہ **امر حاضر معروف** اِشْعَرْ اِشْعَرِیْ اِشْعَرَا اِشْعَرُوْا اِشْعَرْنَ اِشْعَرَنَّ **بانون ثقیلہ** اِشْعَرَنَّ اِشْعَرِنَّ اِشْعَرَانِّ اِشْعَرُنَّ اِشْعَرْنَانِّ **بانون خفیفہ** اِشْعَرَنْ اِشْعَرِنْ اِشْعَرَانْ اِشْعَرُنْ **امر حاضر مجہول** لِیُشْعَرْ

لِتُشْعِرَنَّ الی آخرہ **بانون ثقیلہ** لِتُشْعِرَنَّ الی آخرہ **بانون خفیفہ**
لِتُشْعِرُنْ الی آخرہ **امر غائب معروف** لِیُشْعِرَ
لِیُشْعِرَا لِیُشْعِرُوْا لِیُشْعِرْنَ لِیُشْعِرَا لِیُشْعِرُوْا لِتُشْعِرَ
لِتُشْعِرَا لِیُشْعِرْنَ لِتُشْعِرَا لِیُشْعِرْنَ لَاُشْعِرَ لَاُشْعِرْ
لِنُشْعِرَ لِنُشْعِرْ **بانون ثقیلہ** لِیُشْعِرَنَّ الی آخرہ
بانون خفیفہ لِیُشْعِرُنْ **امر غائب مجہول** لِیُشْعَرَ
لِیُشْعَرَا لِیُشْعَرُوْا الی آخرہ **بانون ثقیلہ** لِیُشْعَرَنَّ الی آخرہ
بانون خفیفہ لِیُشْعَرُنْ الی آخرہ **نہی حاضر معروف**
لَا تُشْعِرَ لَا تُشْعِرَا لَا تُشْعِرُوْا لَا تُشْعِرِیْ لَا تُشْعِرَا
لَا تُشْعِرْنَ لَا تُشْعِرَا لَا تُشْعِرْنَ لَا اُشْعِرَ لَا نُشْعِرَ
لَا تُشْعِرَنَّ الی آخرہ **بانون خفیفہ** لَا تُشْعِرُنْ الی آخرہ **نہی حاضر**
مجہول لَا تُشْعَرَ لَا تُشْعَرَا لَا تُشْعَرُوْا الی آخرہ **بانون**
ثقیلہ لَا تُشْعَرَنَّ الی آخرہ **بانون خفیفہ** لَا تُشْعَرُنْ
الی آخرہ **نہی غائب معروف** لَا یُشْعِرَ لَا یُشْعِرَا

لَاتَقْشَعِرْنَ لَايَقْشَعِرُ لَايَقْشَعِرَّانِ لَاتَقْشَعِرَّ لَاتَقْشَعِرَّ
لَاتَقْشَعِرْنَ لَاتَقْشَعِرَّا لَاتَقْشَعِرْنَ لَاقْشَعِرَّ لَاقْشَعِرِّ
لَاقْشَعِرْنَ لَاقْشَعِرَّ لَانَقْشَعِرَّ لَانَقْشَعِرْنَ **بانون ثقیله**
لَايَقْشَعِرَّنَّ الی اخره **بانون خفیفه** لَاتَقْشَعِرَّنْ الی اخره
نهی غائب مجهول لَايُقْشَعِرَّ لَايُقْشَعِرَّ لَايُقْشَعِرْنَ
الی اخره **بانون ثقیله** لَايُقْشَعِرَّنَّ الی اخره **بانون خفیفه**
لَايُقْشَعِرَّنْ الی آخره **بدانکه ملحق برباعی مجرد هفت**
باب است اول فَعْلَلَةٌ جَلْبَبَ يُجَلْبِبُ جَلْبِبْ فهو مُجَلْبِبٌ
جُلْبِبَ جَلْبَبَةً فذاك مُجَلْبَبٌ الی اخره **باب دوم** فَيْعَلَةٌ
خَيْعَلَ يُخَيْعِلُ خَيْعِلْ خَيْعَلَةً فهو مُخَيْعِلٌ وخوعل يُخَيْعِلُ خَيْعَلَةً
فذاك مُخَيْعَلٌ الی اخره خوعل **واصل خُيَعِلَ بود یا**
ساکن ماقبل او مضموم آن یارا بواو بدل کردند
خُوَعِلَ شد باب سوم فَوْعَلَةٌ جَوْرَبَ يُجَوْرِبُ جَوْرِبْ
فهو مُجَوْرِبٌ وجُوْرِبَ يُجَوْرَبُ جَوْرَبَةً فذاك مُجَوْرَبٌ
الی اخره **باب چهارم** فَعْنَلَةٌ قَلْنَسَ يُقَلْنِسُ قَلْنِسْ

فهو مُقَلْنِسٌ وقُلِّسَ يُقَلْنِسُ قَلْنَسَةً فذاك مُقَلْنَسٌ الى اخره

باب پنجم فَعْيَلَةٌ شَرْيَفَ يُشَرْيِفُ شَرْيَفَةً فهو مُشَرْيِفٌ وشُرْيِفَ يُشَرْيَفُ شَرْيَفَةً فذاك مُشَرْيَفٌ الى آخره **باب ششم** فَوْعَلَةٌ جَهْوَرَ يُجَهْوِرُ جَهْوَرَةً فهو مُجَهْوِرٌ وجُهْوِرَ يُجَهْوَرُ جَهْوَرَةً فذاك مُجَهْوَرٌ الى اخره **باب هفتم** فَعْلَاةٌ قَلْسَى يُقَلْسِي قَلْسَاةً فهو مُقَلْسٍ وقُلِسَ يُقَلْسَى قَلْسَاةً فذاك مُقَلْسًى لم يُقَلْسِ لم يُقَلْسَ لا يُقَلْسِي لا يُقَلْسَى لَنْ يُقَلْسِيَ لَنْ يُقَلْسَى **الامر منه** قَلْسِ لِتُقَلْسَ لِيُقَلْسِ لِيُقَلْسَ **والنهي عنه** لا تُقَلْسِ لا تُقَلْسَ لا يُقَلْسِ لا يُقَلْسَ **والظرف** مُقَلْسًا مُقَلْسَيَانِ مُقَلْسَيَاتٌ **ماضي معروف** قَلْسَى قَلْسَيَا قَلْسَوْا قَلْسَتْ قَلْسَتَا قَلْسَيْنَ قَلْسَيْتَ قَلْسَيْتُمَا قَلْسَيْتُمْ قَلْسَيْتِ قَلْسَيْتُمَا قَلْسَيْتُنَّ قَلْسَيْتُ قَلْسَيْنَا

قَلْسَى در اصل قَلْسَيَ بود یا متحرک ماقبل او مفتوح ان یا را با الف بدل کردند قَلْسَى شد قَلْسَوْا در اصل قَلْسَيُوْا بود یا متحرک ماقبل او مفتوح

آن یارا بالف بدل کردند التقا ساکنین شد میان الف وواؤ الف را حذف کردند قَلْسَوْا ماضی مجهول قُلْسِیَ قُلْسِیَا قُلْسُوْا قُلْسِیَتْ قُلْسِیَتَا قُلْسِیْنَ قُلْسِیْتَ قُلْسِیْتُمَا قُلْسِیْتُمْ قُلْسِیْتِ قُلْسِیْتُمَا قُلْسِیْتُنَّ قُلْسِیْتُ قُلْسِیْنَا قُلْسُوْا واصل قُلْسِیُوْا بود ضمه بر یا ثقیل بود نقل کرده ما قبل دادند بعد سلب حرکت ما قبل بعده التقا ساکنین شد میان یا وواو یارا حذف کردند قُلْسُوْا شد مضارع معروف یُقَلْسِیْ یُقَلْسِیَانِ یُقَلْسُوْنَ تُقَلْسِیْ تُقَلْسِیَانِ یُقَلْسِیْنَ تُقَلْسِیْ تُقَلْسِیَانِ تُقَلْسُوْنَ تُقَلْسِیْنَ تُقَلْسِیَانِ تُقَلْسِیْنَ اُقَلْسِیْ نُقَلْسِیْ یُقَلْسِیْ واصل یُقَلْسِیُ بود ضمه بر یا ثقیل بود انداختند یُقَلْسِیْ شد یُقَلْسُوْ واصل یُقَلْسِیُوْ بود ضمه بر یا ثقیل بود نقل کرده ما قبل دادند بعد سلب حرکت ما قبل بعده التقا ساکنین شد میان یا وواؤ یارا حذف کردند یُقَلْسُوْ شد مضارع مجهول یُقَلْسٰی یُقَلْسَیَانِ یُقَلْسَوْنَ تُقَلْسٰی تُقَلْسَیَانِ یُقَلْسَیْنَ تُقَلْسٰی تُقَلْسَیَانِ تُقَلْسَوْنَ

تُقَلْسِيْنَ تُقَلْسِيَانِ تُقَلْسِيْنَ اُقَلْسِیْ نُقَلْسِیْ یُقَلْسِیْ دراصل
یُقَلْسِیُ بود یا متحرک ماقبل او مفتوح ان یارا بالف بدل کردند
یُقَلْسِیْ شد یُقَلْسِوْنَ دراصل یُقَلْسِیُوْنَ بود یا متحرک ماقبل
او مفتوح آن یارا بالف بدل کردند التقاء ساکنین میان الف واو
الف را انداختند یُقَلْسُوْنَ شد اسم فاعل مُقَلْسٍ مُقَلْسِیَانِ
مُقَلْسُوْنَ مُقَلْسِیَةٌ مُقَلْسِیَتَانِ مُقَلْسِیَاتٌ مُقَلْسِیْ دراصل
مُقَلْسِیٌ بود ضمه بر یا ثقیل بود انداختند التقاء
ساکنین شد میان یا وتنوین یارا حذف کردند مُقَلْسٍ
مُقَلْسُوْنَ دراصل مُقَلْسِیُوْنَ بود ضمه بر یا ثقیل بود
نقل کرده بماقبل دادند بعد سلب حرکت ماقبل التقاء ساکنین شد
میان یاو واو یارا حذف کردند مُقَلْسُوْنَ شد اسم مفعول
مُقَلْسًا مُقَلْسَیَانِ مُقَلْسَوْنَ مُقَلْسَاةٌ مُقَلْسَاتَانِ
مُقَلْسَیَاتٌ مُقَلْسًا دراصل مُقَلْسَیٌ بود یا متحرک
ماقبل او مفتوح ان یارا بالف بدل کردند التقاء ساکنین شد
میان الف وتنوین الف را انداختند مُقَلْسًا شد مُقَلْسَوْنَ

در اصل مُتَقَلِّسُوْنَ بود یا متحرک ماقبل او مفتوح ان یارا
بالف بدل کردند التقاء ساکنین شد میان الف و واو الف را
حذف کردند مُتَقَلِّسُوْنَ شد **جحد معروف** لم یُقَلِّسِ لم یُقَلِّسَا
لم یُقَلِّسُوْا لم تُقَلِّسِ لم تُقَلِّسَا لم یُقَلِّسْنَ لم تُقَلِّسِ لم تُقَلِّسَا
لم تُقَلِّسُوْا لم تُقَلِّسِیْ لم تُقَلِّسَا لم تُقَلِّسْنَ لم اُقَلِّسْ لم نُقَلِّسْ
جحد مجهول لم یُقَلَّسْ لم یُقَلَّسَا لم یُقَلَّسُوْا لم تُقَلَّسْ
لم تُقَلَّسَا لم یُقَلَّسْنَ لم نُقَلَّسْ لم تُقَلَّسَا لم تُقَلَّسُوْا
لم تُقَلَّسِیْ لم تُقَلَّسَا لم تُقَلَّسْنَ لم اُقَلَّسْ لم نُقَلَّسْ
نفی معروف لَا یُقَلِّسِیْ الی اخرہ **نفی مجهول** لَا یُقَلَّسُ الی اخرہ **نفی موکد معروف**
لَنْ یُقَلِّسِیَ لَنْ یُقَلِّسَا لَنْ یُقَلِّسُوْا لَنْ تُقَلِّسِیَ
لَنْ تُقَلِّسَا لَنْ یُقَلِّسْنَ لَنْ تُقَلِّسِیَ
لَنْ تُقَلِّسَا لَنْ تُقَلِّسُوْا لَنْ تُقَلِّسِیْ لَنْ
تُقَلِّسَا لَنْ تُقَلِّسْنَ لَنْ اُقَلِّسِیَ لَنْ نُقَلِّسِیَ
نفی موکد مجهول لَنْ یُقَلَّسَ لَنْ یُقَلَّسَا

لَنْ يُقَلْسُوْا لَنْ تُقَلْسِيْ لَنْ تُقَلْسِيَا لَنْ
تُقَلْسِيْنَ لَنْ اُقَلْسِيْ لَنْ نُقَلْسِيْ

مضارع معروف بانون ثقیله

لَيُقَلْسِيَنَّ لَيُقَلْسِيَانِّ لَيُقَلْسُنَّ لَتُقَلْسِيَنَّ لَتُقَلْسِيَانِّ
لَيُقَلْسِيْنَانِّ لَتُقَلْسِيَنَّ لَتُقَلْسِيَانِّ لَتُقَلْسُنَّ لَتُقَلْسِيْنَّ لَتُقَلْسِيَا
لَتُقَلْسِيْنَانِّ لَاُقَلْسِيَنَّ لَنُقَلْسِيَنَّ بانون خفیفه لَيُقَلْسِيَنْ
لَيُقَلْسُنْ لَتُقَلْسِيَنْ لَتُقَلْسِيْنَ لَتُقَلْسُنْ لَتُقَلْسِيْنْ لَاُقَلْسِيَنْ لَنُقَلْسِيَنْ

مضارع مجهول بانون ثقیله

لَيُقَلْسَيَنَّ لَيُقَلْسَيَانِّ لَيُقَلْسُوُنَّ لَتُقَلْسَيَنَّ لَتُقَلْسَيَانِّ
لَيُقَلْسَيْنَانِّ لَتُقَلْسَيَنَّ لَتُقَلْسَيَانِّ لَتُقَلْسُوُنَّ لَتُقَلْسَيْنَّ لَتُقَلْسَيَا
لَتُقَلْسَيْنَانِّ لَاُقَلْسَيَنَّ لَنُقَلْسَيَنَّ بانون خفیفه لَيُقَلْسَيَنْ لَيُقَلْسُوُنْ لَتُقَلْسَيَنْ
لَتُقَلْسَيْنَ لَتُقَلْسُوُنْ لَتُقَلْسَيْنْ لَاُقَلْسَيَنْ لَنُقَلْسَيَنْ امر حاضر معروف قَلْسِ
قَلْسِيَا قَلْسُوْا قَلْسِيْ قَلْسِيَا قَلْسِيْنَ بانون ثقیله
قَلْسِيَنَّ قَلْسِيَانِّ قَلْسُنَّ قَلْسِيْنَّ قَلْسِيَانِّ قَلْسِيْنَانِّ
بانون خفیفه قَلْسِيَنْ قَلْسُنْ قَلْسِيْنْ امر حاضر مجهول

لِتُقَلِّسَا لِتُقَلِّسُوْا لِتُقَلِّسِیْ لِتُقَلِّسَا لِتُقَلِّسْنَ
بانون ثقیلہ لِتُقَلِّسِنَّ لِتُقَلِّسَانِّ لِتُقَلِّسُنَّ لِتُقَلِّسِنَّ
لِتُقَلِّسَانِّ لِتُقَلِّسْنَانِّ **بانون خفیفہ** لِتُقَلِّسِنْ
لِتُقَلِّسُنْ لِتُقَلِّسِنْ **امر غائب معروف** لِیُقَلِّسْ
لِیُقَلِّسَا لِیُقَلِّسُوْا لِتُقَلِّسْ لِتُقَلِّسَا لِیُقَلِّسْنَ لَا تُقَلِّسْ
لِتُقَلِّسِ **بانون ثقیلہ** لِیُقَلِّسِنَّ لِیُقَلِّسَانِّ لِیُقَلِّسُنَّ
لِتُقَلِّسِنَّ لِتُقَلِّسَانِّ لِیُقَلِّسْنَانِّ لَا تُقَلِّسِنَّ لِتُقَلِّسِیَنَّ
بانون خفیفہ لِیُقَلِّسِنْ لِیُقَلِّسُنْ لِتُقَلِّسِنْ لَا تُقَلِّسِنَّ
لِتُقَلِّسِیْنَ **امر غائب مجہول** لِیُقَلَّسْ لِیُقَلَّسَا لِیُقَلَّسُوْا
لِتُقَلَّسْ لِتُقَلَّسَا لِیُقَلَّسْنَ لَا تُقَلَّسْ **بانون ثقیلہ**
لِیُقَلَّسِنَّ لِیُقَلَّسَانِّ لِیُقَلَّسُنَّ لِتُقَلَّسِنَّ لِتُقَلَّسَانِّ
لِیُقَلَّسْنَانِّ لَا تُقَلَّسِنَّ لِتُقَلَّسِنَّ **بانون خفیفہ** لِیُقَلَّسِنْ
لِیُقَلَّسُنْ لِتُقَلَّسِنْ لَا تُقَلَّسِنَّ لِتُقَلَّسِیْنَ **نہی حاضر معروف**
لَا تُقَلِّسْ لَا تُقَلِّسَا لَا تُقَلِّسُوْا لَا تُقَلِّسِیْ لَا تُقَلِّسَا
لَا تُقَلِّسْنَ **بانون ثقیلہ** لَا تُقَلِّسِنَّ لَا تُقَلِّسَانِّ لَا تُقَلِّسُنَّ

لاتُقَلِّسِيَنَّ لاتُقَلِّسِيَانِّ لاتُقَلِّسْنَانِّ **بانون خفيفه** لاتُقَلِّسِينْ
لاتُقَلِّسُنْ لا تُقَلِّسِنْ **نهى حاضر مجهول** لاتُقَلَّسْ لاتُقَلَّسَا
لاتُقَلَّسُوْا لاتُقَلَّسْنَ لاتُقَلَّسِيَا لاتُقَلَّسْنَا **بانون ثقيله**
لاتُقَلَّسِيَنَّ لاتُقَلَّسِيَانِّ لاتُقَلَّسُوُنَّ لاتُقَلَّسِيَنَّ لاتُقَلَّسِيَانِّ
لاتُقَلَّسْنَانِّ **بانون خفيفه** لاتُقَلَّسِيَنْ لاتُقَلَّسُوُنْ
لاتُقَلَّسِيِنْ **نهى غائب معروف** لا يُقَلِّسْ لا يُقَلِّسَا
لا يُقَلِّسُوْا لاتُقَلِّسْ لاتُقَلِّسِيَا لا يُقَلِّسِيْنَ لا يُقَلِّسْ لاتُقَلِّسْ
بانون ثقيله لا يُقَلِّسِيَنَّ لا يُقَلِّسِيَانِّ لا يُقَلِّسُنَّ
لاتُقَلِّسِيَنَّ لاتُقَلِّسِيَانِّ لا يُقَلِّسْنَانِّ لا اُقَلِّسِيَنَّ لانُقَلِّسِيَنَّ
بانون خفيفه لا يُقَلِّسِيَنْ لا يُقَلِّسُنْ لانُقَلِّسِيَنْ
لا اُقَلِّسِيَنْ لانُقَلِّسِيْنَ **نهى غائب مجهول** لا يُقَلَّسْ
لا يُقَلَّسَا لا يُقَلَّسُوْا لاتُقَلَّسْ لاتُقَلَّسَا لا يُقَلَّسِيْنَ
لا اُقَلَّسْ لانُقَلَّسْ **بانون ثقيله** لا يُقَلَّسِيَنَّ
لا يُقَلَّسِيَانِّ لا يُقَلَّسُوُنَّ لاتُقَلَّسِيَنَّ لاتُقَلَّسِيَانِّ
لا يُقَلَّسْنَانِّ لا اُقَلَّسِيَنَّ لانُقَلَّسِيَنَّ **بانون خفيفه**

لا يُقَلْسِيَنْ لا يُقَلْسُوْنَ لا تُقَلْسِيْنَ لا اُقَلْسِيَنْ لا نُقَلْسِيَنْ

وملحق بتدحرج هشت باب است باب اول

تَفَعْلُلٌ تَجَلْبُبَ يَتَجَلْبَبُ تَجَلْبُبًا فهو مُتَجَلْبِبٌ وتُجُلْبِبَ
يُتَجَلْبَبُ وتَجَلْبُبًا فذاك مُتَجَلْبَبٌ الى اخره **باب دوم**
تَفَيْعُلٌ تَحَيْعَلَ يَتَحَيْعَلُ تَحَيْعُلًا فهو مُتَحَيْعِلٌ وتُحُوْعِلَ
يُتَحَيْعَلُ تُحَيْعُلًا فذاك مُتَحَيْعَلٌ الى اخره **باب سوم** تَفَوْعُلٌ
تَجَوْرَبَ يَتَجَوْرَبُ تَجَوْرُبًا فهو مُتَجَوْرِبٌ وتُجُوْرِبَ
يُتَجَوْرَبُ تُجَوْرُبًا فذاك مُتَجَوْرَبٌ **باب چهارم**
تَفَعْنُلٌ تَقَلْنَسَ يَتَقَلْنَسُ تَقَلْنُسًا فهو مُتَقَلْنِسٌ وتُقُلْنِسَ
يُتَقَلْنَسُ تَقَلْنُسًا فذاك مُتَقَلْنَسٌ **باب پنجم** تَفَيْعُلٌ
تَشَرْيَفَ يَتَشَرْيَفُ تَشَرْيُفًا فهو مُتَشَرْيِفٌ وتُشُرْيِفَ
يُتَشَرْيَفُ تَشَرْيُفًا فذاك مُتَشَرْيَفٌ **باب ششم**
تَفَوْعُلٌ تَسَرْوَلَ يَتَسَرْوَلُ تَسَرْوُلًا فهو مُتَسَرْوِلٌ وتُسُرْوِلَ
يُتَسَرْوَلُ تَسَرْوُلًا فذاك مُتَسَرْوَلٌ **باب هفتم**
تَفَعْلِيٌ تَقَلْسَى يَتَقَلْسَى تَقَلْسِيٌ فهو مُتَقَلْسٍ وتُقُلْسِيَ يُتَقَلْسَى

تَقَلْسِيًا فذاك مُتَقَلْسٌ لَمْ يَتَقَلْسَ لم يُتَقَلْسَ لا يَتَقَلْسَى لا يَتَقَلْسَى لَنْ يَتَقَلْسَى لَنْ يُتَقَلْسَى **الامر منه** تَقَلْسَ لِتَتَقَلْسَ لِيَتَقَلْسَ لِيُتَقَلْسَ **والنهى عنه** لا تَتَقَلْسَى لا تَتَقَلْسَا لا تَتَقَلْسُوا لا تَتَقَلْسَ لا يَتَقَلْسَ لا يُتَقَلْسَ **والظرف منه** مُتَقَلْسًا مُتَقَلْسَيَانِ مُتَقَلْسِيَاتٌ **باب هشتم** تَمَسْكَنَ يَتَمَسْكَنُ تَمَسْكُنًا فهو مُتَمَسْكِنٌ وتَمَسْكَنَ يَتَمَسْكَنُ تَمَسْكُنًا فذاك مُتَمَسْكَنٌ **باب نهم** تَعَفْرَتَ تَعَفْرُتًا تَعَفْرَتَ يَتَعَفْرَتُ تَعَفْرُتًا فهو مُتَعَفْرِتٌ وتَعَفْرَتَ يَتَعَفْرَتُ تَعَفْرُتًا فذاك مُتَعَفْرَتٌ این هر دو باب شاذند و ملحق بانجم فهو مفعنسس دو باب است باب اول اِفْعَنْلَالٍ اِقْعَنْسَسَ يَقْعَنْسِسُ اِقْعِنْسَاسًا اِقْعَنْسِسْ يُقْعَنْسِسُ اِقْعِنْسَاسًا فذاك مُقْعَنْسِسٌ **باب** اصلام اِسْلَنْقَى يَسْلَنْقِي اِسْلِنْقَاءً فهو مُسْلَنْقٍ واسْلَنْقَى يَسْلَنْقِي اِسْلِنْقَاءً فذاك مُسْلَنْقًى **وملحق بافشعر چار باب است** **باب اول** اِفْوَعَلَّ اِكْوَهَدَّ يَكْوَهِدُّ اِكْوِهْدَادًّا فهو مُكْوَهِدٌّ واكْوَهَدَّ يَكْوَهِدُّ اِكْوِهْدَادًّا فذاك مُكْوَهَدٌّ **باب** اِفْعَلَالٍ اِسْمَادَّ يَسْمَدُّ اِسْمِدَادًّا فهو

مُسْتَمِدٌّ وَاسْتَمَدَّ يَسْتَمِدُّ اِسْتِمْدَادًا فَذَاكَ مُسْتَمَدٌّ **باب سوم** اِفْعِلَال اِعْتَوَجَّ يَعْتَوِجُّ اِعْتِيَجَاجًا فَهُوَ مُعْتَوِجٌّ وَاعْتُوِجَّ يُعْتَوَجُّ اِعْتِيَجَاجًا فَذَاكَ مُعْتَوَجٌّ **باب چهارم** اِفْعِلَال اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا فَهُوَ مُبْيَضٌّ وَابْيُضَّ يُبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا فَذَاكَ مُبْيَضٌّ **صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی از باب** فَعَلَ يَفْعِلُ **چون** الوعد وعدة کردن وَعَدَ يَعِدُ وَعْدًا وَعِدَةً فَهُوَ وَاعِدٌ وَوُعِدَ يُوْعَدُ وَعْدًا وَعِدَةً فَذَاكَ مُوْعَدٌ لَمْ يَعِدْ لَمْ يُوْعَدْ لَا يَعِدُ لَا يُوْعَدُ لَنْ يَعِدَ لَنْ يُوْعَدَ **الامر منه** عِدْ لِتُوْعَدْ لِيَعِدْ لِيُوْعَدْ **والنهی عنه** لَا تَعِدْ لَا تُوْعَدْ لَا يَعِدْ لَا يُوْعَدْ **والظرف منه** مَوْعِدٌ مَوْعِدَانِ مَوَاعِدُ وَمُوَيْعِدٌ **والالة منه** مِيْعَدٌ مِيْعَدَانِ مَوَاعِدُ وَمُوَيْعِدٌ مِيْعَادٌ مِيْعَادَانِ مَوَاعِيْدُ وَمُوَيْعِيْدٌ **افعل التفضیل منه** اَوْعَدُ اَوْعَدَانِ اَوْعَدُوْنَ اَوَاعِدُ وَاُوَيْعِدُ **والمونث منه**

وُعْدَى وُعْدَيَانِ وُعْدَيَاتٌ وُعَيْدَا والتعجب منه
يَا أَوْعَدَهُ وَأَوْعِدْ بِهِ ماضی معروف وَعَدَ وَعَدَا
وَعَدُوْا وَعَدَتْ وَعَدَتَا وَعَدْنَ وَعَدْتَ وَعَدْتُمَا
وَعَدْتُمْ وَعَدْتِ وَعَدْتُمَا وَعَدْتُنَّ وَعَدْتُ وَعَدْنَا
ماضی مجہول وُعِدَ وُعِدَا وُعِدُوْا وُعِدَتْ
وُعِدَتَا وُعِدْنَ وَعِدْتَ وُعِدْتُمَا وُعِدْتُمْ وُعِدْتِ
وُعِدْتُمَا وُعِدْتُنَّ وُعِدْتُ وُعِدْنَا مضارع معروف
يَعِدُ يَعِدَانِ يَعِدُوْنَ تَعِدُ تَعِدُ إِنِ يَعِدْنَ
تَعِدُ تَعِدَانِ تَعِدُوْنَ تَعِدِيْنَ تَعِدَانِ تَعِدْنَ أَعِدُ
نَعِدُ مضارع مجہول يُوْعَدُ يُوْعَدَانِ يُوْعَدُوْنَ
الی اخرہ اسم فاعل وَاعِدٌ وَاعِدَانِ وَاعِدُوْنَ
وَعَدَةٌ وُعَّادٌ وُعَّدٌ وَعْدٌ وُعُدٌ أَوْعَادٌ وُعَدَاءُ
وُعْدَانٌ وِعْدَاتٌ وِعَادٌ وُعُوْدٌ أَوْ يَعِدٌ وَاعِدَةٌ
وَاعِدَتَانِ وَاعِدَاتٌ أَوَاعِدُ نَ أَوْ يَعِدٌ اسم مفعول
مَوْعُوْدٌ مَوْعُوْدَانِ مَوْعُوْدُوْنَ مَوَاعِيْدُ وَمُوَيْعِيْدٌ

مَوْعُوْدَةٌ مَوْعُوْدَتَانِ مَوْعُوْدَاتٌ مَوَاعِدُ وَمَوَاعِيْدُ

جحد معروف لَمْ يَعِدْ لَمْ يَعِدَا لَمْ يَعِدُوْا الی اخرہ

جحد مجہول لَمْ يُوْعَدْ لَمْ يُوْعَدَا لَمْ يُوْعَدُوْا الی اخرہ

نفی معروف لَا يَعِدُ لَا يَعِدَانِ لَا يَعِدُوْنَ الی اخرہ نفی مجہول

لَا يُوْعَدُ لَا يُوْعَدَانِ لَا يُوْعَدُوْنَ الی اخرہ نفی موکد معروف

لَنْ يَعِدَ لَنْ يَعِدَا لَنْ يَعِدُوْا الی اخرہ نفی موکد مجہول

لَنْ يُوْعَدَ لَنْ يُوْعَدَا لَنْ يُوْعَدُوْا الی اخرہ مضارع

معروف بانون ثقیلہ لَيَعِدَنَّ لَيَعِدَانِّ لَيَعِدُنَّ

الی اخرہ بانون خفیفہ لَيَعِدَنْ لَيَعِدَانْ لَتَعِدَنْ

لَتَعِدَانْ لَتَعِدُنْ لَتَعِدِيْنَّ لَاَعِدَنْ لَنَعِدَنْ مضارع

مجہول بانون ثقیلہ لَيُوْعَدَنَّ لَيُوْعَدَانِّ لَيُوْعَدُنَّ

الی اخرہ بانون خفیفہ لَيُوْعَدَنْ لَتُوْعَدَنْ الی

اخرہ امر حاضر معروف عِدْ عِدَا عِدُوْا عِدِيْ

عِدَا عِدْنَ بانون ثقیلہ عِدَنَّ عِدَانِّ عِدْنَّ

عِدْنَ عِدَانِ عِدْنَانِّ بانون خفیفہ عِدَنْ

عِدْنَ عِدِنَ امر حاضر مجہول لِتُوْعَدْ لِتُوْعَدَا
الی اخرہ بانون ثقیلہ لِتُوْعَدَنَّ لِتُوْعَدَانِّ لِتُوْعَدُنَّ
الی اخرہ بانون خفیفہ لِتُوْعَدَنْ لِتُوْعَدَانْ لِتُوْعَدُنْ
امر غائب معروف لِیَعِدْ الی اخرہ بانون ثقیلہ
لِیَعِدَنَّ الی اخرہ بانون خفیفہ لِیَعِدَنْ الی اخرہ امر غائب
مجہول لِیُوْعَدْ الی اخرہ بانون ثقیلہ لِیُوْعَدَنَّ
الی اخرہ بانون خفیفہ لِیُوْعَدَنْ الی اخرہ نہی حاضر
معروف لَا تَعِدْ الی اخرہ بانون ثقیلہ لَا تَعِدَنَّ
الی اخرہ بانون خفیفہ لَا تَعِدَنْ الی اخرہ نہی حاضر
مجہول لَا تُوْعَدْ الی اخرہ بانون ثقیلہ لَا تُوْعَدَنَّ
الی اخرہ بانون خفیفہ لَا تُوْعَدَنْ الی اخرہ بانون
خفیفہ لَا تُوْعَدُنْ الی اخرہ نہی غائب معروف لَا
لَا یَعِدْ الی اخرہ بانون ثقیلہ لَا یَعِدَنَّ الی اخرہ بانون
خفیفہ لَا یَعِدَنْ الی اخرہ نہی غائب مجہول
لَا یُوْعَدْ الی اخرہ بانون ثقیلہ لَا یُوْعَدَنَّ الی اخرہ

بانون خفیفه لَایُوْعَدَنَّ الی اخره عِدَةٌ وکمثل وعد
بود واو واقع شد بجائے فا کلمه در مصدر بروزن رفعل کسرة
واو نقل کرده ما بعد داده عوض او تا در آخرش در اورند
عِدَةٌ شد وَعَدْتَ در اصل وَعَدْتَ بود دال وتا قریب
المخرج در یک کلمه بهم آمدند اول ساکن دال را تا کردند تا را
در تا ادغام کردند وَعَدْتَ شد برین قیاس در ماضی مجهول
یَعِدُ تَعِدُ نَعِدُ اَعِدُ در اصل یَوْعِدُ تَوْعِدُ نَوْعِدُ
اَوْعِدُ بودند واو واقع شد میان حرف این سه فتوحه وکسره
لازمی ثقیل بود انداختند یَعِدُ تَعِدُ نَعِدُ اَعِدُ شدند یَیْعَدُ
در اصل یَوْعَدُ بود واو ساکن ماقبل او مکسور انواو را
بیا بدل کردند یَیْعَدُ شد اُوَیْعِدُ در اصل وَوَیْعِدُ بود
واو متحرک در اول کلمه بهم آمد یک از ایشان مکسور نبود
اول را بهمزة بدل کردند اُوَیْعِدُ شد صرف صغیر ثلاثی
مجرد مثال یائی از باب فَعَلَ یَفْعِلُ چون الیسر قمار باختن
یَسَرَ یَیْسِرُ یَسْرًا فهو یاسِرٌ ویُسِرَ یُوْسَرُ یَسْرًا فذاک یَیْسُرُ

لَمْ يَيْسِرْ لَمْ يُوْسَرْ لَا يَيْسِرُ لَا يُوْسَرُ لَنْ يَيْسِرَ لَنْ يُوْسَرَ
الامر منه اِيْسَرْ لِتُوْسَرْ لِيَيْسِرْ لِيُوْسَرْ والنهی عنه
لَا تَيْسِرْ لَا تُوْسَرْ لَا يَيْسِرْ لَا يُوْسَرْ والظرف منه مَيْسِرٌ
مَيْسِرَانِ مَيَاسِرُ ومَيْسِرَةٌ والالة منه مِيْسَرٌ مِيْسَرَانِ
مَيَاسِرُ ومَيْسِرَةٌ مِيْسَرَةٌ مِيْسَرَتَانِ مَيَاسِرُ ومَيْسِرَةٌ
مِيْسَارٌ مِيْسَارَانِ مَيَاسِرُ ومَيْسِرَةٌ افعل التفضيل منه
اَيْسَرُ اَيْسَرَانِ اَيْسَرُوْنَ اَيَاسِرُ واَيْسِرَةٌ والمونث منه
يُسْرَى يُسْرَيَانِ يُسْرَيَاتٌ يُسَرٌ ويُسَيْرَا والتعجب منه
مَا اَيْسَرَهُ واَيْسِرْ بِهٖ يُوْسَرٌ در اصل يُيْسَرٌ بود یا ساکن
ماقبل او مضموم آن یا را بواو بدل کردند يُوْسَرٌ شد صرف
صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی از باب فَعِلَ يَفْعَلُ چون يَوْجَلُ
ترسیدن وَجِلَ يَوْجَلُ وَجْلًا فهو وَاجِلٌ ووُجِلَ
يُوْجَلُ وَجْلًا فذاك مَوْجُوْلٌ لَمْ يَوْجَلْ لَمْ يُوْجَلْ
لَا يَوْجَلُ لَا يُوْجَلُ لَنْ يَوْجَلَ لَنْ يُوْجَلَ الامر منه
اِيْجَلْ لِتُوْجَلْ لِيَوْجَلْ لِيُوْجَلْ والنهی عنه

لاتوجل لاتوجل لایوجل لایوجل والظرف منه
مَوْجِلٌ مَوْجِلَانِ مَوَاجِلُ ومُوَيْجِلٌ والالة منه
مِيجَلٌ مِيجَلَانِ مَوَاجِلُ ومُوَيْجِلٌ مِيجَلَةٌ مِيجَلَتَانِ
مَوَاجِلُ ومُوَيْجِلَةٌ مِيجَالٌ مِيجَالَانِ مَوَاجِيلُ
ومُوَيْجِيلٌ وافعل التفضيل منه اَوْجَلُ اَوْجَلَانِ
اَوْجَلُوْنَ اَوَاجِلُ واُوَيْجِلُ والمونث منه وَجْلَى
وَجْلَيَانِ وَجْلَيَاتٌ وَجَلٌ ووُجُولًا والتعجب منه
مَا اَوْجَلَهٗ واَوْجِلْ بِهٖ صرف صغير ثلاثی مجرد
مثال واوی از باب فعل يَفْعَلُ چون الوضع
هٰذا وَضِيعٌ يَضَعُ وَضْعًا فهو واضِعٌ ووُضِعَ يُوْضَعُ وَضْعًا
فذاك مَوْضُوْعٌ لَمْ يَضَعْ لَمْ يُوْضَعْ لَا يَضَعُ لَا يُوْضَعُ لَنْ يَضَعَ
لَنْ يُوْضَعَ الامر منه ضَعْ لِيُوْضَعْ لِيَضَعْ لِيُوْضَعْ والنهي
لَا تَضَعْ لَا تُوْضَعْ لَا يَضَعْ لَا يُوْضَعْ والظرف منه
مَوْضِعٌ مَوْضِعَانِ مَوَاضِعُ ومُوَيْضِعٌ والالة منه
مِيضَعٌ مِيضَعَانِ مَوَاضِعُ ومُوَيْضِعٌ مِيضَعَةٌ

مِیضَعَانِ مَوَاضِعُ وَمُوَیْضِعٌ مِیضَاعٌ مِیضَاعَانِ
مَوَاضِیعُ وَمُوَیْضِیعٌ **وافعل التفضیل منه**
اَوْضَعُ اَوْضَعَانِ اَوْضَعُوْنَ اَوَاضِعُ وَاُوَیْضِعٌ **والمونث منه**
وُضْعٰی وُضْعَیَانِ وُضْعَیَاتٌ وُضَعٌ وَوُضَیْعَا **والتعجب منه**
مَا اَوْضَعَهٗ وَاَوْضِعْ بِهٖ یَضَعُ **وراصل** یَوْضِعُ بود
واو واقع شد میان صرف اتین مفتوحه وکسرة لازمی ثقیل
بود انداختند بعده کسرة ضاد را بفتحه بدل کردند برائے
رعایت حرف حلق یَضَعُ شد **صرف صغیر ثلاثی مجرد**
مثال واوی از باب فَعِلَ یَفْعِلُ چون اورم آماسید
وَرِمَ یَرِمُ وَرَمًا فهو وَارِمٌ وَوَرِمٌ یَوْرَمُ وَرَمًا فذالك
مَوْرُوْمٌ لَمْ یَرِمْ لَمْ یُوْرَمْ لَایَرِمُ لَایُوْرَمُ لَنْ یَرِمَ
لَنْ یُوْرَمَ **الامر منه** رِمْ لِتُوْرَمْ لِیَرِمْ لِیُوْرَمْ
والنهی عنه لَاتَرِمْ لَاتُوْرَمْ لَایَرِمْ لَایُوْرَمْ **والمنصرف**
منه مَوْرِمٌ مَوْرِمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ **والالتفات**
مِیْرَمٌ مِیْرَمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ مِیْرَمَةٌ مِیْرَمَتَانِ

مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمَةٌ مِيسَامٌ مِيسَامَانِ مَوَاسِمُ مُوَيْسِمُ
افعل التفضيل منه اَوْسَمُ اَوْسَمَانِ اَوْسَمُوْنَ
اَوَاسِمُ وَاُوَيْسِمُ **والمونث منه** وَسْمٰى وَسْمَيَانِ وَسْمَيَاتٌ
وَسَمٌ وَوَسَيَا **والتعجب منه** مَا اَوْسَمَهٗ وَاَوْسِمْ بِهٖ
صرف صغير ثلاثی مجرد مثال واوی از باب فَعَلَ
يَفْعُلُ چون اوسم واغ نهان وَسَمَ يَوْسُمُ وَسْمًا فهو
وَاسِمٌ وَوُسِمَ يُوْسَمُ وَسْمًا فذاك مَوْسُوْمٌ لَمْ يَوْسُمْ لَمْ يُوْسَمْ
لَا يَوْسُمُ لَا يُوْسَمُ لَنْ يَوْسُمَ لَنْ يُوْسَمَ **الامر منه**
اُوْسُمْ لِتُوْسَمْ لِيَوْسُمْ لِيُوْسَمْ **والنهی عنه** لَا تَوْسُمْ
لَا تُوْسَمْ لَا يَوْسُمْ لَا يُوْسَمْ **والظرف منه** مَوْسِمٌ
مَوْسِمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ **والالة منه** مِيْسَمٌ مِيْسَمَانِ
مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ مِيسَمٌ مِيسَمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ
مِيسَامٌ مِيسَامَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ **افعل**
تفضيل منه اَوْسَمُ اَوْسَمَانِ اَوْسَمُوْنَ اَوَاسِمُ
وَاُوَيْسِمٌ **والمونث منه** وَسْمٰى وَسْمَيَانِ وَسْمَيَاتٌ

وَسُمْ وَسِيمًا والتعجب منه ما أوسمه وأوسم به
وتعليل این ابواب مثل تعليل وَعَدَ تعبیر است صرف صغیر
ثلاثی مجرد اجوف واوی از باب فَعَلَ یَفْعُلُ چون القول گفتن
قَالَ یَقُوْلُ قَوْلًا فهو قَائِلٌ وَقِيْلَ یُقَالُ قَوْلًا فذاك مَقُوْلٌ
لَمْ یَقُلْ لَمْ یَقُلْ لَا یَقُوْلُ لَا یُقَالُ لَنْ یَقُوْلَ لَنْ یُقَالَ الامر منه
قُلْ لِتَقُلْ لِیَقُلْ لِیُقَلْ والنهی عنه لَا تَقُلْ لَا تُقَلْ
لَا یَقُلْ لَا یُقَلْ والظرف منه مَقَالٌ مَقَالَانِ مَقَاوِلُ
ومُقَيِّلٌ والالة منه مِقْوَلٌ مِقْوَلَانِ مَقَاوِلُ ومُقَيِّلٌ
مِقْوَلٌ مِقْوَلَتَانِ مَقَاوِلُ ومُقَيِّلَةٌ مِقْوَالٌ مِقْوَالَانِ
مَقَاوِيْلُ ومُقَيِّلٌ وافعل التفضيل منه أَقْوَلُ أَقْوَلَانِ
أَقْوَلُوْنَ أَقَاوِلُ وأُقَيِّلٌ والمونث منه قُوْلَى قَوْلَيَانِ
قَوْلَيَاتٌ قَوْلٌ وقُوَيْلًا والتعجب منه ما أَقْوَلَهُ
وأَقْوِلْ به ماضي معروف قَالَ قَالَا قَالُوْا قَالَتْ
قَالَتَا قُلْنَ قُلْتَ قُلْتُمَا قُلْتُمْ قُلْتِ قُلْتُمَا قُلْتُنَّ قُلْتُ
قَالَ در اصل قَوَلَ بود واو متحرک ما قبل او مفتوح انوا

با الف بدل کردند قَالَ شد بر این قیاس تا قَالَتَا قُلْنَ در اصل
قَوَلْنَ بود واو متحرک ما قبل او مفتوح الف او را با الف بدل کردند
لِالْتِقَاءِ ساکنین شد میان الف ولام الف را حذف کرده فتح
ثانی را بضمه بدل کردند تا دلالت بر حذف واو قُلْنَ شد همچنین
تَا قُلْنَا **ماضی مجهول** قِيْلَ قِيْلَا قِيْلُوْا قِيْلَتْ قِيْلَتَا قُلْنَ
قُلْتَ قُلْتُمَا قُلْتُمْ قُلْتِ قُلْتُمَا قُلْتُنَّ قُلْتُ قُلْنَا قِيْلَ **در اصل**
قُوِلَ بود کسرهٔ بر واو ثقیل بود نقل کرده بما قبل دادند بعد
سلب حرکت ما قبل بعده واو ساکن ما قبل او مکسور الف او را
یا بدل کردند قِيْلَ همچنین تَا قِيْلَتَا قُلْنَ **در اصل** قُوِلْنَ بود
کسرهٔ بر واو ثقیل بود انداختند لِالْتِقَاءِ ساکنین شد میان واو
ولام واو را حذف کردند قُلْنَ شد همچنان تَا قُلْنَا **مضارع معروف**
يَقُوْلُ يَقُوْلَانِ يَقُوْلُوْنَ تَقُوْلُ تَقُوْلَانِ يَقُلْنَ تَقُوْلُ تَقُوْلَانِ
تَقُوْلُوْنَ تَقُوْلِيْنَ تَقُوْلَانِ تَقُلْنَ اَقُوْلُ نَقُوْلُ **در اصل** يَقْوُلُ
يَقْوُلُ بود ضمه بر واو ثقیل بود نقل کرده بما قبل
دادند يَقُوْلُ شد يَقُلْنَ **در اصل** يَقْوُلْنَ بود ضمه بر واو ثقیل بود

نقل کردہ بماقبل واوند التقار ساکنین شد میان واؤ ولام واو را
حذف کردند یُقَلْنَ شد مضارع مجہول یُقَالُ یُقَالَانِ
یُقَالُوْنَ تُقَالُ تُقَالَانِ یُقَلْنَ تُقَالُ تُقَالَانِ تُقَالُوْنَ
تُقَالِیْنَ تُقَالَانِ تُقَلْنَ اُقَالُ نُقَالُ یُقَالَ در اصل یُقْوَلُ
بود واو متحرک ماقبل او حرف صحیح ساکن حرکت واو نقل کردہ
بماقبل واوند بعدہ واو در اصل متحرک بود اکنون ماقبل او
مفتوح گشت الف او را بالف بدل کردند یُقَالُ شد یُقَلْنَ در اصل
یُقْوَلْنَ بود واو متحرک ماقبل او حرف صحیح ساکن حرکت واو نقل
کردہ بماقبل واوند بعدہ واو در اصل متحرک بود اکنون ماقبل
او مفتوح گشت الف او را بالف بدل کردند التقار ساکنین شد میان
الف ولام الف را حذف کردند یُقَلْنَ شد اسم فاعل قَائِلٌ
قَائِلَانِ قَائِلُوْنَ قَائِلَۃٌ قَوَّالٌ قَوَّالَۃٌ قَوْلٌ قَوْلٌ اَقْوَالٌ
قُوَلاءُ وقُوَّلٌ قِیْلَۃٌ قَوَالٌ قُوْوَلٌ قُوَیِّلٌ قَائِلَۃٌ
قَائِلَتَانِ قَائِلَاتٌ قَوَائِلُ قُوَّلٌ قَوَائِلُ قَائِلٌ وصفت
قَاوِلٌ بود واو واقع شد بعد الف اسم فاعل در اصل [illegible]

نمانده است الف را بهمزه بدل کردند قَائِلٌ شد قَالَ در اصل
قَوَلَ بود و متحرک ماقبل او مفتوح الف را بالف بدل کردند قَالَ
شد قِيْلَ در اصل قِوْلَ بود واو ساکن ماقبل او مکسور آن
واو را بیا بدل کردند قِيْلَ شد قُوِيَ در اصل قُوْيِلَ بود واو
و یا در یک کلمه بهم آمدند نخستین حرف از ایشان ساکن بود واو را
یا کردند یا را در یا ادغام کردند قُوِيَ شد قَوَائِلُ در اصل قَوَاوِلُ
بود واو واقع شد بعد الف مَفَاعِلُ آن واو را بهمزه بدل کردند
قَوَائِلُ شد اسم مفعول مَقُوْلٌ مَقُوْلَانِ مَقُوْلُوْنَ مَقَاوِيْلُ
وَمُقَيَّلٌ مَقُوْلَةٌ مَقُوْلَتَانِ مَقُوْلَاتٌ مَقَاوِيْلُ وَمُقَيَّلَةٌ
مَقُوْلٌ در اصل مَقْوُوْلٌ بود ضمه بر واو ثقیل بود نقل کرده
بماقبل داد التقاء ساکنین شد میان هر دو واو یک واو را
حذف کردند مَقُوْلٌ مُقَيَّلٌ در اصل مُقَيْوِيْلٌ بود واو و یا در یک
کلمه بهم آمدند نخستین حرف از ایشان ساکن بود واو را یا را کردند
یا را در یا ادغام کردند یا ثالث را انداختند مُقَيَّلٌ **صیغ معروف**
لَمْ يَقُلْ لَمْ يَقُوْلَا لَمْ يَقُوْلُوْا لَمْ تَقُلْ لَمْ تَقُوْلَا لَمْ يَقُلْنَ لَمْ تَقُلْ

لَمْ تَقُوْلَا لَمْ تَقُوْلُوْا لَمْ تَقُوْلِیْ لَمْ تَقُوْلَا لَمْ تَقُلْنَ لَمْ اَقُلْ لِمْ یَقُلْ
لِمْ تَقُلْ لِمْ یُقَالَا لِمْ یُقَالُوْا لِمْ تُقَلْ لِمْ تُقَالَا لِمْ یُقُلْنَ
لِمْ تُقَالَا لِمْ تُقَالُوْا لِمْ تُقَالِیْ لِمْ تُقَالَا لِمْ تُقُلْنَ لِمْ اُقَلْ **نفی معروف** لَا یَقُوْلُ لَا یَقُوْلَانِ لَا یَقُوْلُوْنَ الی اخرہ
نفی مجہول لَا یُقَالُ لَا یُقَالَانِ لَا یُقَالُوْنَ الی اخرہ **نفی موکد معروف** لَنْ یَقُوْلَ لَنْ یَقُوْلَا لَنْ یَقُوْلُوْا لَنْ تَقُوْلَ لَا
لَنْ تَقُوْلَا لَنْ یَقُلْنَ الی اخرہ **نفی موکد مجہول** لَنْ یُقَالَ
لَنْ یُقَالَا لَنْ یُقَالُوْا الی اخرہ **مضارع معروف بانون**
ثقیلہ لَیَقُوْلُنَّ لَیَقُوْلَانِّ لَیَقُوْلُنَّ لَتَقُوْلُنَّ لَتَقُوْلَانِّ
لَیَقُلْنَانِّ لَتَقُوْلُنَّ لَتَقُوْلَانِّ لَتَقُوْلُنَّ لَنَقُوْلَنَّ لَتَقُوْلَانِّ
لَتَقُلْنَانِّ لَاَقُوْلَنَّ لَنَقُوْلَنَّ **بانون خفیفہ** لَیَقُوْلُنْ
لَیَقُوْلُنْ لَتَقُوْلُنْ لَتَقُوْلُنْ لَتَقُوْلُنْ لَنَقُوْلُنْ لَاَقُوْلُنْ
لَنَقُوْلُنْ **مضارع مجہول بانون ثقیلہ** لَیُقَالُنَّ لَیُقَالَانِّ
لَیُقَالُنَّ لَتُقَالُنَّ لَتُقَالَانِّ لَیُقَلْنَانِّ الی اخرہ **بانون خفیفہ**
لَیُقَالُنْ لَیُقَالُنْ لَتُقَالُنْ لَتُقَالَانْ لَتُقَالُنْ لَتُقَالُنْ

الامر منه بِعْ لِتَبِيْعَا لِتَبِيْعُوْا لِتَبِيْعِيْ لِتَبِيْعَا لِتَبِعْنَ **والنهی عنه** لَاتَبِعْ لَاتَبِيْعَا لَاتَبِيْعُوْا لَاتَبِيْعِيْ لَاتَبِيْعَا لَاتَبِعْنَ **ولظرف منه** مَبِيْعٌ مَبِيْعَانِ مَبَايِعُ وَمُبَيَّعٌ **والالة** مِبْيَعٌ مِبْيَعَانِ مَبَايِعُ وَمُبَيَّعٌ مِبْيَعَةٌ مِبْيَعَتَانِ مَبَايِعُ وَمُبَيَّعَاتٌ مِبْيَاعٌ مِبْيَاعَانِ مَبَايِيْعُ وَمُبَيَّعٌ **افعل التفضيل منه** اَبْيَعُ اَبْيَعَانِ اَبْيَعُوْنَ اَبَايِعُ وَاُبَيَّعُ **والمونث منه** بَوْعَى بُوْعَيَانِ بُوْعَيَاتٌ بُيَّعٌ وَبُيَّعَا **والتعجب منه** بِاَبْيَعَ وَاَبِعْ بِهٖ **ماضی معروف** بَاعَ بَاعَا بَاعُوْا بَاعَتْ بَاعَتَا بِعْنَ بِعْتَ بِعْتُمَا بِعْتُمْ بِعْتِ بِعْتُمَا بِعْتُنَّ بِعْتُ بِعْنَا بَاعَ **در اصل** بَيَعَ بود یا متحرک ماقبل او مفتوح آن یا را بالف بدل کردند باع شد همچنین تا بَاعَتَا بِعْنَ **در اصل** بَيَعَتْ بود یا متحرک ماقبل او مفتوح آن یا را بالف بدل کردند بعده فتحه یا را بکسره بدل کردند تا دلالت کند بر حذف یا بِعْنَ شد **ماضی مجهول** بِيْعَ بِيْعَا بِيْعُوْا بِيْعَتْ بِيْعَتَا بِعْنَ بِعْتَ بِعْتُمَا بِعْتُمْ بِعْتِ بِعْتُمَا بِعْتُنَّ بِعْتُ بِعْنَا بِيْعَ **در اصل** بُيِعَ بود کسره بر یا ثقیل بود نقل کرده بماقبل او ندر بعد سلب حرکت

ماقبل بیع شد همچنین تابیعتا بعن در اصل بیعن کسره بر یا
ثقیل بود نقل کرده بماقبل دادند بعد سلب حرکت ماقبل بعده التقاء
ساکنین شد میان یا و عین یا را حذف کردند بعن همچنین بکذا الی بعنا
بیعان بیعون بیع بیعان بیعون بیع
بیعن بیع تبیعان تبیعون تبیعین تبیعان تبعن
ابیع نبیع یبیع در اصل یبیع بود کسرهٔ بر یا ثقیل بود
نقل کرده بماقبل دادند یبیع شد یبعن در اصل یبعن بود کسرهٔ
بر یا ثقیل بود نقل کرده بماقبل دادند بعده التقاء ساکنین شد
میان یا و عین یا را حذف کردند یبعن شد **مضارع مجهول**
یباع یباعان یباعون تباع تباعان یبعن تباع
تباعان تباعون تباعین تباعان تبعن اباع
نباع یباع در اصل یبیع بر متحرک ماقبل او حرف صحیح
ساکن حرکت بانقل کرده بماقبل دادند بعد یا در اصل
متحرک بود اکنون ماقبل او مفتوح گشت ان یا را بالف بدل
کردند یباع شد برقیاس یقال فی اخره **اسم فاعل**

بَائِعٌ بَائِعَانِ بَائِعُوْنَ بَائِعَةٌ بَيَّاعٌ بَيِّعٌ بُوْعٌ بَيْعٌ
اَبْيَاعٌ بُيَّعٌ بُوْعَانٌ بَيْعَانٌ بَيَّاعٌ بُيُوْعٌ يَبِيْعٌ بَائِعَةٌ
بَائِعَتَانِ بَائِعَاتٌ بَوَائِعُ بُيَّعٌ بُوَيِّعَةٌ بَيِّعٌ **در اصل**
بَايِعٌ بود یا واقع شد بعد الف اسم فاعل و در اصل بسلامت
نمانده است انیا را بهمزه بدل کردند بَائِعٌ شد بَائِعَةٌ در اصل
بَيِّعَةٌ بود یا متحرک ماقبل او مفتوح اینرا بالف بدل کردند
بَائِعَةٌ شد بَوَائِعُ در اصل بَوَايِعُ بود یا واقع شد بعد الف مفاعل
آنرا بهمزه بدل کردند بَوَائِعُ شد بُوَيِّعٌ در اصل بُوَيْيِعٌ بود دو یا
در یک کلمه بهم آمدند اول ساکن ثانی متحرک اول را در دوم ادغام کردند
بُوَيِّعٌ شد بُوْعٌ وَبُوْعَانِ وَبُوْعَى در اصل بُيْعٌ بُيْعَانِ
وَبُيْعَى بودند یا ساکن ماقبل او مضموم آن یا را بواو بدل کردند
بوع الی اخره شد **اسم مفعول** مَبِيْعٌ مَبِيْعَانِ مَبِيْعُوْنَ
مَبَايِعُ وَمُبَيَّعٌ مَبِيْعَةٌ مَبِيْعَتَانِ مَبِيْعَاتٌ مَبَايِعُ
مُبَيَّعَةٌ مَبِيْعٌ **در اصل** مَبْيُوْعٌ بود ضمه بر یا ثقیل بود نقل
کرده بماقبل دادند بعد ضمه را بکسره بدل کردند برای سلامتی

یا پس دو ساکن بہم آمدند و او را انداختند مُبَیِّعٌ مُبَیِّعٌ در اصل
مُبَیْیِعٌ بود دو یا در یک کلمہ بہم آمد او اول ساکن اول را در دوم
ادغام کردند و یا ثالث را انداختند مُبَیِّعٌ حجد و نفی و نفی موکد
و مضارع با نون ثقیلہ و خفیفہ بر قیاس قَالَ یَقُوْلُ
امر حاضر معروف بِعْ بِیْعَا بِیْعُوْا بِیْعِیْ بِیْعَا بِعْنَ
با نون ثقیلہ بِیْعُنَّ بِیْعَانِّ بِیْعُنَّ بِیْعِنَّ بِیْعَانِّ بِعْنَانِّ
با نون خفیفہ بِیْعُنْ بِیْعُنْ بِیْعِنْ صرف صغیر تلائی مجرد اجوف
واوی از باب فَعِلَ یَفْعَلُ الخوف ترسیدن خَافَ یَخَافُ
خَوْفًا فھو خَائِفٌ خیف یُخَافُ خَوْفًا فذاک مَخُوْفٌ
لَمْ یَخَفْ لَمْ یُخَفْ لَا یَخَافُ لَا یُخَافُ لَنْ یَخَافَ لَنْ یُخَافَ
الامر منہ خَفْ لِتَخَفْ لِیَخَفْ لِیُخَفْ والنہی عنہ لَا تَخَفْ
لَا تُخَفْ لَا یَخَفْ لَا یُخَفْ والظرف منہ مَخَافَ مُخَافَ
مُخَاوِفٌ وَمُخَیَّفٌ والالۃ منہ مِخْوَفٌ مِخْوَفَانِ مَخَاوِفُ
وَمُخَیَّفٌ مِخْوَفَةٌ مِخْوَفَتَانِ مَخَاوِفُ وَمُخَیَّفَةٌ مِخْوَافٌ
مِخْوَافَانِ مَخَاوِیْفُ وَمُخَیَّفٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ منہ

اَخَوتُ اَخَوفَانِ اَخَوفُونَ اَخَافِتُ وَ اُخَيِّفُ
والمونث منه خُوفَى خُوفَيَانِ خُوفَيَاتٌ خَوفٌ
وَخُوَيفًا والتعجب منه مَا اَخوَفَهُ وَ اَخوِفْ بِهِ
خاف در اصل خَوِفَ بود واو متحرک ماقبل او مفتوح آنرا ادرا
با الف بدل کردند خاف شد خِفنَ در اصل خَوِفنَ بود کسره
بر واو ثقیل بود نقل کرده بماقبل دادند بعد سلب حرکت ماقبل
بعد واو ساکن ماقبل او مکسور آن واو را با یا بدل کردند پس دو
ساکن بهم آمد ندیارا انداختند خِفنَ شد باقی برقیاس قَالَ یُقَالُ
صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص واوی چون الدعاء خواندن دَعَا
یَدعُو دُعَاءً وَدَعْوَةً دِعْوَةً دُعْوَةً دَعْوَى دِعْوَى
دُعْوَى فهو دَاعٍ وَدُعِيَ يُدْعَى دُعَاءً دَعْوَةً دِعْوَةً
دُعْوَةً دَعْوَى دِعْوَى دُعْوَى فذاك مَدْعُوٌّ لَمْ يَدْعُ
لَمْ يَدْعُ لَنْ يَدْعُوَ لَنْ يَدْعُوَنَّ يَدْعُ الامر منه اُدْعُ لِتَدْعُ
لِيَدْعُ لِيَدْعُ والنهي منه لَا تَدْعُ لَا تَدْعُ لَا يَدْعُ لَا يَدْعُ
والظرف منه مَدْعًا مَدْعَيَانِ مَدَاعٍ وَمَدَاعٍ

والآلة منه مِدْعًا مِدْعَيَانِ مَدَاعٍ وَمُدَيْعٍ مِدْعَاةٌ مِدْعَاتَانِ
مَدَاعٍ وَمُدَيْعِيَةٌ مِدْعَاءٌ مِدْعَانِ مَدَاعٍ وَمَدَيْعِيٌّ
افعل التفضيل منه اَدْعَى اَدْعَيَانِ اَدْعَوْنَ اَدَاعٍ وَ اُدَيْعٍ والمؤنث
منه دَعْوَى دَعْوَيَانِ دَعْوَيَاتٌ دُعَيَّ وَدُعَيَّا وَالتعجب منه
مَا اَدْعَاهُ وَ اَدْعِ بِهٖ صرف کبیر فعل ماضی معروف دَعَا دَعَوَا
دَعَتْ دَعَتَا دَعَوْنَ دَعَوْتَ دَعَوْتُمَا دَعَوْتُمْ دَعَوْتِ
دَعَوْتُمَا دَعَوْتُنَّ دَعَوْتُ دَعَوْنَا دَعَا دراصل دَعَوَ بود
واو متحرک ماقبل او مفتوح آن واو را بالف بدل کردند دَعَا شد
دَعَوَا دراصل دَعَوُوْا بود واو متحرک ماقبل او مفتوح آن واو را
بالف بدل کردند التقا ساکنین میان الف وواو الف را حذف کردند دَعَوْا شد
صرف کبیر فعل ماضی مجهول دُعِیَ دُعِیَا دُعُوْا دُعِیَتْ دُعِیَتَا دُعِیْنَ دُعِیْتَ
دُعِیْتُمَا دُعِیْتُمْ دُعِیْتِ دُعِیْتُمَا دُعِیْتُنَّ دُعِیْتُ دُعِیْنَا دُعِیَ دراصل دُعِوَ بود
واو واقع شد بعد از کسره آنرا واو را بیا بدل کردند دُعِیُوْا بود بعد ضمه بر یا ثقیل بود
نقل کردند بما قبل دادند التقا ساکنین شد میان یا واو یا را حذف کردند دُعُوْا شد صرف
کبیر فعل مضارع معروف یَدْعُوْ یَدْعُوَانِ یَدْعُوْنَ تَدْعُوْ تَدْعُوَانِ

یَدْعُوْنَ تَدْعُوْ تَدْعُوَانِ تَدْعُوْنَ تَدْعِیْنَ تَدْعُوَانِ
تَدْعُوْنَ اَدْعُوْ یَدْعُوْ یَدْعُوْ دراصل یَدْعُوُ بود ضمہ بر واو ثقیل بود
انداختند یَدْعُوْ شد یَدْعُوَنِ دراصل یَدْعُوُوْنَ ضمہ بر واو ثقیل بود انداختند
التقاساکنین میان ہر دو واو یک واو را حذف کردند یَدْعُوْنَ تَدْعِیْنَ دراصل
تَدْعُوِیْنَ بود کسرہ بر واو ثقیل بود نقل کردہ بما قبل دادند بعد سلب حرکت ما قبل
التقاساکنین میان واو و یا واو را حذف کردند تَدْعِیْنَ شد صرف کبیر فعل مضارع
مجہول یُدْعٰی یُدْعَیَانِ یُدْعَوْنَ تُدْعٰی تُدْعَیَانِ یُدْعَیْنَ تُدْعٰی
تُدْعَیَانِ تُدْعَوْنَ تُدْعَیْنَ تُدْعَیَانِ تُدْعَیْنَ اُدْعٰی نُدْعٰی یُدْعٰی
دراصل یُدْعَوُ بود واوی بود در کلمۂ ثالث چون رابع گشت ما قبل ضمہ نبود الف او را بیا بدل
کردند بعدہ یا متحرک ما قبل او مفتوح آن یا را بالف بدل کردند یُدْعٰی شد یُدْعَوْنَ
دراصل یُدْعَوُوْنَ بود واوی بود در کلمۂ ثالث چون رابع گشت ما قبل او ضمہ نبود الف او را بیا بدل
کردند بعدہ یا متحرک ما قبل او مفتوح آن یا را بالف بدل کردند التقاساکنین شد میان الف و واو
الف را حذف کردند یُدْعَوْنَ شد تُدْعَیْنَ دراصل تُدْعَوِیْنَ بود واوی بود در کلمۂ ثالث
چون رابع گشت ما قبل او ضمہ نبود الف او را بیا بدل کردند بعدہ یا متحرک ما قبل او مفتوح آنیا را بالف بدل
کردند التقاساکنین شد میان الف و یا الف را حذف کردند تُدْعَیْنَ شد صرف کبیر فعل امر حاضر

دَاعٍ دَاعِيَانِ دَاعُونَ دُعَاةٌ دُعَاءٌ دُعًى دُعْوَةٌ دُعْوَانِ
دِعْوَانٌ دِعَاءٌ دِعِيٌّ دُوَيْعٍ دَاعِيَةٌ دَاعِيَتَانِ دَاعِيَاتٌ دَوَاعٍ
دُعِيٌّ دُوَيْعِيَةٌ دَاعٍ در اصل دَاعِوٌ بود واو واقع شد بعد از کسرہ
آن واو را یا بدل کردند دَاعِیٌ شد بعدہ ضمہ بر یا ثقیل بود لذا حذف التقاء ساکنین
شد میان یا و تنوین یا را حذف کردند دَاعٍ شد دَاعِيَانِ در اصل دَاعِوَانِ
بود واو واقع شد بعد از کسرہ آنوا و را یا بدل کردند دَاعِيَانِ دَاعُونَ
در اصل دَاعِوُونَ واو واقع شد بعد از کسرہ آنوا و را یا بدل کردند دَاعِيُونَ
شد ضمہ بر یا ثقیل بود نقل کردہ بما قبل دادند بعد او سلب حرکت ما قبل التقاء
ساکنین شد میان یا و واو یا را حذف کردند دَاعُونَ شد دَعَاةٌ در اصل
دَعْوَةٌ بود واو متحرک ما قبل او مفتوح آن واو را بالف بدل کردند دَعَاةٌ شد
فتح دال را لضمہ بدل تا التباس نشود بصلوۃ و قناۃ دُعَاءٌ در اصل دُعَاوٌ واو واقع شد
ہر طرف پیش از ضمہ واو آنوا و را یا بدل کردند دُعَايٌ شد بعد یا واقع شد ہر طرف بعد الف
اسم فاعل آنیا ابہمزہ بدل کردند دُعَاءٌ دُعِيٌّ در اصل دَعِوٌ بود واو واقع شد ہر طرف پیش از
ضمہ بود آن واو را یا بدل کردند دُعِيٌّ شد بعدہ ضمہ بر یا ثقیل انداختند التقاء
ساکنین شد میان یا و تنوین یا را حذف کردند دُعِيٌّ شد دُعًى در اصل دُعْوٌ

واو واقع برطرف پیش از ضمه نبود و آن واو را بیا بدل کردند دُعِیَ
در اصل دِعَاوٌ بود واو واقع شد بطرف پیش از ضمه نبود آن واو
را بیا بدل کردند دِعَایٌ بعده یا واقع شد برطرف بعد از الف اسم فاعل
آن یا را بهمزه بدل کردند دِعَاءٌ شد در اصل دُعُوٌ بود واو واقع برطرف پیش
از ضمه نبود آن واو را بیا بدل کردند بعده واو و یا بهم آمدند نخستین از ایشان
ساکن واو را کردند یا را در یا ادغام نمودند دُعِیَّ شد بعده ضمه دال و
عین را بکسره بدل کردند دِعِیَّ شد دُوَیِعٌ در اصل دُوَیْعِوٌ
بود واو واقع شد برطرف پیش از و ضمه نبود آن واو را بیا بدل
کردند دُوَیِعِیٌ شد بعده ضمه بر یا ثقیل بود انداختند
التقاء ساکنین شد میان یا و تنوین یا را حذف کردند دُوَیِعٌ
شد داعیة در اصل دَاعِوَةٌ بود واو واقع شد بعد از کسره آن واو
را بیا بدل کردند دَاعِیَةٌ شد دَوَاعٍ در اصل دَوَاعِوٌ بود واو واقع
شد بعد از کسره آن واو را بیا بدل کرده در آخرش تنوین در آوردند
ضمه بر یا ثقیل بود انداختند التقاء ساکنین شد میان یا و
تنوین یا را حذف کردند دَوَاعٍ شد صرف کبیر اسم مفعول مَدْعُوٌّ مَدْعُوَّانِ

مَدْعُوَوْنَ مَدَاعِیٌ دَمَدْعِیٌّ مَدْعُوَّةٌ مَدْعُوَّتَانِ مَدْعُوَّوْنَ اَنَّ
مَدَاعِیٌّ دَمَدْعِیٌّ مَدْعُوٌّ دراصل مَدْعُوْوٌ دو واو در یک کلمہ بہم
آمدند اول در دوم ادغام کردند مَدْعُوٌّ شد مَدَاعِیٌ در اصل
مَدَاعِیُوٌ بود یا و واو در یک کلمہ بہم آمدند اول ساکن واو را یا کردند و یا را
در یا ادغام کردند مَدَاعِیٌ شد مجہ معروف لَمْ یَدْعُ لَمْ یَدْعُوْا
لَمْ یَدْعُوْا لَمْ تَدْعُ لَمْ تَدْعُوْا لَمْ یَدْعُوْنَ لَمْ تَدْعُ لَمْ تَدْعُوْا
لَمْ تَدْعُوْا لَمْ تَدْعِیْ لَمْ تَدْعُوْا لَمْ تَدْعُوْنَ لَمْ اَدْعُ لَمْ نَدْعُ مجہول
لَمْ یُدْعَ لَمْ یُدْعَیَا لَمْ یُدْعَوْا لَمْ تُدْعَ لَمْ تُدْعَیَا لَمْ یُدْعَیْنَ
لَمْ تُدْعَ لَمْ تُدْعَیَا لَمْ یُدْعَوْا لَمْ تُدْعَیْ لَمْ تُدْعَیَا لَمْ تُدْعَیْنَ
لَمْ اُدْعَ لَمْ نُدْعَ نفی معروف لَا یَدْعُوْ لَا یَدْعُوَانِ لَا یَدْعُوْنَ
لَا تَدْعُوْ لَا تَدْعُوَانِ لَا یَدْعُوْنَ اِلٰی اٰخِرِہٖ نفی مجہول لَا یُدْعَ
لَا یُدْعَیَانِ لَا یُدْعَوْنَ اِلٰی اٰخِرِہٖ نفی موکد معروف لَنْ یَدْعُوْا
لَنْ یَدْعُوْا اِلٰی اٰخِرِہٖ نفی موکد مجہول لَنْ یُدْعٰی لَنْ یُدْعَیَا لَنْ یُدْعَوْا
اِلٰی اٰخِرِہٖ مضارع معروف بالنون ثقیلہ لَیَدْعُوْنَّ لَیَدْعُوَانِّ
لَیَدْعُوُنَّ لَیَدْعُوْنَّ لَتَدْعُوَانِّ لَیَدْعُوُنَانِّ لَتَدْعُوْنَّ لَتَدْعُوَانِّ
لَتَدْعُوُنَّ لَتَدْعِیْنَّ لَتَدْعُوَانِّ لَتَدْعُوُنَانِّ لَاَدْعُوَنَّ لَنَدْعُوَنَّ
بالنون خفیفہ لَیَدْعُوُنْ لَیَدْعُنْ لَتَدْعُوْنْ لَتَدْعُوْنَ لَتَدْعُنْ
لَاَدْعُوَنْ لَنَدْعُوَنْ مضارع مجہول بالنون ثقیلہ لَیُدْعَیَانَّ
لَیُدْعَیَانِّ لَیُدْعَوُنَّ لَتُدْعَیَنَّ لَتُدْعَیَانِّ لَیُدْعَیُنَّ

لَتَدْعَيَنَّ لَتَدْعَيَانِّ لَتَدْعُوُنَّ لَتَدْعِيُنَّ لَتَدْعَيَانِّ لَتَدْعَيْنَانِّ
لَاَدْعَيَنَّ لَنَدْعَيَنَّ بانون خفیفہ لَيُدْعَيَنْ لَيُدْعَيَانِ لَيُدْعُوُنَ لَتُدْعَيَنْ
لِتُدْعَيَانِ لَتُدْعَوُنَ لَتُدْعَيْنَ لَاَدْعَيَانِ لَنُدْعَيَنْ امر حاضر معروف
اُدْعُ اُدْعُوَا اُدْعُوْا اُدْعِيْ اُدْعُوَا اُدْعُوْنَ بانون ثقیلہ اُدْعُوَنَّ
اُدْعُوَانِّ اُدْعُنَّ اُدْعِنَّ اُدْعُوَانِّ اُدْعُوْنَانِّ بانون خفیفہ اُدْعُوُنْ
اُدْعُنْ اُدْعِنْ امر حاضر مجہول لِتُدْعَ لِتُدْعَيَا لِتُدْعَوْا لِتُدْعَيْ لِتُدْعَيَا
لِتُدْعَيْنَ بانون ثقیلہ لِتُدْعَيَنَّ لِتُدْعَيَانِّ لِتُدْعَوُنَّ لِتُدْعَيَنَّ
لِتُدْعَيَانِّ لِتُدْعَيْنَانِّ بانون خفیفہ لِتُدْعَيَنْ لِتُدْعَوُنْ لِتُدْعَيْنَ
لَاُدْعَيَنَّ لَنُدْعَيَنَّ امر غایب معروف لِيُدْعَ لِيُدْعَيَا لِيُدْعَوْا لِيُدْعَ
لِتُدْعَوْا لِيُدْعُوْنَ لَاُدْعَ لَنُدْعَ بانون ثقیلہ لِيُدْعَوُنَّ لِيُدْعَوَانِّ
لِيُدْعَوُنَّ لِيُدْعَوُنَّ لِتُدْعَوَانِّ لِيُدْعَوُنَانِّ لَاُدْعَوُنَّ لَنُدْعَوُنَّ
بانون خفیفہ لِيُدْعَوُنْ لِيُدْعَنْ لِتُدْعَوُنْ لَاُدْعَوُنْ لَنُدْعَوُنْ امر
غایب مجہول لِيُدْعَ لِيُدْعَيَا لِيُدْعَوْا لِتُدْعَ لِتُدْعَيَا لِيُدْعَيْنَ
لَاُدْعَ لَنُدْعَ بانون ثقیلہ لِيُدْعَيَنَّ لِيُدْعَيَانِّ لِيُدْعَوُنَّ لِتُدْعَيَنَّ
لِتُدْعَيَانِّ لِتُدْعَيْنَانِّ لَاُدْعَيَنَّ لَنُدْعَيَنَّ بانون خفیفہ لِيُدْعَيَنْ
لِيُدْعَوُنْ لِتُدْعَيَنْ لَاُدْعَيَنْ لَنُدْعَيَنْ نہی حاضر معروف لَاتَدْعُ
لَاتَدْعُوَا لَاتَدْعُوْا لَاتَدْعِيْ لَاتَدْعُوَا لَاتَدْعُوْنَ بانون ثقیلہ
لَاتَدْعُوَنَّ لَاتَدْعُوَانِّ لَاتَدْعُنَّ لَاتَدْعِنَّ لَاتَدْعُوَانِّ لَاتَدْعُوْنَانِّ
بانون خفیفہ لَاتَدْعُوُنْ لَاتَدْعُنْ نہی حاضر مجہول لَاتُدْعَ لَاتُدْعَيَا

لَاتَدْعُوا لَاتَدْعَى لَاتَدْعَيَا لَاتَدْعَيْنَ باون ثقیله لَاتَدْعَيْنَانِ
لَاتَدْعُونَ لَاتَدْعِينَ لَاتَدْعَيَانِ لَاتَدْعُيْنَانِ باون خفیفه
لَاتَدْعَيْنِ لَاتَدْعُونَ لَاتَدْعِينَ نهی غایب معروف لَايَدْعُ لَايَدْعُوَا
لَايَدْعُوا لَاتَدْعَ لَاتَدْعُوَا لَايَدْعُونَ لَاتَدْعُ لَاتَدْعُ باون ثقیله
لَايَدْعُونَ لَايَدْعُوَانِ لَايَدْعُنَّ لَاتَدْعُنَّ لَاتَدْعُوَانِ لَايَدْعُونَانِ
لَاتَدْعُونَ لَاتَدْعُنَّ باون خفیفه لَايَدْعُونَ لَايَدْعُنَّ لَاتَدْعُونَ
لَاتَدْعُونَ لَاتَدْعُونَ نهی غایب مجهول لَايُدْعَ لَايُدْعَيَا لَايُدْعَوْا لَاتُدْعَ
لَاتُدْعَيَا لَايُدْعَيْنَ لَاتُدْعَ لَاتُدْعَ باون ثقیله لَايُدْعَيْنَانِ لَايُدْعَوْنَ
لَاتُدْعَيْنَ لَاتُدْعَيَانِ لَايُدْعَيْنَانِ لَاتُدْعَيْنَانِ لَاتُدْعَيْنَ باون خفیفه
لَايُدْعَيْنَ لَايُدْعَوْنَ لَاتُدْعَيْنَ لَاتُدْعَيْنَ لَاتُدْعَيْنَ صرف صغیر ثلاثی مجرد
ناقص یائی چون الرمی تیر انداختن رَمَى يَرْمِي رَمْيًا فَهُوَ رَامٍ وَرَمَى يُرْمَى
رَمْيًا فذاک مُرْمِيٌّ لَمْ يَرْمِ لَمْ يُرْمَ لَنْ يَرْمِيَ لَنْ يُرْمَى الامر منه اُرْمِ
لِتُرْمِ لِيَرْمِ لِيُرْمَ والنهی عنه لَاتَرْمِ لَاتُرْمَ لَايَرْمِ لَايُرْمَ الطرف منه مَرْمِيَّ
مَرْمِيَانِ مَرَامٍ مَرْمِيَّةٌ والآلة منه مِرْمًى مِرْمَيَانِ مَرَامٍ مِرْمَاةٌ مَرَامٍ
مِرْمَاتَانِ مَرَامٍ وَمَرْمِيَّةٌ مِرْمَاءٌ مَرْمَاتَانِ مَرَامٍ اَرْمَى وَمَرْمِيَّ
افعل التفضیل منه اَرْمَى اَرْمَيَانِ اَرْمَوْنَ اَرَامٍ اَرْمَاةٌ والمونث منه
رُمْيَا رُمْيَانِ رُمَيَاتٌ رُمْيَةٌ رُمْيَتَانِ والتعجب منه مَا اَرْمَاهُ وَاَرْمِ بِهِ
ماضی معروف اَنَا رَمَيْتُ رَمَيْنَا رَمَيْتَ رَمَيْتَا رَمَيْتُمْ رَمَيْتُنَّ إِلَى الْاٰخِرِ رَمَى
در اصل رَمَيَ بود بہ متحرک ما قبل او مفتوح آن یا را بالف بدل کردند رَمَى شد

ماضی مجہول رُمِیَ رُمِیَا رُمُوْا الی آخرہ مضارع معروف یَرْمِیْ یَرْمِیَانِ یَرْمُوْنَ
الی آخرہ یَرْمِیْ دراصل یَرْمِیُ بود کسرہ بر یا ثقیل بود انداختند یَرْمِیْ شد
مضارع مجہول یُرْمَی یُرْمَیَانِ یُرْمَوْنَ الی آخرہ یُرْمٰی دراصل یُرْمَیُ بود
یا متحرک ماقبل او مفتوح آن یا را بالف بدل کردند یُرْمَی شد اسم فاعل رَامٍ رَامِیَانِ
رَامُوْنَ رَمَاۃٌ رُمَاۃٌ رَامِیَاۃٌ رُمَیٰ اُدْمَاۃٌ رَمْیَاءُ رَمْیَانِ
رَمْیَانِ رَمْیَاءُ یَرْمٰی دُرَیْمٍ رَامِیَۃٌ رَامِیَتَانِ رَامِیَاتٌ
رَوَامٍ دُمَیٌّ دُرَیْمِیَۃٌ رَامٍ دراصل رَامِیٌ بود ضمہ بر یا ثقیل بود انداختند
التقاء ساکن شد میان وتنوین یا را حذف کردند رَامٍ شد اسم مفعول
مَرْمِیٌّ مَرْمِیَانِ مَرْمِیُّوْنَ مَرَامِیُّ مَرْمِیَّۃٌ مَرْمِیَتَانِ مَرْمِیَاتٌ مَرَامِیُّ
دُمَیْمِیَۃٌ مَرْمِیٌّ دراصل مَرْمُوْیٌ بود واو ویا در یک کلمہ بہم آمدند سخت تر از
ایشان ساکن بود واو را یا کردند یا را در یا ادغام کردند ضمہ میم را بکسرہ بدل کردند اے
مناسب یا مَرْمِیٌّ شد امر حاضر معروف اِرْمِ اِرْمِیَا اِرْمُوْا اِرْمِیْ اِرْمِیَا
اِرْمِیْنَ بانون ثقیلہ اِرْمِیَنَّ اِرْمِیَانِّ اِرْمُنَّ اِرْمِنَّ اِرْمِیَانِّ
اِرْمِیَانِ بانون خفیفہ اِرْمِیَنْ اِرْمُنْ اِرْمِیْ صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص
واوی از باب فَعَلَ یَفْعُلُ چون الرضی خوشنود کردند رَضِیَ یَرْضٰی رَضِیًا
فَھُوَ رَاضٍ وَرُضِیَ یُرْضٰی رَضِیًا ذاک مَرْضِیٌّ لَمْ یَرْضَ لَمْ یُرْضَ
[illegible] لَنْ یُرْضَ لَنْ یُرْضَ الامر منہ اِرْضَ لِتُرْضَ لِیُرْضَ
لِتُرْضَ والنہی عنہ لَا یُرْضَ لَا یُرْضَ لَا تُرْضَ لَا تُرْضَ والظرف منہ مَرْضًا
مَرْضَیَانِ مَرَاضٍ وَمُرَیْضٍ والالتہ منہ مِرْضًا مِرْضَیَانِ مَرَاضٍ

وَمُرْضِيَانِ مُرْضَاتَانِ مَرَاضٍ وَمُرْضِيَةٌ مُرْضَاةٌ مَرْضِيَانِ مَرْضَاتَانِ
مَرَاضِيَ وَمُرْضِيَ افعل التفضيل منه أَرْضَى أَرْضَيَانِ أَرْضَوْنَ
أَرَاضٍ وَأَرْضٍ والمونث منه رُضْيَا رُضْيَانِ رُضْيَاتٌ
رُضَ رُضْيَا والتعجب منه مَا أَرْضَاهُ وَأَرْضِ بِهِ امضى حروف
رَضِيَ رَضِيَا رَضُوا الى آخره در اصل رَضِوَ بود واو واقع شد بعد از
کسره آن واو را بیا بدل کردند مَرْضِيَ شد واز امر رضی مضارع مجهول
يُرْضَى يُرْضَيَانِ يُرْضَوْنَ الى آخره يَرْضَى در اصل يَرْضَوُ بود
واوی بود در کلمه ثالث چون رابع گشت ماقبل او ضمه نبود آنرا او را
بیا بدل کردند بعده یا متحرک ماقبل او ضمه نبود آنرا او را بیا بدل کردند
بعده یا متحرک ماقبل او مفتوح آن یا را با الف بدل کردند يَرْضَى شد تعليل
این باب بر قیاس عاید عو صرف ضمیر ثلاثی مجرد ناقص یائی از باب
فَعِلَ يَفْعَلُ چون الخشی بر سیدن خَشِيَ يَخْشَى خَشْيًا فَهُوَ خَاشٍ وَخَشِيَ
يَخْشَى حُسْيًا فذاک مَخْشِيٌّ لَمْ يَخْشَ لَمْ يَخْشَ لَا يَخْشَى لَا يَخْشَى
لَنْ يَخْشَى لَنْ يَخْشَى الامر منه اِخْشَ لِيَخْشَ لِيَخْشَ والنهي عنه
لَا تَخْشَ لَا تَخْشَ لَا يَخْشَ لَا يَخْشَ والظرف منه مَخْشًا مَخْشَيَانِ
مَخَاشٍ وَمَخْشَشٍ والالة منه مِخْشًا مِخْشَيَانِ مَخَاشٍ وَمَخْشَشٍ
مِخْشَاةٌ مِخْشَاتَانِ مَخَاشٍ وَمُخْشِيَتْ مِخْشَاءٌ مِخْشَاآنِ مَخَاشِيُّ
مُخْشِيَّ افعل التفضيل منه أَخْشَى أَخْشَيَانِ أَخْشَوْنَ أَخَاشٍ
أُخْشٍ والمونث منه خُشْيَا خُشْيَانِ خُشْيَاتٌ خُشَ خُشْيَا خُشْيَانِ

والتعجب منه ما اخشاه واخش به تطبیل این باب مانند رمی صرف صغیر ثلاثی
مجرد ناقص واوی از باب فعل یفعل چون الرخوست شدن ترخو یترخو ترخوا
فهو ترخ وترخی یترخی ترخوا فاک ترخوا الی آخره مانند دعا یدعو صرف
صغیر ثلاثی مجرد ناقص یائی از باب فعل یفعل چون الوعی نگاه داشتن وجز ایدان
ترعی یترعی ترعیا فهو ترائع وترعی یترعی ترعیا فاک مرعی الی آخره
مثل عشی یعشی ناقص از باب فعل یفعل نیامده است صرف صغیر
ثلاثی مجرد لفیف مفروق از باب فعل یفعل چون الوفی نگاه داشتن وفی یفی
وفیا فهو وفی وفی یوفی وفیا فاک موفی لم یوف لم یفی
لا یفی لا یوفی ان فی لن یفی لن یوفی الم یف لم یوف لیف لیوف
والنهی منه لا یف لا یوف لا یفی لا یوفی وامر منه موفی موفیان
موفوا وموفی الامة منه یفی میفیان میفیا وموفین میفاة
میفاتان موفوا وموفیة میفاة میفاتان موفا وموفی
اعنی التفضیل منه اوفی افیان افون افی وافیان وافون والمونث منه
وفاة وفیان وفیات وفیا وفیان وفین وفیا وفیات وفیا وفیان وفین
ماضی معروف وفی وفیا وفوا الی آخره ماضی مجهول وفی وفیا وفوا الی آخره
مضارع معروف هی یفیان یفون تفی تفیان یفین تفی تفیان
تفون تفین تفیان تفین افی نفی مضارع مجهول یوفی یوفیان
یوفون الی آخره اسم فاعل وافیان وافون وفاة وفاع وفاع
وفی وفی اوفاع وفیاع وفیان وفاع وفی اسم مفعول

وَاقِيَةٌ وَاقِيَتَانِ وَاقِيَاتٌ اَوَاقٍ وُقِيٌّ اَوْقِيَةٌ اَوَاقٍ در اصل
اَوَاقِيٌ بود واو متحرک در یک کلمه هم آمد اول را با الف بدل کردند اَوَاقٍ
شد بعده تنوین در آخرش در آوردند التقاء ساکنین شد میان یا تنوین یا
اضافت کردند اواق شد حکمی این باب حکم وعد بعد است وحکم یای این حکم رمی
رمی است امر حاضر معروف قِ قِيَا قُوْا قِيْ قِيَا قِيْنَ با نون ثقیله قِيَنَّ
قِيَانِّ قُنَّ قِنَّ قِيَانِّ قِينَانِّ با نون خفیفه قِيَنْ قُنْ قِنْ صرف
صغیر ثلاثی مجرد از باب فَعِلَ يَفْعَلُ چون اَوْحٰى سوده شدن سهتر
وَحَى يُوْحِى وَحْيًا فَهُوَ وَاحٍ وَحِيَ يُوْحٰى وَحْيًا فذاک مَوْحِيٌّ
لَمْ يُوْحَ لَمْ يُوْحَ لَا يُوْحٰى لَا يُوْحَى لَنْ يُوْحَى لَنْ يُوْحِيَ الامر شایع
يُوْحَ لِيُوْحَ لِيُوْحَ والنهی عنه لَا تُوْحَ لَا تُوْحَ لَا يُوْحَ لَا تُوْحَ داخل من
مَوْحًى مَوْحَيَانِ مَوَاحٍ مَوْحَى والثالثة مِيْحًا مِيْحَيَانِ مَوَاحٍ وَمُوْحٍ
مِيْحَاةٌ مِيْحَاتَانِ مَوَاحٍ وَمَوْحَيَةٌ مِيْحَاءٌ مِيْحَانِ مَوَاحٍ وَمُوْحٍ
افعل التفضیل منه اَوْحَى اَوْحَيَانِ اَوْحَوْنَ اَوَاحٍ وَاُوْحٍ والتعجب منه مَا اَوْحَاهُ وَاَوَاحٍ بِهٖ
وَحْيَانِ وَحْيَاتٌ وَحًى وَحْيٌ والتعجب منه مَا اَوْحَاهُ وَاَوَاحٍ بِهٖ
تَعْلِيْلٌ وَاَنْتَ مِثْلُ وَجِلَ يَوْجَلُ است وتعلیل بر این مثل می بری است
صرف صغیر ثلاثی مجرد الیف معتل از باب فَعِلَ يَفْعَلُ چون قوی نزدیک شدن
وَلِيَ يَلِيْ وَلْيًا فَهُوَ وَالٍ وَلِيَ يَوْلٰى وَلْيًا فذاک مَوْلِيٌّ لَمْ يُوْلَ
لَمْ يُوْلَ لَا يُوْلٰى لَا يُوْلَى لَنْ يُوْلٰى لَنْ يُوْلَى الامر منه لِ لِيُوْلَ لِيُوْلَ
والنهی عنه لَا تُوْلَ لَا تُوْلَ لَا يُوْلَ لَا تُوْلَ انظر منه مَوْلًى مَوْلَيَانِ مَوَالٍ

والالتہ منہ میلاً میلیانِ موالٍ وموئیلٍ میلاتٌ میلاتانِ موالٍ۔
وئیلیۃٌ میلاءٌ میلاآنِ موالیٌ وموئیلیٌ افعل التفضیل منہ آدلی اولیانِ
اولونَ آوالٍ وادیلٍ والموث منہ ولیا ولیاتٌ ولیٌ
ولیا والتعجب منہ ما آدلاہ وادل بہ گردان وتعلیل این باب مثل وقی یقی
امر حاضر معروف لِ لیا لولِ لیالیْنَ بانون ثقیلہ لَیِنَّ لیانِ
لَنَّ لِنَّ لیانِ لِیَنَانِ بانون خفیفہ لَیِنَ لَنْ لِنْ صرف صغیر
ثلاثی مجرد لفیف مفروق از باب فعل یَفْعِلُ چون الطی پیچیدن طوی
یطوی طیا فھو طاوٍ وطوی یطوی طیا فذاک مطویٌ
لم یطو لم یطوِ لا یطوی لن یطوی لن یطویَ
الامر منہ اطو لتطوی لیطوی والنہی عنہ لا تطو لا تطوِ
لا یطوِ لا یطوِ والظرف منہ مطوی مطویانِ مطاوٍ ومطویو والالتہ منہ
مطوی مطویانِ مطاوٍ ومطویو مطواۃٌ مطواتانِ مطاوٍ
ومطویۃٌ مطواۃٌ مطواآنِ مطاویٌ ومطویٌ افضل التفضیل منہ
اطوی اطویانِ اطوَونَ اطاوٍ واطویو والموث منہ طیا طیانِ
طیاتٌ طویا والتعجب منہ ما اطواہ واطوِ بہ گردان وتعلیل
این باب مثل رمی برمی صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مفروق از فعل یَفْعِلُ
چون الطی گرسنہ شدن طوی یطوی طیا فھو طاوٍ وطوی
یطوی طیا فذاک مطویٌ لم یطوِ لم یطوِ لا یطوی لا یطوی
لن یطوی لن یطویَ الامر منہ اطو لتطو لیطو لیطوِ والنہی عنہ

لا تطو لا تطو لا یطو یطو والظرف مطوی مطویان مطاو مطی والالة
منه مطوی مطویان مطاو ومطی مطواة مطواتان مطاو ومطیة
مطواء مطوا أن مطاوی ومطی افعل التفضیل منه اطوی اطویان
اطودن اطاو واطی والمونث منه طیاطیان طیات طوی طویا
والتعجب منه ما اطوی اطوی به صرف کبیر فعل ماضی معروف طوی
طویا طوذا الی آخره بردان وتفصیل این باب مثل خشی یخشی است
صرف غیر مهموز العین از باب فعل یفعل الامر مودن امر یامر امرا
فهو امر وامر یومر امرا فانا مامور لم یامر لم یومر لا
یامر لا یومر کن یامر لن یومر الامر منه مر لیومر لیامر
لیومر والنهی عنه لا تامر لا تومر لا یامر لا یومر والظرف منه
مامر مامرة ان مامور مامورة والالة منه منمر منمران مامور
ومامیر مامیرة منمیران مامیر ومامیرة منمیران مامیر
ومامیر الفعل التفضیل منه امر امران امرون آذامر واو
میر والمونث منه امرا امریان امریات امرو امیرا والتعجب
منه ما امره وامر به یامر در اصل یامر بهمزه ساکن
ماقبل او مفتوح آن همزه را بالف بدل کردند یامر شد یومر در اصل
یومر بود همزه ساکن ماقبل او مضموم آن همزه را به واو بدل کردند یومر
در اصل منمیر بود همزه ساکن ماقبل او مکسور آن همزه را بیا بدل کردند
مر در اصل ائمر بود هر دو همزه را حذف کردند علی خلاف قیاس

مُرشد آوَ آبرُو در اصل آءِرُ بود وہمزہ در یک کلمہ بہم آمدند یک
از ایشان بکسور نیست ثانی را بواو بدل کردند آوَ آمرشد رصرف صغیر ثلاثی
مجرد مہموز الفاء از باب فَعَلَ یَفْعِلُ الادب ادب دادن آدَبَ یَادِبُ
اَدْبًا فَهُوَ آدِبٌ وَاُدِبَ یُوْدَبُ اَدْبًا فذاک مَادُوْبٌ لَمْ یَادِبْ
لَمْ یُوْدَبْ لَا یَادِبُ لَا یُوْدَبُ لَنْ یَادِبَ لَنْ یُوْدَبَ الامر منه اِیْدِبْ
لِیُوْدَبْ لِیَادِبْ لِیُدْبَ والنہی عنه لَا تَادِبْ لَا تُوْدَبْ لَا یَادِبْ
لَا یُوْدَبْ والظرف منه مَادِبٌ مَادِبَانِ مَادِبٌ مَایْدِبٌ
والالتہ منه مِیْدَبٌ مِیْدَبَانِ مَادِبٌ مَایْدِبٌ مِیْدَبَتَانِ
مَادِبٌ وَمَایْدِبٌ مِیْدَابٌ مِیْدَابَانِ مَادِیْبٌ وَمَایْدِیْبٌ
افعل التفضیل منه آدَبُ اَدَبَانِ اَدَبُوْنَ اَوْ اَدِبٌ وَاُوَیْدِبٌ
والمونث منه اُدْبَا اُدْبَیَانِ اُدْبَیَاتٌ اُدْبٌ وَاُدَیْبَا والتعجب منه
بِاَدْبِهٖ وَاَدِبْ بِهٖ صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز العین از باب
فَعَلَ یَفْعَلُ ابو آرمانک کردن شیر زَاْرَ یَزْءَرُ زَءْرًا فَهُوَ زَاءِرٌ
وَزُءِیَ یُزْءَرُ زَءْرًا فذاک مَزْءُوْرٌ لَمْ یَزْءَرْ لَمْ یُزْءَرْ لَا یَزْءَرُ لَا یُزْءَرُ
لَنْ یَزْءَرَ لَنْ یُزْءَرَ الامر منه اِزْءَرْ لِیُزْءَرْ لِیَزْءَرْ لِیُزْءَرْ والنہی عنه
لَا تَزْءَرْ لَا تُزْءَرْ لَا یَزْءَرْ لَا یُزْءَرْ والظرف منه مَزْءَرٌ مَزْءَرَانِ
مَزَاءِرُ وَمَزَایِیْرُ والالتہ منه مِزْءَرٌ مِزْءَرَانِ مَزَاءِرُ وَمَزَایِیْرُ
مِزْءَرَةٌ مِزْءَرَتَانِ مَزَاءِرُ وَمَزَایِیْرَةٌ مِزْءَارٌ مِزْءَارَانِ مِزْءَارُ
وَمَزَایِیْرُ افعل التفضیل منه آزْءَرُ اَزْءَرَانِ اَزْءَرُوْنَ اَوْ اَزْءَرُ

وَ اُزْیِرٌ والمونث منہ زُثْرَا زُثْرَیَانِ وُثْرَیَاتٌ زُثْرٌ وَدَثْرٌ والتعجب
مَا اَزْثَرَہٗ وَ اَزْثِرْ بِہٖ صرف صغیر ثلاثی مجرد مضموم اللام از باب
یَفْعُلُ الْہِنَاءُ خوش گوارید طعام ہَنَاءً یَہْنَاءُ ہَنَاءً فَہُوَ
یَہْنَؤُ ہَنَاءً فذالک ہَنِیْءٌ لَہٗ یَہْنَا لَہٗ یَہْنِیْ لَا یَہْنَءُ
لَنْ یَہْنَءَ الامر منہ اِہْنَاءً لِیَہْنَاءُ لِیَہْنَءْ لِیَہْنَ والنہی
لَا تَہْنَاءُ لَا تَہْنَءْ لَا یَہْنَاءُ لَا یَہْنَءْ والظرف منہ مَہْنَأٌ
مَہَانِءُ وَمُہْتَنَءٌ والالت منہ مِہْنَاءٌ مِہْنَانِ مَہَانِءُ وَ
مُہْتَنَءٌ مِہْنَاتَہٗ مِہْنَاتَانِ مَہَانِءُ وَمِہْنَاءٌ مِہْنَاءَانِ
مِہْنَاآنِ مَہَانِیءُ وَمِہْنَوءٌ اصل التفضیل منہ
اَہْنَاءُ اَہْنَاءَانِ اَہْنَاؤُنَ اَہَانِءُ وَاَہْنَوُ
والمونث منہ ہُنَاہُنَایَانِ ہُنَایَاتٌ ہُنَوُّ ہُنَیَّا
والتعجب منہ مَا اَہْنَاہُ وَاَہْنِ بِہٖ صیغہ ثلاثی مجرد
مضموم اللام از باب فَعَلَ یَفْعُلُ بمعنی خواندن قِرَاءَۃً
قِرَاءً فَہُوَ قَارِءٌ وَقُرِءَ یُقْرَاءُ قِرَاءً فذالک مُقْرَءٌ
لَمْ یَقْرَأْ لَمْ یُقْرَأْ لَا یَقْرَأُ لَا یُقْرَاءُ لَنْ یَقْرَأَ لَنْ یُقْرَاءَ
یُقْرَاءُ الامر منہ اِقْرَاءٌ لِتُقْرَاءُ لِیَقْرَأْ لِیُقْرَاءْ والنہی
عنہ لَا تُقْرَاءُ لَا یَقْرَأْ لَا یُقْرَاءْ والظرف منہ
مَقْرَاءٌ مَقْرَآنِ مَقَارِءُ وَمُقْرَاءٌ والالت منہ مِقْرَاءٌ
مِقْرَآنِ مَقَارِءُ مُقْرَاءٌ مِقْرَءَۃٌ مِقْرَءَتَانِ مَقَارِءُ

وَمُقَرِنَةٌ مِقْرَاءٌ مِقْرَآنِ مِقَارِهُ وَمُقَرِنِيٌّ افعل التفضيل
منه اَقْرَأُ اَقْرَآنِ اَقْرَؤُنَ اَقَارِئُ والمونث منه قَرْأَا
قُرْأَيَانِ قُرْأَيَاتٌ قُرَاءٌ وَقُرَنِيئًا والتعجب منه مَا
اَقْرَاهُ وَاَقْرِ بِهِ ضرب صغير مضاعف ثلاثي از باب
فعل يَفْعِلُ الفرگرفتن قَرَّ يَقِرُّ قَرًّا فَهُوَ قَارٌّ وَقُرَّ
يَقِرُّ قَرًّا فَذَاكَ مَقْرُوْرٌ لَمْ يَقِرَّ لَمْ يَقِرَّا لَمْ يَقِرُّوْا
لَمْ تَقِرَّ لَمْ تَقِرَّا لَمْ يَقِرْنَ لَا يَقِرُّ لَا يَقِرَّانِ لَنْ
يَقِرَّ لَنْ يَقِرَّا الامر منه قِرَّ قِرَّا قِرُّوْا قِرِّيْ قِرَّا قِرْنَ
لِتَقِرَّ لِتَقِرَّا لِيَقِرَّ لِيَقِرَّا لِيَقِرُّوْا لِتَقِرَّ لِتَقِرَّا لِيَقْرَرْ
لِيَقْرَرَا والنهي عنه لَا تَقِرَّ لَا تَقِرَّا لَا تَقِرُّوْا لَا تَقِرِّيْ لَا تَقِرَّا لَا تَقْرَرْنَ
لَا تَقِرَّ لَا تَقِرَّا لَا يَقِرَّا لَا تَقِرَّ لَا تَقِرَّا لَا يَقْرَرْنَ لَا يَقِرَّ
لَا تَقِرَّ لَا يَقِرَّا والظرف منه مُسْتَقَرٌّ مُسْتَقَرَّانِ مَقَارٌّ
وَمَقِرٌّ والاسم منه مَقَرٌّ مَقَرَّانِ مَقَارُّ وَمَقِرٌّ
مُقِرَّةٌ مُقِرَّتَانِ مَقَارُّ مُقَيْرَةٌ مِقْرَارٌ مِقْرَارَانِ مَقَارِيْرُ
وَمَقْرُوْرٌ افعل التفضيل منه اَقَرُّ اَقَرَّانِ اَقَرُّوْنَ اَنَا قَارٌّ قَرِرْنَ
والمونث منه قَرَّا قَرَّيَانِ قَرَّيَاتٌ قَرَّ قَرِيَا والتعجب منه مَا اَقَرَّهَا
اَقْرِرْ بِهِمْ قَرَّ قَرَّا قَرُّوْا قَرَّتْ قَرَّتَا قَرَرْنَ قَرَرْتُ قَرَرْنَا قَرَرْتُمْ
قَرَرْتُمَا قَرَرْتُنَّ قَرَرْتُ قَرَرْنَا ماضي مجهول قُرَّ قُرُّوْا
قُرَّتْ قُرَّتَا قُرِرْنَ قُرِرْتُ قُرِرْنَا قُرِرْتَ قُرِرْتُمَا قُرِرْتُنَّ

فررت فررنا مضارع معروف یفرّ یفرّان یفرّون لتفرّ لتفرّان
تفرّون لتفرّ لتفرّان تفرّون لتفرّین لتفرّان لتفرّن
امر لتفرّ یفرّ دراصل لیفرر بود دو حرف از یک جنس بهم امدند
هر دو متحرک حرکت اول نقل کرده ما قبل داده اول را در دوم ادغام
کردند یفرّ شد مضارع مجهول یفرّ یفرّان یفرّون لتفرّ
لتفرّان یفرّ ر لتفرّ تفرّان تفرّون لتفرّین لتفرّان لتفرّن
امر لتفرّ اسم فاعل فارّ فارّان فارّون فوّة فرّار
فرّ ر فرّ ر افرار فراراً قران فرار فرر فویرة
فارّة فارّان فارّات فرار نر فویرة فارّ دراصل
فارر بود دو حرف از یک جنس بهم امدند هر دو متحرک اول ساکن کردند
در دوم ادغام کردند فارّ اسم مفعول مفرور مفرّوران مفرورون
مفاریر و مفیریر مفرورة مفرورتان مفرورات
مفاریر مفریرة جحد معروف لم یفرّ لم یفرّ لم یفرّ
لم یفرّا لم یفرّوا لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّا لم یفرّن
لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّا لم تفرّوا لم تفرّی
لم تفرّ لم تفرّن لم افرّ لم نفرّ لم افرّ لم نفرّ لم تفرّ
لم تفرّ محجد مجهول لم یفرّ لم یفرّ لم یفرّ لم یفرّا لم یفرّوا
لم یفرّ لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّا لم یفرّن لم تفرّ
لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّ لم تفرّا لم تفرّوا لم تفرّی لم تفرّ
لم تفرّ لم تفرّ لم افرّ لم نفرّ لم افرّ لم نفرّ لم تفرّ

نفی معروف لا یغزّ لا یغزان لا یغزون الی آخره نفی مجهول
لا یغزّ لا یغزان لا یغزون الی آخره نفی موکد معروف لن یغزّ
لن یغزا لن یغزوا الی آخره موکد مجهول لن یغزّ لن یغزا لن یغزوا
الی آخره مضارع معروف با نون ثقیله لیغزّن لیغزان لیغزنّ
الی آخره با نون خفیفه لیغزّنْ الی آخره مضارع مجهول با نون ثقیله
لیغزّن الی آخره با نون خفیفه لیغزنْ الی آخره امر حاضر معروف
غزّ غزا غزوا غزي غزّا اغزون با نون ثقیله
غزنّ غزان غزن غزّنّ غزانّ اغزنانّ با نون خفیفه
غزّنْ غزّنْ غزنْ غزّ در اصل اغزور بود دو حرف از یک
جنس بهم آمده حرکت اول نقل کرده ما قبل داده ثانی را فتح داده اول را در دوم
ادغام کرده و همزه واصل حذف شد برای استغنا غزّ شد و اگر ثانی را کسرا
داده اورا در دوم ادغام کرده غزّ و اگر ادغام نکنند اغزور شود امر حاضر مجهول
لیغز لیغزر لیغزا لیغزوا لیغزي لیغزا لیغزون
با نون ثقیله لیغزّنّ لیغزّان لیغزّن لیغزّن لیغزّن لیغزّان
لیغزنان با نون خفیفه لیغزّنْ لتغزّنْ لتغزّن حرف صحیح
ثلاثی مجرد مضاعف از باب فَعَلَ یَفْعُلُ چون المد کشیدن مدّ یمدّ
مد فهو ماد ومد یمدّ مدّ فذاک مَمْدُوْدٌ لَمْ یَمْدُدْ
لَمْ یَمْدُدْ لَمْ یُمَدَّ لَمْ یَمْدِدْ لَمْ یُمَدَّ لَمْ یُمْدَدْ لَا یُمَدَّ
لَا یَمْدُدْ لَنْ یُمَدَّ لَنْ یُمْدَدَ الامر منه مَدَّ مُدِّ مُدَّا اُمْدُدْ
لِتُمَدَّ لِتُمَدَّ لِتُمْدَدْ لِیُمَدَّ لِیُمَدَّ لِیُمْدَدْ

لیمد لیمد لیمد لیمد والنهی عنه لا تمد لا تمد لا تمد
لا تمد لا تمد لا یمد لا تمد لا تمد لا یمد لا یمد
لا تمد لا یمد لا یمد لا یمد لا یمد الطرف منه ممدود ممدا
مماد ومميد والالف منه ممدّ ممدان مماد ومميد ممدّ
ممدتان مماد ومميدة ممداد ممدادان مماديه
ممدّيد افضل التفضيل منه امداد امدادان امدون اماد امداد
والمونث منه مدا مديان مديات مدّ ومديا والتصغير منه
ما امدوه وامدد به امر حاضر معروف مد مد مدّا امدد
مدا مددا مددي مدا امددن بالنون ثقيلة ومخففة
مدان مدن مدن مدان امددان بالنون خفيفة ومثقيلة
مدن مدن مد در اصل امدد بود دو حرف از یک جنس بهم آمدند
اول را ساکن کرده ثانی را فتح داده اول را در دوم ادغام کردند امدد شد و دگر
وصل را انداختند از جهت استغنا مد شد و اگر ثانی را کسرا دهند مدد شود
ثانی را ضمه دهند برای مناسبت عین مد شود و اگر فک ادغام یعنی ترک
ادغام نمایند امدد شود و حرف صغیر ثلاثی مجرد مضاعف از باب نصر
یفعل چون البر یکوئی نمودن بر یبر بر بهو بار بر بهو
برّا فذاک مبرور لم یبر لم یبر لم یبر لم یبر لم یبر
لا یبر لا یبرّ لن یبر لن یبر الامر منه بهو مبر ا مبرا
لتبر لتبرر لیبر لیبر لیبرر لیبرر لیبر لیبر
لا تبر لا تبر لا تبرر لا تبرر لا تبر لا تبر لا یبر لا یبر

لا یبر لا یبر لا یبیر والظرف منہ مبر مبران مبار ومبیر
والالۃ منہ مبر مبران مبار ومبیر مبرۃ مبرتان میار
مبیرۃ مبرار مبران مبارین ومبیرین وا افعل التفضیل
ابر ابران ابرون ابار ابیر والمونث منہ برا بریان
بریات ابر وبریا والتعجب منہ ما ابرہ وابرر بہ وحکم
وامر ونہی ایں باب وباب فر یفر سہ وجہ جایز ست ودر باب مد مینہ
جیاء وجہ دوست یعنی فتحہ کسرہ ضمہ وفک ادغام از باب فعل یفعل
وحرف صحیح ثلاثی مجرد اجوف یائی وجمہور اللام چون الجی امدن جاء یجی مجیا
ومجیٔ ومجیء یجاء مجیا فذاک مجی لم یجی لم یجاء لا یجی لا یجاء
لن یجی لن یجاء الامر منہ اجی لتجا یجی لیجا والنہی عنہ لا یجی لا یجا
لا یجی لا یجا والظرف منہ مجی مجیان مجایا ومجیٔ والالۃ منہ
مجی مجیان مجایا ومجیء مجیۃ مجیتان مجایا مجیۃ مجیاء
مجیاءان مجایلی مجییّ افعل التفضیل منہ اجیء اجیان اجیون
لجایا اجیّ والمونث منہ جرّا جوایان جوایات جمع جیّ ا
کردن لتعلیل مثل باع یبیع مجایا دراصل مجائی بود یا را بجائے ہمزہ بر دند وہمزہ را
بجائے یا مجائی محول شد بعد ہ ہمزہ مکسور واقع شد میان الف ویا ہمزہ را بیاء
مفتوحہ بدل کردند مجایی شد بعد یا متحرک ماقبل او مفتوح ان یا را بالف
بدل کردند مجایا شد وہمچنان اجایا وجوایا مجیٔ دراصل مجیئ
بود دو یا در یک کلمہ بہم بر آمدہ اول را در دوم ادغام کردند مجی و شد
اسم فاعل جاء جائیان جاؤن جاءۃ جیاء جمع

جيء جيياء جوان جيان جياء جيوء جوية جائية جائيتان
جائيات جئ جوية جاء در اصل جائي بود بار ابجاے همزه و همزه
بجاي يا بردند جائي شد ضمه بر يا ثقيل بود انداختند جاء شد جئين تا آخر همچنين
جوائي بود يا را بجاے همزه و همزه را بجاے يا بردند جوائي شد بعده همزه مكسور واقع شد بسبب
الف و يا آن همزه را بسبب مفتوح ماقبل بدل كردند بعد يا متحرك ماقبل مفتوح آن را
بالف بدل كردند جوايا شد صرف صغير ثلاثي مجرد مهموز الفا و ناقص يائي از باب فعل
يفعل چون الاتي آمدن اتي ياتي اتيا فهو اتٍ و اتي يوتي
اتيا فذاك ماتيٌ لم يات لم يوت لا ياتي لا يوتي لن ياتي
لن يوتي الامر منه ايت لتوت ليات ليوت والنهي عنه لا تاتي لا توتي
لا يات لا يوت والظرف منه ماتي ماتيان مات ومأتٍ والات
ميتا ميتان مأتٍ ومأتٍ ميتات ميتاتان ميآت و
مأتية متاءٌ ميتاً أن مأتي ومأتي افعل تفضيل منه أتى اتيا
أتون اوات واويت والموت منه انيا انيان انيات اتى
انيا وتعجب منه ما اتاه وات به ايت در اصل ايت بود همزه مكسور
ماقبل او ديگر همزه مكسوران همزه را بيا بدل كردند ايت شد اتى در اصل اتيي
بود يا متحرك ماقبل او مفتوح آن يا را بالف بدل كردند بعده همزه ساكن ماقبل او ديگر همزه
مكسوران همزه را بالف بدل كردند اتى شد اوات در اصل اآتي بود فرخش را فرداد
و ند بعد ضمه بر يا ثقيل بود لهذا اختند التقا ساكنين شد ميان يا و تنوين يا را
خوف كردند بعده دو همزه متحرك بهم آمدند يكي از ايشان كه مكسور بيت ثاني بود بالف بدل
كردند اوايت گردان و تعليل اين باب مثل رمى در صرف صغير ثلاثي مجرد

واوی وبمهموز لین چون الوعد زنده در گور گردند واوٌ وئید واذا نهو وائدٌ
ووئد یوئد وئدا فذاک موؤد لم یئد لم یوئد لا یئد لا یوئد
لن یئد لن یوئد الامر منه ادِ ئِد لیئد لیوئد والنهی عنه لا تئد
لا توئد لا یئد لا یوئد والظرف منه موئد موئدان موائد
وموئید والالة منه میئد میئدان موائد وموئید مئدة میئدتان
موائد وموئدة میاد میادان موائید وموئیدا افعل التفضیل منه
اوید اوئدان اوئدون اوائد واوئید والموئث منه وئیدی
ویدیان وئدیات وئد وئیدا والتعجب منه ما اوئده واوئد به
گردان وتحلیل این باب مانند وعد لیعدست صرف صغیر ثلاثی مجرد مهموز الفا لغیف مقرون
از باب فعل یفعل چون الائی جائی گرفتن اوی یاوي ایا نهو اوٍ وواوی
یووی ایا فذاک ماوی لم یاوِ لم یو ولا یاوی لا یووی
لن یاوی لن یووی الامر منه ایوِ لتو وِ یاوِ لیوِ والنهی عنه
لا تاوِ ولا تو وِ لا یاوِ ولا یو وِ الظرف منه ماوی ماویان مساو
ومایو والالة منه موی مئویان مأو ومایو میواة مئواتان
مأو ومایوبه مئواء مئواٰن ماوی ومایوی افعل التفضیل منه
اوی اویان اویون اواو واویو والموئث منه ایا ایان ایاتٌ
أوی اویا والتعجب منه ما اواه واوبه اسم فاعل آو اویان
اوون اواة اواء اوّی ایّ ایّ اویاءُ اویان ایان
اواء اوی اویو اویة اویتان اویات اواو اوّی اویو
این باب چون طوی یطوی صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مفروق مهموز اللام

از باب فعل یفعلون الوتی وای یتی وتیا فهو واء ۰۰ وتی یتوتی وتیا
فذاک موتی لم یتی لم یتیه لا یتی لا یتوتی لن یتی لیتوتی الامر منه
عمر لتوتیا لیتوتیه لا تتی لا تتوتی لا یتی لا یتوتی والمرئة منه
موتیان موتیا ن وموتیون والاثنتان منها میاتیان مواتیا ن وموتیات
میاة میاتان مواتیا ن وبقیة منها میاة میاتان مواتی وموتیی افعل
التفضیل منه اوتی اوتیان اوتون اواء واویی والمؤنث منه وتیا
وتیان وتیات وتیّ وتیّا والتعجب منه ما اواه واوء به کردان وتعلیل
این باب اندونی یتی اسم فاعل واء واتیان یاؤن واة واء ویتیّ
وتیّ وتیّ وتیاء وتیان وتیان واء واوی اویتی واتیة
واتیان واتیات اواء ویتیّ اویتیة امر غائب معروف یتیا اوای
تیا این یاؤن تعلیل تین ایان ان ان ان ایان ایتا یاؤن تخفیف این
این مضارع امر حاضر مجهول لتوء لتوتیا لتوا والتوحی لتوایا
لتوایین یاؤن تعلیل لتوتین لتوایان لتوا ون لتوایین لتوایا نا
لیوائتان یاؤن تخفیف لتوایین لتوا ون لتوایین امر غائب معروف
لیتی لیتیا لیؤ الیتی لتتیا لیتین لا لتتی یاؤن تقدیر لیتین لیتیا نا
لیؤن لیتین لیتیان لیتیان لایتین لتین یاؤن تخفیف لیتین لتین
لایتین لتین صرف صغیر ثلاثی مجرد مضاعف ومهموز اللام باب فعل یفعل چون
پیشوائی کردن امر یامّ اما فهو امر یامر اما فذاک ماموهر
لم یامر لم یامر لم یامرا لم یامسم لم یامرلم یامر لم یلمر لم یامسم
لایامر لایامرلن یامر لن یامر الامر اقتر امر اوسم لتامر لتامر

لتام لتؤمر لیام لیامر لیامر لیامر لیامر لیامر لیامر لیامر لیامر لیامر لیامر
والنهی عنه لاتامر لاتامر لاتامر لاتامر لاتامر لاتؤمر لاتؤمر لاتؤمر لاتؤمر لاتؤمر
لایامر لایامر لایامر لایامر لایامر لایؤمر لایؤمر لایؤمر لایؤمر لایؤمر والظرف
مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر مامر

والنهی عنه لَا تَقُمْ لَا تَقُمْ لَا يَقُمْ لَا يَقُمْ والظرف منه مُقَامٌ مُقَامَانِ مُقَامَاتٌ
آقام در اصل اَقْوَمَ بود واو متحرک ماقبل صحیح ساکن حرکت او نقل کرده
بماقبل دادند واو متحرک بود اکنون ماقبل او مفتوح گشت آن واو را بالف
بدل کردند اقام شد یُقِیْمُ در اصل یُقْوِمُ بود کسره بر واو ثقیل بود
نقل کرده بماقبل دادند بعده واو ساکن ماقبل او مکسور آن واو را بیا بدل
کردند یُقِیْمُ شد صرف صغیر جوف یائی چون الاطاره پریدن وپرانیدن اَطَارَ
یُطِیْرُ اِطَارَةً فَهُوَ مُطِیْرٌ وَاُطِیْرَ یُطَارُ اِطَارَةً فذاک مَطَارٌ اَمْ یُطِرْ اَمْ
یُطَرْ لَا یُطِیْرُ وَلَا یُطَارُ لَنْ یُطِیْرَ لَنْ یُطَارَ الامر منه اَطِرْ لِیُطَرْ لِیُطِرْ
لِیُطَرْ والنهی لَا تُطِرْ لَا تُطَرْ لَا یُطِرْ لَا یُطَرْ والظرف منه مُطَارٌ مُطَارَانِ
مُطَارَاتٌ صرف صغیر ناقص واوی چون الارضاء خوشنود گردانیدن
اَرْضَی یُرْضِیْ اِرْضَاءً فَهُوَ مُرْضٍ وَاُرْضِیَ یُرْضَی اِرْضَاءً فذاک
مُرْضًا اَمْ یُرْضَ لَمْ یُرْضِ لَا یُرْضِیْ لَا یُرْضَی لَنْ یُرْضِیَ لَنْ یُرْضَی
الامر منه اَرْضِ لِتُرْضَ لِتُرْضِ لِیُرْضَ والنهی عنه لَا تَرْضَ لَا تَرْضَ لَا
یُرْضَ لَا یُرْضَ والظرف منه مُرْضًی مُرْضِیَانِ مُرْضِیَاتٌ قیاس این باب مانند
یَرْضَ صرف صغیر ناقص یائی چون الاغناء تونگر کردن اَغْنَی یُغْنِیْ اِغْنَاءً
فَهُوَ مُغْنٍ وَاُغْنِیَ یُغْنَی اِغْنَاءً فذاک مُغْنًی اَمْ یُغْنَ اَمْ یُغْنِ لَا یُغْنِیْ
لَا یُغْنَی لَنْ یُغْنِیَ لَنْ یُغْنَی الامر منه اَغْنِ لِتُغْنَ لِتُغْنِ لِیُغْنَ والنهی عنه
لَا تُغْنَ لَا تُغْنِ لَا یُغْنَ لَا یُغْنِ والظرف منه مُغْنًی مُغْنِیَانِ مُغْنِیَاتٌ
وجهور الفاد اجوف چون الاباده نیرومند گردانیدن وجهور الفاد ناقص چون ابداء

آزردن ومهموز العین ومثال چون الایاس نومید کردن ومهموز العین وناقص چون
الإبار راه مزدن مهموز اللام چون الانباء خبر دادن مهموز اللام مثال چون بالابماء اشاره
کردن مهموز اللام واجوف چون الاساءة گمان بد بردن ومهموز الفاء ولفیف مقرون
چون الایواء آبادی بردن ومهموز العین چون الارائس خورده نگذاشتن صرف
صغیر لفیف مقرون چون الایجاء سوده شدن سم ستور اُوَیْحِیَ یُوَیْحِی اِیْحَاءً
فَهُوَ مُوَیْحٍ وَاُوْحِیَ یُوْحِی اِیْحَاءً فذاک مُوَیَّحٌ لَمْ یُوَیِّحْ لَمْ یُوَیِّحْ لَا یُوَیِّحُ
یُوَیِّحُ لَنْ یُوَیِّحَ لَنْ یُوَیَّحَ الامر منه اُوَیِّحْ لِتُوَیِّحْ لِیُوَیِّحْ لِتُوَیِّحْ والنهی عنه
لَا تُوَیِّحْ لَا تُوَیِّحْ لَا یُوَیِّحْ لَا تُوَیِّحْ والظرف منه مُوَیَّحٌ مُوَیَّحَانِ مُوَیَّحُوْنَ
لفیف مقرون چون الاهواء دوست گردانیدن اَهْوَیَ یَهْوِی اِهْوَاءً فذاک هَوِیَ لَمْ یَهْوَ
لَا یَهْوَیْ لَا یَهْوَیْ لَنْ یَهْوَیْ لَنْ یُهْوَیَ الامر منه اِهْوَ لِتَهْوَ لِیَهْوَ لِتَهْوَ
والنهی عنه لَا تَهْوَ لَا تَهْوَیْ لَا یَهْوَ لَا تَهْوَ والظرف منه هَوِیَ هَوَیَانِ
هَوَوْا تا صرف صغیر مضعف چون الاحباب دوست داشتن اَحَبَّ یُحِبُّ
اِحْبَابًا فَهُوَ مُحِبٌّ لَمْ یُحِبَّ لَمْ یُحِبَّ لَمْ یُحِبَّ لَمْ یُحِبَّ
لَا یُحِبُّ لَا یُحَبَّ لَنْ یُحِبَّ الامر منه اَحِبَّ اَحِبَّا اَحِبُّوْا لِتُحِبَّ لِتُحِبَّا
لِتُحْبَبْ لِیُحِبَّ لِیُحِبَّا لِیُحَبَّ لِتُحَبَّ لِیُحَبُّوْا والنهی لَا تُحِبَّ
لَا تُحِبَّا لَا تُحَبَّ لَا تُحَبَّا لَا تُحَبُّوْا لَا یُحِبَّ لَا یُحِبَّا
لَا یُحَبَّ لَا تُحَبَّ لَا یُحِبُّوْا والظرف منه مُحَبٌّ مُحَبَّانِ
مُحَبُّوْنَ تا صرف صغیر مضعف [illegible] لرزیدن [illegible] یُؤْمِنُ اِیْمَانًا فَهُوَ

مُؤْمِنٌ وَاُومِنُ يُؤْمِنُ اِيْمَانًا فذاک مُؤْمَنٌ لَمْ يُؤْمِنْ لَمْ يُؤْمَنْ لَا يُؤْمِنُ
لَا يُؤْمَنُ لَنْ يُؤْمِنَ لَنْ يُؤْمَنَ الامر منه آمِنْ لِيُؤْمِنْ لِيُؤْمَنْ
والنهي عنه لَا تُؤْمِنْ لَا تُؤْمَنْ لَا يُؤْمِنْ لَا يُؤْمَنْ والظرف منه مُؤْمَنٌ مُؤْمَنَانِ
مُؤْمَنَاتٌ باب تفعيل صحيح ومثال واجوف ومهموز ومضاعف اين باب هر ايک قياس
چون وَحَّدَ وَقَوَّلَ وَهَبَّبَ وَاَدَّبَ ناقص يائي ثَنَّى يُثَنِّي تَثْنِيَةً فَهُوَ مُثَنٍّ
وَثُنِّيَ مُثَنًّى تَثْنِيَةً فذاک مُثَنًّى لَمْ يُثَنِّ لَمْ يُثَنَّ لَا يُثَنِّي لَا يُثَنَّى لَنْ يُثَنِّيَ
لَنْ يُثَنَّى الامر منه ثَنِّ لِيُثَنِّ لِيُثَنَّ والنهي لَا تُثَنِّ لَا تُثَنَّ لَا يُثَنِّ
لَا يُثَنَّ والظرف منه مُثَنًّى مُثَنَّيَانِ مُثَنَّيَاتٌ ولفيف وَصَّى يُوَصِّي تَوْصِيَةً
وَطَوَّى يُطَوِّي تَطْوِيَةً باب مفاعلة صحيح ومثال واجوف ومهموز اين باب
يک است چون واعد وَقَاوَلَ وَآمَرَ وَسَاآنِ وَخَاطَاءَ ناقص يائي رَامَى
يُرَامِي مُرَامَاةً فَهُوَ مُرَامٍ دَرُدُمِي يُرَامِي مُرَامَاةً فذاک مُرَامًى
لَمْ يُرَامِ لَمْ يُرَامَ لَا يُرَامِي لَا يُرَامَى لَنْ يُرَامِيَ لَنْ يُرَامَى الامر منه
رَامِ لِيُرَامِ لِيُرَامَ والنهي عنه لَا تُرَامِ لَا تُرَامَ لَا يُرَامِ لَا يُرَامَ
والظرف منه مُرَامًى مُرَامَيَانِ مُرَامَيَاتٌ صرف صغير مضعف حَابَّ
يُحَابُّ مُحَابَّةً فَهُوَ مُحَابٌّ وَحُبِّبَ يُحَبَّبُ مُحَابَّةً فذاک مُحَابٌّ
لَمْ يُحَابَّ لَمْ يُحَبَّبْ لَا يُحَابَّ لَا يُحَبَّبُ لَنْ يُحَابَّ لَنْ يُحَبَّبَ
الامر منه حَابَّ حَابِبْ لِيُحَابَّ لِيُحَبَّبْ والنهي عنه لَا تُحَابَّ لَا يُحَابَّ
لَا يُحَبَّبْ لَا تُحَابَّ لَا تُحَبَّبْ لَا يُحَابَّ لَا يُحَبَّبْ

لَايُحَابِ لَايُحَابِبْ لَايُحَابَّ لَايُحَابِّ لَايُحَابَبْ وَالظَّرْفُ مِنْهُ
مُحَابٌّ مُحَابَانِ مُحَابَاتٌ اَصْلُ مَعْرُوفِ يُحَابِبُ وَاَصْلُ مَجْهُولِ يُحَابَبُ
وَاَصْلُ فَاعِلِ مُحَابِبٌ وَمَفْعُولِ مُحَابَبٌ بَابُ اِفْتِعَالِ صَرْفِ صَغِيرِ مِثَالِ وَاوِي
چُونِ الْاِنْتِهَابِ بِهِ قَبُولِ كَرْدَنِ اِنْتَهَبَ يَنْتَهِبُ اِنْتِهَابًا فَهُوَ مُنْتَهِبٌ وَانْتُهِبَ
يَنْتَهِبُ اِنْتِهَابًا فَذَاكَ مُنْتَهَبٌ لَمْ يَنْتَهِبْ لَمْ يُنْتَهَبْ لَايَنْتَهِبُ لَايُنْتَهَبُ
لَنْ يَنْتَهِبَ لَنْ يُنْتَهَبَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِنْتَهِبْ اِنْتَهَبْ لِيَنْتَهِبْ لِيُنْتَهَبْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ
لَاتَنْتَهِبْ لَاتَنْتَهَبْ لَايَنْتَهِبْ وَالظَّرْفُ مِنْهُ مُنْتَهَبٌ مُنْتَهِبَانِ مُنْتَهَبَاتٌ
اِنْتَهَبَ دَرْ اَصْلِ اِنْتَهَبَ بُودْ وَاوْ رَا تَا كَرْدَنْدْ وَتَا رَا دَرْ تَا اَوْغَامْ كَرْدَنْدْ اِنْتَهَبَ
شُدْ مِثَالِ وَاوِي اِنْتَارَ يَنْتَارُ اِنْتِيَارًا فَهُوَ مُنْتَارٌ وَانْتِيرَ يُنْتَارُ اِنْتِيَارًا
فَذَاكَ مُنْتَارٌ لَمْ يَنْتَرْ لَمْ يُنْتَرْ لَايَنْتَرُ لَايُنْتَرُ لَنْ يَنْتَرَ لَنْ يُنْتَرَ
اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِنْتَرْ لِيَنْتَرْ لِيُنْتَرْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَنْتَرْ لَاتُنْتَرْ لَايَنْتَرْ
لَايُنْتَرْ وَالظَّرْفُ مِنْهُ مُنْتَارٌ مُنْتَارَانِ مُنْتَارَاتٌ اِنْتَارَ دَرْ اَصْلِ اِنْتَيَرَ
بُودْ يَا رَا تَا كَرْدَنْدْ وَتَا رَا دَرْ تَا اَوْغَامْ كَرْدَنْدْ اِنْتَارَ شُدْ اَجْوَفِ وَاوِي اِجْتَابَ
يَجْتَابُ اِجْتِيَابًا فَهُوَ مُجْتَابٌ وَاُجْتِيبَ يُجْتَابُ اِجْتِيَابًا فَذَاكَ
مُجْتَابٌ لَمْ يَجْتَبْ لَمْ يُجْتَبْ لَايَجْتَابُ لَايُجْتَابُ لَنْ يَجْتَابَ
لَنْ يُجْتَابَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِجْتَبْ لِيَجْتَبْ لِيُجْتَبْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَجْتَبْ
لَاتُجْتَبْ لَايَجْتَبْ لَايُجْتَبْ وَالظَّرْفُ مِنْهُ مُجْتَابٌ مُجْتَابَانِ مُجْتَابَاتٌ
اِجْتَابَ دَرْ اَصْلِ اِجْتَوَبَ بُودْ وَاوْ بِحَرَكَتِ مَاقَبْلِ اُو مَفْتُوحْ آنْرَا وَ رَا بِاَلِفْ
بَدَلْ كَرْدَنْدْ اِجْتَابَ شُدْ مُنْتَبٌ اَصْلِ اِجْتَوَبَ بُودْ كَسْرَهْ بَرْ وَاوْ ثَقِيلْ بُودْ

نقل کرده با ماقبل دادند بعد سلب حرکت ماقبل بده و او ساکن ماقبل او مکسور آن واورا
بیا بدل کردند اُجِیبَ شد اسم فاعل مجیب در اصل مُجْتَوِبٌ و اسم مفعول مُجْتَوَبٌ بود
است اجوف یائی اِحْتَارَ یَحْتَارُ اِحْتِیَارًا فَهُوَ مُخْتَارٌ وَ اُحْتِیْرَ یُحْتَارُ اِحْتِیَارًا
فذاک مُخْتَارٌ لَمْ یَخْتَرْ لَا یَخْتَرْ وَلَا یَخْتَرْ وَلَنْ یَخْتَارَ وَلَنْ یُخْتَارَ الامر منه اِخْتَرْ
لِتَخْتَرْ لِیَخْتَرْ لِتُخْتَرْ والنهی عنه لَا تَخْتَرْ لَا تَخْتَرْ لَا یَخْتَرْ لَا یُخْتَرْ والظرف منه
مُخْتَارٌ مُخْتَارَانِ مُخْتَارَاتٌ اِخْتِبَارًا در اصل اِخْتَیَرَ بود یا متحرک ماقبل
او مفتوح آن یارا با الف بدل کردند اِخْتَارَ شد ناقص یائی اِجْتَبَیَ یَجْتَبِیْ
اِجْتِبَاءً فَهُوَ مُجْتَبٍ وَ اُجْتُبِیَ یُجْتَبَیْ اِجْتِبَاءً فذاک مُجْتَبًی لَمْ یَجْتَبِ لَا
یَجْتَبِیْ لَا یُجْتَبَیْ لَنْ یَجْتَبِیَ لَنْ یُجْتَبَیْ الامر منه اِجْتَبِ لِتُجْتَبْ لِیَجْتَبِ
لِیُجْتَبْ والنهی عنه لَا تَجْتَبِ لَا تُجْتَبْ لَا یَجْتَبِ لَا یُجْتَبْ والظرف منه
مُجْتَبًا مُجْتَبَانِ مُجْتَبَاتٌ اِجْتِبَایًا در اصل اِجْتَبَیَ بود یا متحرک ماقبل
او مفتوح آن یارا با الف بدل کردند اِجْتَبَایَ شد صرف صحیح مضاعف
اِمْتَدَّ یَمْتَدُّ اِمْتِدَادًا فَهُوَ مُمْتَدٌّ وَ اُمْتُدَّ یُمْتَدُّ اِمْتِدَادًا فذاک مُمْتَدٌّ
لَمْ یَمْتَدَّ لَمْ یُمْتَدَّ لَمْ یَمْتَدِدْ لَمْ یُمْتَدِدْ لَا یَمْتَدُّ لَا یُمْتَدُّ لَنْ
یَمْتَدَّ لَنْ یُمْتَدَّ الامر منه اِمْتَدَّ اِمْتَدِدْ اِمْتَدِدْ لِتُمْتَدَّ لِتُمْتَدَّ لِیَمْتَدَّ
لِیُمْتَدَّ لِیَمْتَدِدْ لِیُمْتَدَّ لِیَمْتَدِدْ والنهی عنه لَا تَمْتَدَّ لَا تُمْتَدَّ
لَا تَمْتَدِدْ لَا تُمْتَدَّ لَا تَمْتَدِدْ لَا یَمْتَدَّ لَا یُمْتَدَّ لَا یَمْتَدِدْ لَا یُمْتَدَّ
لَا یَمْتَدِدْ لَا یُمْتَدَّ والظرف منه مُمْتَدًّ مُمْتَدَّانِ مُمْتَدَّاتٌ
باب انفعال اجوف واوی اِلْقَادَ مِنْقَادًا اِنْقِیَادًا فَهُوَ مُنْقَادٌ وَ اُنْقِیْدَ

مِنْقَادُ اِنْقِيَادًا فذاک منقاد لم يُنْقَدْ لم يُنْقَدْ لا يُنْقَادُ لا يُنْقَادُ
لَنْ يُنْقَادَ كُنْ يُنْقَادُ الامر منه اِنْقَدْ لِتُنْقَدْ لِيُنْقَدْ لِيُنْقَدْ والنهي عنه
لا تُنْقَدْ لا تُنْقَدْ لا يُنْقَدْ لا يُنْقَدْ والظرف منه مُنْقَادٌ مُنْقَادَانِ
مُنْقَادَاتٌ اِنْقَادَ در اصل اِنْقَوَدَ بود واو متحرک ماقبل او مفتوح
ان واو را با الف بدل کردند اِنْقَادَ شد ناقص وادی اِنْمَحَى يَنْمَحِي اِنْمِحَاءً
فهو مُنْمَحٍ وَاِنْمَحَى يُنْمَحَى اِنْمِحَاءً فذاک مُنْمَحًى لَمْ يَنْمَحِ لَمْ يُنْمَحْ لَا
يَنْمَحِي لَنْ يُنْمَحَى لَنْ يُنْمَحَى الامر منه اِنْمَحِ لِتُنْمَحْ لِيُنْمَحْ لِيُنْمَحْ والنهي عنه لَا تَنْمَحِ
لَا تُنْمَحْ لَا يُنْمَحْ لَا يُنْمَحْ والظرف منه مُنْمَحًى مُنْمَحَيَانِ مُنْمَحَيَاتٌ لفيف
مقرون اِنْزَوَى يَنْزَوِي اِنْزِوَاءً فهو مُنْزَوٍ وَاِنْزَوَى يُنْزَوَى
اِنْزِوَاءً فذاک مُنْزَوًى لَمْ يَنْزَوِ لَمْ يُنْزَوَ لَا يَنْزَوِي لَا يُنْزَوَى
لَنْ يَنْزَوِيَ لَنْ يُنْزَوَى الامر منه اِنْزَوِ لِتُنْزَوَ لِيُنْزَوَ لِيُنْزَوَ والنهي
لَا تَنْزَوِ لَا تُنْزَوَ لَا يَنْزَوِ لَا يُنْزَوَ والظرف منه مُنْزَوًى
مُنْزَوَيَانِ مُنْزَوَيَاتٌ صرف صغير مضاعف اِنْصَبَّ يَنْصَبُّ
اِنْصِبَابًا فهو مُنْصَبٌّ وَاُنْصَبَّ يُنْصَبُّ اِنْصِبَابًا فذاک
مُنْصَبٌّ لَمْ يَنْصَبَّ لَمْ يَنْصَبِبْ لَمْ يُنْصَبَّ لَمْ يُنْصَبَّ
لَا يَنْصَبُّ لَا يُنْصَبُّ لَنْ يَنْصَبَّ لَنْ يُنْصَبَّ الامر منه اِنْصَبَّ
لِتَنْصَبَّ لِتُنْصَبَّ لِيَنْصَبَّ لِيُنْصَبَّ لِيُنْصَبَّ لِيُنْصَبَّ
لِيُنْصَبَّ والنهي عنه لَا تَنْصَبَّ لَا تُنْصَبَّ لَا تَنْصَبَّ لَا تُنْصَبَّ
لَا تُنْصَبَّ لَا يَنْصَبَّ لَا يُنْصَبَّ لَا يَنْصَبَّ لَا يُنْصَبَّ

لَا يَنْصَبْ لَا يَنْصَبَ وَالظَّرْفُ مُنْصَبٌ مُنْصَبَانِ مُنْصَبَاتٌ
باب استفعال مثال واوی اِسْتَوْجَبَ يَسْتَوْجِبُ اِسْتِيْجَابًا فَهُوَ مُسْتَوْجِبٌ
وَاُسْتُوْجِبَ يُسْتَوْجَبُ اِسْتِيْجَابًا فَذَاكَ مُسْتَوْجَبٌ لَمْ يَسْتَوْجِبْ لَمْ يُسْتَوْجَبْ
لَا يَسْتَوْجِبْ لَا يُسْتَوْجَبْ لَنْ يَسْتَوْجِبَ لَنْ يُسْتَوْجَبَ الامر منه اِسْتَوْجِبْ
لِيَسْتَوْجِبْ لِيُسْتَوْجَبْ لِيَسْتَوْجِبْ لِيُسْتَوْجَبْ والنهی عنه لَا تَسْتَوْجِبْ لَا تُسْتَوْجَبْ
لَا يَسْتَوْجِبْ لَا يُسْتَوْجَبْ والظرف منه مُسْتَوْجَبٌ مُسْتَوْجَبَانِ مُسْتَوْجَبَاتٌ
اِسْتِيْجَابٌ دراصل اِسْتِوْجَابٌ بود واو ساکن ماقبل او مکسور آنرا در ابیا
بدل کردند استیجاب شد صرف صغیر اجوف واوی اِسْتَقَامَ يَسْتَقِيْمُ اِسْتِقَامَةً
فَهُوَ مُسْتَقِيْمٌ وَاُسْتُقِيْمَ يُسْتَقَامُ اِسْتِقَامَةً فَذَاكَ مُسْتَقَامٌ لَمْ يَسْتَقِمْ
لَمْ يُسْتَقَمْ لَا يَسْتَقِيْمُ لَا يُسْتَقَامُ لَنْ يَسْتَقِيْمَ لَنْ يُسْتَقَامَ الامر منه اِسْتَقِمْ
وَلْيُسْتَقَمْ لِيَسْتَقِمْ لِيُسْتَقَمْ والنهی عنه لَا تَسْتَقِمْ لَا تُسْتَقَمْ لَا يَسْتَقِمْ
لَا يُسْتَقَمْ والظرف منه مُسْتَقَامٌ مُسْتَقَامَانِ مُسْتَقَامَاتٌ برقیاس اَقَامَ
يُقِيْمُ صرف صغیر اتصریل اِسْتَحْيَى يَسْتَحْيِيْ اِسْتِحْيَاءً وَاُسْتُحْيِيَ يُسْتَحْيَى
اِسْتِحْيَاءً فذاک مُسْتَحْيًى لَمْ يَسْتَحْيِ لَمْ يُسْتَحْيَ لَا يَسْتَحْيِيْ لَا يُسْتَحْيَى
والامر منه اِسْتَحْيِ لِيَسْتَحْيِ لِيُسْتَحْيَ والنهی عنه لَا تَسْتَحْيِ
لَا تُسْتَحْيَ لَا يَسْتَحْيِ لَا يُسْتَحْيَ والظرف منه مُسْتَحْيًى مُسْتَحْيَيَانِ
مُسْتَحْيَيَاتٌ برقیاس رمی یرمی صرف صغیر لفیف مقرون اِسْتَحْيَى يَسْتَحْيِيْ
اِسْتِحْيَاءً فَهُوَ مُسْتَحْيٍ وَاُسْتُحْيِيَ يُسْتَحْيَى اِسْتِحْيَاءً فَذَاكَ مُسْتَحْيًا لَمْ يَسْتَحْيِ
لَمْ يُسْتَحْيَ لَا يَسْتَحْيِيْ لَا يُسْتَحْيَى لَنْ يَسْتَحْيِيَ لَنْ يُسْتَحْيَى الامر منه اِسْتَحْيِ

لِيَسْتَحْيِ لِيَسْتَحْيَا والنهي عنه لَا تَسْتَحْيِ لَا تَسْتَحْيَا لَا يَسْتَحْيِ
والظرف منه مُسْتَحْيًى مُسْتَحْيَيَانِ مُسْتَحْيَيَاتٌ صرف صغير لفيف مفروق
اِسْتَوْفَى اِسْتِيفَاءً فذاك مُسْتَوْفٍ لَمْ يَسْتَوْفِ لَمْ يَسْتَوْفَا لَا يَسْتَوْفِي
لَا يَسْتَوْفَا لَنْ يَسْتَوْفِيَ لَنْ يَسْتَوْفَا الامر منه اِسْتَوْفِ لِيَسْتَوْفِ
لِيَسْتَوْفَا والنهي عنه لَا تَسْتَوْفِ لَا تَسْتَوْفَا لَا يَسْتَوْفِ
لَا يَسْتَوْفَا والظرف مُسْتَوْفًى مُسْتَوْفَيَانِ مُسْتَوْفَيَاتٌ صرف صغير
مضاعف اِسْتَتَبَ يَسْتَتِبُّ اِسْتِتْبَابًا فَهُوَ مُسْتَتِبٌّ وَاسْتَتَبَّ يَسْتَتِبُّ
اِسْتِتْبَابًا فذاك مُسْتَتَبٌّ لَمْ يَسْتَتِبَّ لَمْ يَسْتَتِبَّا لَمْ يَسْتَتِبُّ لَمْ يَسْتَتَبَّ
لَمْ يَسْتَتِبَّا لَمْ يَسْتَتِبُّ لَنْ يَسْتَتِبَّ لَنْ يَسْتَتِبَّا الامر منه اِسْتَتِبَّ
اِسْتَتِبَّا اِسْتَتِبُّ لِيَسْتَتِبَّ لِيَسْتَتِبَّا لِيَسْتَتِبُّ والنهي عنه لَا يَسْتَتِبَّ
لَا يَسْتَتِبَّا لَا يَسْتَتِبُّ لَا يَسْتَتَبَّ لَا يَسْتَتِبَّا لَا يَسْتَتِبُّ باب تفعل
ناقص يائي تَمَنَّى يَتَمَنَّى تَمَنِّيًا فَهُوَ مُتَمَنٍّ وَتُمُنِّيَ يُتَمَنَّى تَمَنِّيًا فذاك
مُتَمَنًّى لَمْ يَتَمَنَّ لَمْ يَتَمَنَّيَا لَا يَتَمَنَّى لَا يَتَمَنَّيَا لَنْ يَتَمَنَّى لَنْ يَتَمَنَّيَا
الامر منه تَمَنَّ لِتَمَنَّ لِتَمَنَّيَا والنهي عنه لَا تَتَمَنَّ لَا تَتَمَنَّيَا لَا يَتَمَنَّ
لَا يَتَمَنَّيَا والظرف منه مُتَمَنًّا مُتَمَنَّيَانِ مُتَمَنَّيَاتٌ صرف صغير مضاعف
حَبَّبَ يُحَبِّبُ تَحْبِيبًا فَهُوَ مُحَبِّبٌ تَحَبَّبَ يَتَحَبَّبُ تَحَبُّبًا فذاك
مُتَحَبَّبٌ الى آخره باب تفاعل ناقص واوي تَصَابَى يَتَصَابَى تَصَابِيًا
فَهُوَ مُتَصَابٍ تُصُوبِيَ يُتَصَابَى تُصُوبِيًا فذاك مُتَصَابًى لَمْ يَتَصَابَ
لَمْ يَتَصَابَيَا لَا يَتَصَابَى لَا يَتَصَابَيَا لَنْ يَتَصَابَى لَنْ يَتَصَابَيَا الامر منه

نَصَابَ لِنُصَابٍ لِيَنْتَصَابَ لِيَنْتَصَابَ والنهی عنه لَاتَنْتَصَابَ لَاتَنْتَصَابَ
لَايَنْتَصَابَ لَايَنْتَصَابَ والظرف منه مُنْتَصَابِيٌّ مُنْتَصَابِيَانِ مُنْتَصَابِيَاتٌ
صرف صغیر مضاعف تَحَابَّ يَتَحَابُّ تَحَابًّا فَهُوَ مُتَحَابٌّ وَتَحُوبَ مُتَحَابٌّ
تَحَابًّا فذاک مُتَحَابٌّ لَمْ يَتَحَابَّ لَمْ مُتَحَابٍّ لَمْ يُتَحَابَّ لَمْ تُتَحَابِّ
لَمْ يَتَحَابَّا لَايَتَحَابَّ لَايَتَحَابَّانِ لَنْ يَتَحَابَّ لَنْ يُتَحَابَّ الامر منه تَحَابَّ
تَحَابِّ تَحَابَّا لِتَحَابَّ لِتَحَابِّ لِتَحَابَّا لِيَتَحَابَّ لِيُتَحَابَّ لِيَتَحَابَّا
والنهی عنه لَاتَحَابَّ لَاتَحَابِّ لَاتَحَابَّا لَايَتَحَابَّ لَاتَتَحَابَّ لَاتَتَحَابَّا
لَايَتَحَابَّانِ لَايَتَحَابَّا والظرف منه مُتَحَابٌّ مُتَحَابَّانِ مُتَحَابَّاتٌ
باب افعلال ناقص دادی چون الاقتواء خدمت خواستن اِقْتَوَى يَقْتَوِي اِقْتِوَاءً
فَهُوَ مُقْتَوٍ وَاقْتُوِيَ يُقْتَوَى اِقْتِوَاءً فذاک مُقْتَوًى لَمْ يَقْتَوِ لَمْ يَقْتَوِي لَايَقْتَوِي
لَايَقْتَوِيَانِ لَنْ يَقْتَوِيَ لَنْ يُقْتَوَى الامر منه اِقْتَوِ لِيَقْتَوِ لِيُقْتَوَ والنهی عنه
لَاتَقْتَوِ لَاتَقْتَوِي لَايَقْتَوِ لَايَقْتَوِي والظرف منه مُقْتَوًى مُقْتَوَيَانِ مُقْتَوَيَاتٌ
ولفیف مقرون چون الاحواء سیاه شدن يَحْوَدُّ اِحْوِدَادًا فَهُوَ مُحْوَدٌّ
لَمْ يَحْوَدَّ لَايَحْوَدُّ لَنْ يَحْوَدَّ الامر منه اِحْوَدَّ لِيَحْوَدَّ والنهی عنه لَاتَحْوَدَّ
لَايَحْوَدَّ والظرف منه مُحْوَدًّى مُحْوَدَّيَانِ مُحْوَدَّيَاتٌ دراین باب ادغام
نمی شود تا کما التباس نشود بباب اِحْوَدَّ بِهِ اسْتَدَّ یعنی سیر شد باب افعیال
لفیف مقرون اِحْوَادَّ يَحْوَادُّ اِحْوِيدَادًا فَهُوَ مُحْوَادٌّ لَمْ يَحْوَادَّ لَايَحْوَادُّ
لَنْ يَحْوَادَّ الامر منه اِحْوَادَّ لِيَحْوَادَّ والنهی عنه لَاتَحْوَادَّ لَايَحْوَادَّ
والظرف منه مُحْوَادًّى مُحْوَادَّيَانِ مُحْوَادَّيَاتٌ چون تا فاء دال زال سین

سین صاد ضاد طا ظا بجاے عین کلمہ در باب افتعال آید روی بود کہ تاے افتعال را
عین کنند و ساکن کردہ ادغام نمایند پس دو ساکن جمع شوند نزد بعض حرکت
تا را بغا دہند پس در اِخْتَصَمَ خَصَّمَ یَخْتَصِمُ خِصَامًا فَهُوَ مُخْتَصِمٌ وَ
خُصِّمَ یُخَصَّمُ خِصَامًا فذاک مُخَصَّمٌ و نزد بعض فا را کسرہ دہند و بیخ انند
خِصَّمَ یَخِصَّمُ خِصَامًا فَهُوَ مُخْصِمٌ و خُصِمَ یُخْصَمُ خِصَامًا فذاک
مُخْصَمٌ اَللّٰهُمَّ اهدنا و ارحمنا و انصرنا و اختمنا بالخیر و العافیة
وَهَبْ لنا ملکا فی الدارین و فتوحا کثیرة فی الثقلین و اقض عنی الدین

تمت

الطلاع

ناظرین پر واضح ہو کہ اس کتاب کی حسب ضابطہ رجسٹری ہو چکی ہے کوئی صاحب
قصد طبع نفرماویں بعوض نفع نقصان نہ اوٹھاویں جسقدر نسخے مطلوب ہوں

راقم سے طلب فرماویں	۳۱۰۰
	۵۰
	۶